

RITUALE CISTERCIENSE

Bernardus-Verlag
Langwaden

RITUALE CISTERCIENSE

**iuxta Statuta Capituli Generalis
sive O. Cist. sive O.C.S.O.**

**necnon Decreta sive generalia sive particularia
Sacræ Congregationis de Cultu Divino
et disciplina sacramentorum**

post Concilium Vaticanum II

1998
Bernardus Verlag
Kloster Langwaden
Deutschland

PRÆSENTATIO

Cisterci Fundatores, votum habentes in Regulam, magno studio authenticitatem in liturgia iuxta præcepta sancti Patris Benedicti Abbatis prosecuti sunt. Præter hanc priorem determinationem, statuerunt, sicut in *Carta Caritatis* legitur, primi Ordinis Abbates in capitulo cisterciensi congregati, quod idem libri ad officium divinum et ad missam necessarii ubique possiderentur. Haec liturgia sæculo duodecimo progressive elaborata usque ad Concilium Tridentinum quasi immutabilis perseveravit.

Post hoc, reformatio librorum liturgicorum Ecclesiæ Romanæ non intendebat obligationem imponere ritibus Ecclesiarum saltem duobus sæculis antiquioribus. Attamen haec instauratio satisfactionem inducebat desideriorum hominum huius temporis. Ita factum est quod, sæculo XVII°, moderante abbe cisterciensi Claudio Vaussin, in lucem prodierunt novi libri ad usum Ordinis, præsertim denique *Rituale Cisterciense* quod norma et cæremoniale authenticum ritus cisterciensis usque ad Concilium Vaticanum II remansit.

Post huius Constitutionem *Sacrosanctum Concilium* manifestius de die in diem fiebat quod liturgia non solum ad clericos pertinebat sed ad omnes baptizatos, non solum ad monachos et moniales sed etiam ad fideles qui nostra monasteria frequentant. Sicut post Concilium Tridentinum, ita factum est quo novi libri liturgiæ romanæ affectus monachorum et monialum afficiebant, proponendo sive Ordinem Missæ et euchologiam uberiorem sive Lectionaria varia et tam Liturgiam Horarum quam ritus sacramentales ditiores.

Unde evenit quod duo Ordines Familiae Cisterciensis (ab anno 1892 canonice distincti), qui antea insimul in rebus liturgicis communibus opus dederant, denuo nixus proprios duxerunt sub auctoritate Capituli Generalis proprii. Ita, annorum decursu, a Sede Apostolica obtinuerunt præcipue tam *Calendarium* proprium (annis

cessum:

3
/ Bernardus-Verlag, Langwaden
Alle Rechte vorbehalten

ck:
erzienserkonvent Langwaden
ardus-Verlag
ster Langwaden
1516 Grevenbroich
0 21 82 / 88 02 - 28
0 21 82 / 88 59 13

N 3-910082-70-X

1972 et 1973) quam *Institutionem Generalem Liturgiæ Horarum* anno 1974. Denique nixus communis duorum Ordinum a Capitulis Generalibus optatus ad hoc pervenit quod die 19 octobris 1995 Apostolica Sedes nobis concessit *Variationes in Ordine Unctionis Infirmorum, Ordinem susceptionis fratrum et sororum* necnon *Ordinem exsequiarum.*

Nunc, post annos tringinta progressivæ liturgicæ instauratioonis, nobis visum est opportunum edere in uno libro omnia haec documenta ut omnes et singulæ communites sub manu habeant quidquid ab Auctoritate competenti pro eis statutum est. Ita, in hoc libro cui titulus *Proprium Cisterciense*, praeter ea quæ pro nobis ab Apostolica Sede approbata sunt, alia inveniuntur a Capitulis Generalibus propriis promulgata, ut sunt *Suffragia pro defunctis* post Ordinem Exsequiarum vel *Ordo electionis et confirmationis abbatis vel abbatissæ* necnon usus peculiares in benedictione abbatiali, ut sic appareant diversitas legitima et in ipsa unitas fundamentalis Familiæ Cisterciensis.

In hoc anno nongentesimo a fundatione Novi Monasterii Cisterciensis revoluto, gaudium nobis est omnibus filiis huius Ecclesiæ hoc opus præbere ut fructum collaborationis strictioris inter commissiones et expertos in sacra liturgia.

F. Bernardus Olivera
Abbas generalis O.C.S.O.

F. Maurus Esteva
Abbas generalis O. Cist.

AD LECTOREM

In hoc opusculo, documenta eduntur ordine historico: quod prius approbatum aut confirmatum aut statutum est, prius quoque appetat.

Sive in Ordine susceptionis, sive in Ordine Exsequiarum, materia sæpe communis est sed aliquando propria, ad sinistram invenitur Rituale pro monachis, ad dexteram Rituale pro monialibus. In parte inferiori paginarum, triplex habetur apparatus notarum: unus communis signatur numeris, alii vero aut pro monachis aut pro monialibus signatur litteris.

CONSPECTUS MATERIÆ

PRÆSENTATIO

PARS PRIMA : Calendarium

Calendarium generale	9
Elenchus aliorum sanctorum	20

PARS SECUNDA : Officium divinum seu Liturgia horarum

Institutio generalis O.C.S.O.	25
IT. Manca	Prænotanda seu Normæ generales
	Ordinarium Liturgiæ cotidianæ
	Schemata distributionis psalmorum
	Institutio generalis O.Cist.
Principia theologica	
Normæ generales pro celebratione	
Specimen ordinarii	
Schemata distributionis psalmorum	
Appendix de modo uniendi pro opportunitate Horas Officii cum Missa vel intra se	

PARS TERTIA : Missale et Lectionarium Missæ

Missale adhibendum	43	
Ordo Hebdomadæ Sanctæ	44	
IT. Manca	Dominicis in palmis	44
	Sacrum triduum paschale	54
	Tempus paschale	69
	Proprium de sanctis	85

PARS QUARTA : Rituale

Variationes in Ordine Romano reconciliationis seu pænitentiæ	92
Variationes in Ordine unctionis infirmorum eorumque pastoralis curæ ritualis romani	93
Ordo susceptionis Fratrum et Sororum	97
Prænotanda	98
Ritus novitium (novitiam) recipiendi	102
Ritus professionis temporalis	106
Ritus professionis sollemnis et benedictionis seu consecrationis monachi (monialis)	116
Ritus novæ stabilitatis	142
Appendix	146
Ordo exsequiarum	155
Prænotanda	156
Vigiliae circa defunctum (defunctam)	160
Quo ritu corpus effertur ad tumulum	170
Receptio corporis alicuius defuncti	192
Appendix	194
Ordo electionis et confirmationis necnon benedictionis abbatis vel abbatissæ	199
In Ordine Cisterciensi S.O.	199
De electione	
De confirmatione et installatione	
De benedictione	
De Abbatis generalis electione	
Appendix	
In 25° vel 50° anniversario professionis	
Ritus oblationis in vita regulari	
In Ordine Cist.	208
Electio	
Confirmatio et installatio abbatis	
Variationes in ordine benedictionis Abbatis et Abbatissæ	

CONSPECTUS MATERIÆ

PARS PRIMA

CALENDARIUM

CALENDARIUM GENERALE

Prot. 2325/71, die 21 novembris 1971 : O. Cist.
Prot. 855/72, die 31 iulii 1972 : O.C.S.O.
Prot. 667/73, die 11 iulii 1973 : O. Cist.
Prot. 1074/82, die 27 octobris 1982 : O. Cist.
Prot. 203/83, die 5 februarii 1983 : O. Cist.
Prot. 330/83, die 5 martii 1983 : O. Cist.
Prot. 1403/92, die 11 septemboris 1992 : O.C.S.O.

* Quando non indicatur gradus celebrationis, fit Memoria ad libitum.
** Iuxta Normas universales de anno liturgico et de calendario, n. 54, nihil impedit quominus aliquæ celebrationes pro certis locis modo sollemniore fiant quam in universa dioecesi vel familia religiosa. Ita, ex. gr., apud moniales O.Cist., S. Agnes, S. Scholastica et S. Gertrudis ut festum celebrantur.

IANUARIUS

1	In Octava Nativitatis
SOLLEMNITAS SANCTÆ DEI GENETRICIS MARÍÆ	Sollemnitas
2	Ss. Basilii Magni et Gregorii Nazianzeni,
episcoporum et Ecclesiæ doctorum	Memoria
3		
4		
5		
6	EPIPHANIA DOMINI	Sollemnitas
7	<i>S. Raymundi de Penyafort, presbyteri*</i>	
8		
9		
10	<i>S. Gregorii Nysseni, episcopi</i>
<i>S. Gulielmi Bituricensis, episcopi O.N.</i>	
11		
12	S. Aelredi, abbatis O.N.	Memoria
13	<i>S. Hilarii, episcopi et Ecclesiæ doctoris</i>	
14		

- 15 Ss. Mauri et Placidi, discipulorum S.P.N. Benedicti
 16
 17 S. Antonii, abbatis
 18
 19
 20 S. *Fabiani, papæ et martyris*
S. Sebastiani, martyr
B. Cypriani-Michælis Tansi, Monachi O.N. Presbyteri
 21 S. Agnetis, virginis et martyris**
 22 S. *Vincentii, diaconi et martyris*
 23
 24 S. Francisci de Sales, episcopi et Ecclesiæ doctoris
 25 IN CONVERSIONE S. PAULI, APOSTOLI
 26 Ss. ROBERTI, ALBERICI ET STEPHANI,
 ABBATUM CISTERCIENSIMUM
 In O.C.S.O. Sollemnitas vel Festum
 27 Ss. Timothei et Titi, episcoporum
S. Angelæ Merici, virginis
 28 S. Thomæ de Aquino, presbyteri et Ecclesiæ doctoris
 29
 30
 31 S. Ioannis Bosco, presbyteri
 Dominica post diem 6 ianuarii:
 IN BAPTISMATE DOMINI

FEBRUARIUS

- 1 In O.Cist.: S. *Raymundi, abbatis O.N.*
 2 IN PRÆSENTATIONE DOMINI
 In O.Cist.: Sollemnitas vel Festum
 3 S. *Ansgarii, episcopi*
S. Blasii, episcopi et martyris
 4
 5 S. Agathæ, virginis et martyris
 6 Ss. Pauli Miki et sociorum, martyrum
 7
 8 S. *Hieronymi Emiliani*
 9
 10 S. Scholasticæ, virginis**
 11 B. *Mariæ V. de Lourdes*
S. Benedicti Anianensis, abbatis
 12 B. *Humbelinæ, monialis*
 13
 14 Ss. Cyrilli, monachi, et Methodii, episcopi
 15
 16 In O.Cist.: S. *Petri de Castelnau, monachi O.N. et martyris*

Memoria

Memoria

Memoria

Memoria
Festum

Sollemnitas

Memoria

Memoria

Festum

Festum

Memoria

Memoria

Memoria

Memoria

17 Ss. *Fundatorum Ordinis Servorum B. Mariæ V.*

18

19

20

21 S. Petri Damiani, episcopi et Ecclesiæ doctoris

22 CATHEDRA S. PETRI, APOSTOLI

23 S. Polycarpi, episcopi et martyris

24

25

26

27

28

Memoria
Festum
Memoria

MARTIUS

1

2

3

4 S. *Casimiri*

5

6

7 Ss. Perpetuæ et Felicitatis, martyrum

8 S. *Ioannis a Deo, religiosi*9 S. *Stephani Obazinensis, abbatis O.N.*10 S. *Franciscæ Romanæ, religiosæ*

Memoria

11

12

13

14

15

16

17 S. *Patricii, episcopi*18 S. *Cyrilli Hierosolymitani, episcopi et Ecclesiæ doctoris*19 S. **JOSEPH, SPONSI BEATÆ MARIÆ VIRGINIS**

20 TRANSITUS S. PATRIS NOSTRI BENEDICTI, ABBATIS

In O.C.S.O.: Memoria

Sollemnitas

21 S. *Turibii de Mongrovejo, episcopi*22 S. *Annuntiatione Domini*

Festum

23

24

25 IN ANNUNTIATIONE DOMINI

26

27

28

29

30

31

Sollemnitas

APRILIS

1	S. Francisci de Paola, eremitæ	
2		
3	S. Isidori, episcopi et Ecclesiæ Doctoris	
4		
5	S. Vincentii Ferrer, presbyteri	
6		
7	S. Ioannis Baptistæ de la Salle, presbyteri	Memoria
8		
9		
10		
11	S. Stanislai, episcopi et martyris	Memoria
12		
13	S. Martini I, papæ et martyris	
14		
15		
16		
17		
18		
19		
20		
21	S. Anselmi, episcopi et Ecclesiæ doctoris	Memoria
22	B. Mariæ Gabrielæ, monialis O.N.	
23	S. Adalberti, episcopi et martyris	
	S. Georgii, martyr	
24	S. Fidelis a Sigmaringen, presbyteri et martyris	
	In O.Cist. : S. Franchæ, monialis O.N.	
25	S. MARCI, EVANGELISTÆ	Festum
26	B. Raphaelis, oblati O.N.	
27		
28	S. Petri Chanel, presbyteri et martyris	
	S. Ludovici Mariæ Grignion de Montfort, presbyteri	
29	S. Catharinæ Senensis, virginis et Ecclesiæ doctoris	Memoria
30	S. Pii V, papæ	

МАНУС

- 1 S. Ioseph, opificis
2 S. Athanasii, episcopi et Ecclesiæ doctoris
3 Ss. PHILIPPI ET IACOBI, APOSTOLORUM
4
5
6
7
8

IUNIUS

9		
10		
11	Ss. Odonis, Maiolis, Odilonis, Hugonis et B. Petri Venerabilis,
abbatum Cluniacensium	Memoria
12	Ss. Nerei et Achillei, martyrum
S. Pancratii, martyris	
13		
14	S. MATTHIÆ, APOSTOLI	Festum
15	S. Pacomii, Abbatis	Memoria
16		
17		
18	S. Ioannis I, papæ et martyr	
19		
20	S. Bernardini Senensis, presbyteri	
21		
22		
23		
24		
25	S. Bedæ Venerabilis, presbyteri et Ecclesiæ Doctoris	Memoria
26	S. Gregorii VII, papæ	
	S. Mariæ Magdalenæ de Pazzi, virginis	
	S. Philippi Neri, presbyteri	
27	S. Augustini Cantuariensis, episcopi	
	In O.C.S.O. : Memoria	
28		
29		
30		
31	IN VISITATIONE BEATÆ MARIAE VIRGINIS	Festum
	In O.Cist. : Sollemnitas <i>vel</i> festum	
Dominica I post Pentecosten		
	SANCTISSIMÆ TRINITATIS	Sollemnitas
Fer V post Ss.mam Trinitatem		
	SANCTISSIMI CORPORIS ET SANGUINIS CHRISTI	Sollemnitas
Feria VI post dominicam secundam post Pentecosten		
	SACRATISSIMI CORDIS IESU	Sollemnitas
Sabbato post dominicam secundam post Pentecosten		
	Immaculati Cordis B. Mariæ V	Memoria

JUNIUS

1	S. Iustini, martyris	Memoria
2	<i>Ss. Marcellini et Petri, martyrum</i>	
3	Ss. Caroli Lwanga et sociorum, martyrum	Memoria
4		
5	S. Bonifatii, episcopi et martyris	Memoria
6	<i>S. Norberti, episcopi</i>	

7	
8	
9	S. Ephraem, diaconi et Ecclesiæ doctoris
10	
11	S. Barnabæ, apostoli
12	S. Aleydis, monialis O.N.
13	S. Antonii de Padova, presbyteri et Ecclesiæ doctoris
14	B. Gerardi, monachi O.N.
15	
16	S. Lutgardis, monialis O.N.
17	
18	
19	S. Romualdi, abbatis
20	
21	S. Aloisii Gonsaga, religiosi
22	S. Paulini Nolani, episcopi Ss. Ioannis Fischer, episcopi, et Thomæ More, martyrum
23	
24	IN NATIVITATE S. IOANNIS BAPTISTÆ
25	
26	
27	S. Cyrilli Alexandrini, episcopi et Ecclesiæ doctoris
28	S. Irenæi, episcopi et martyr
29	Ss. PETRI ET PAULI, APOSTOLORUM
30	Ss. Protomartyrum S. Romanæ Ecclesiæ

IULIUS

1	
2	
3	S. THOMÆ, APOSTOLI
4	S. Elisabeth Lusitaniae
5	S. Antonii Mariæ Zaccaria, presbyteri
6	S. Mariæ Goretti, virginis et martyr
7	
8	B. Eugenii III, papæ O.N.
9	
10	
11	S. PATRIS NOSTRI BENEDICTI, ABBATIS
12	S. Ioannis Gualberti, abbatis
13	S. Henrici
14	S. Camilli de Lellis, presbyteri
15	S. Bonaventuræ, episcopi et Ecclesiæ doctoris
16	B. Mariæ Virginis de Monte Carmelo Bb. Virginum martyrum Arausidianarum (inter quas Bb. sorores de Justamont, moniales O.N.)

Memoria	17	
Memoria	18	
Memoria	19	
Memoria	20	
	21	S. Laurentii de Brindisi, presbyteri et Ecclesiæ doctoris
	22	S. Mariæ Magdalena
	23	S. Birgittæ, religiosæ
	24	
	25	S. IACOBI, APOSTOLI
	26	Ss. Joachim et Annæ, parentum B.M.V.
	27	
	28	
	29	Ss. Martha, Mariæ et Lazari, hospitum Domini
	30	S. Petri Chrysologi, episcopi et Ecclesiæ doctoris
	31	S. Ignatii de Loyola, presbyteri

AUGUSTUS

1	S. Alfonsi Mariæ de Liguori, episcopi et Ecclesiæ doctoris	Memoria
2	S. Eusebii Vercellensis, episcopi S. Petri Iuliani Eymard, presbyteri	
3		
4	S. Ioannis Mariæ Vianney, presbyteri	Memoria
5	In Dedicatione basilicæ S. Marie	
6	IN TRANSFIGURATIONE DOMINI	Festum
7	Ss. Xysti II, papæ, et sociorum, martyrum S. Cajetani, presbyteri	
8	S. Dominici, presbyteri	Memoria
9		
10	S. LAURENTII, DIACONI ET MARTYRIS	Festum
11	S. Claræ, virginis	Memoria
12		
13	Ss. Pontiani, papæ, et Hippolyti, presbyteri, martyrum	
14	S. Maximiliani Kolbe, presbyteri et martyr	
15	IN ASSUMPTIONE BEATAE MARIAE VIRGINIS	Sollemnitas
16	S. Stephani Hungariæ	
17		
18	Bb. Ioannis Baptiste de Souzy, presbyteri, et sociorum martyrum, (inter quos Bb. Gervasius Brunel et Paulus Charles, presbyteri, et Elias Desgardin, monachi O.N.) S. Ioannis Eudes, presbyteri	
19	B. Guerrici, abbatis O.N.	Memoria
20	S. BERNARDI, ABBATIS O.N. ET ECCLESIAE DOCTORIS In O.C.S.O.: Sollemnitas vel Festum	Sollemnitas
21	S. Pii X, papæ	Memoria

- 22 *B. Mariæ Virginis Reginæ*
In O.Cist.: Memoria
23 *S. Rosæ de Lima, virginis*
24 *S. BARTHOMOMÆI, APOSTOLI*
25 *S. Ludovici*
S. Ioseph de Calasanz, presbyteri
26
27 *S. Monicæ*
28 *S. Augustini, episcopi et Ecclesiæ doctoris*
29 *In Passione S. Ioannis Baptistæ, martyris*
30 *Ss. Guarini et Amedei, episcoporum O.N.*
vel S. Amedei, episcopi O.N.
31

SEPTEMBER

- 1
2
3 *S. Gregorii Magni, papæ et Ecclesiæ doctoris*
4
5
6
7
8 *IN NATIVITATE BEATÆ MARIE VIRGINIS*
In O.Cist.: Sollemnitas vel Festum
9 *S. Petri Claver, presbyteri*
10 *B. Oglerii, abbatis O.N.*
11
12 *S. Petri Tarentasiensis, episcopi O.N.*
13 *S. Ioannis Chrysostomi, episcopi et Ecclesiæ doctoris*
14 *IN EXALTATIONE SANCTÆ CRUCIS*
15 *B. Mariæ Virginis Perdolentis*
16 *Ss. Cornelii, papæ, et Cypriani, episcopi, martyrum*
17 *S. Roberti Bellarmino, episcopi et Ecclesiæ doctoris*
S. Martini de Finojosa, episcopi O.N.
In O.Cist.: S. Hildegardis, virginis
18 *In O.Cist.: IN COMMEMORATIONE FRATRUM, PARENTUM, FA-*
MILIARIUM ET BENEFACTORUM O.N. AB ANNO DEFUNCTORUM
19 *S. Ianuarii, episcopi et martyrī*
20 *Ss. Andreæ Kim, Pauli Chong et sociorum, martyrum*
21 *S. MATTHÆI, APOSTOLI ET EVANGELISTÆ*
22
23
24
25

Festum

Memoria
Memoria
Memoria

Memoria

Festum

Memoria
Festum
Memoria
MemoriaMemoria
Festum

- 26 *Ss. Cosmæ et Damiani, martyrum*
27 *S. Vincentii de Paul, presbyteri*
28 *S. Wenceslai, martyrī*
Ss. Laurentii Ruiz et sociorum, martyrum
29 *Ss. MICHAELIS ET OMNIUM ANGELORUM*
30 *S. Hieronymi, presbyteri et Ecclesiæ doctoris*

Memoria
Festum
Memoria

OCTOBER

- 1 *S. Teresiæ a Iesu Infante, virginis et Ecclesiæ doctoris*
2 *Ss. Angelorum Custodum*
In O.Cist.: Memoria
3
4 *S. Francisci Assisiensis*
5
6 *S. Brunonis, presbyteri et eremitæ*
7 *B. Mariæ Virginis a Rosario*
8
9 *Ss. Dionysii, episcopi, et sociorum, martyrum*
S. Ioannis Leonardi, presbyteri
In O.Cist.: B. Vincentii Kadlubek, episcopi O.N.
10
11
12
13
14 *S. Callisti I, papæ et martyrī*
15 *S. Teresiæ a Iesu, virginis et Ecclesiæ doctoris*
16 *S. Hedwigis, religiosæ O.N.*
S. Margaritæ Mariæ Alacoque, virginis
17 *S. Ignatii Antiocheni, episcopi et martyrī*
18 *S. LUCÆ, EVANGELISTÆ*
19 *Ss. Ioannis de Brébeuf et Isaac Jogues, presbyterorum,*
et sociorum, martyrum
S. Pauli a Cruce, presbyteri
20
21
22
23 *S. Ioannis de Capestrano, presbyteri*
24 *S. Antonii Mariae Claret, episcopi*
25 *In O.Cist.: S. Bernardi Calbo, episcopi O.N.*
26
27
28 *Ss. SIMONIS ET IUDÆ, APOSTOLORUM*
29
30
31

Memoria
Memoria
Memoria
MemoriaMemoria
Festum
Memoria

Festum

NOVEMBER

- 1 **OMNIUM SANCTORUM**
 2 IN COMMEMORATIONE OMNIUM FIDELIUM DEFUNCTORUM
 3 S. Martini de Porres, religiosi
 4 S. Caroli Borromeo, episcopi
 5
 6
 7
 8
 9 IN DEDICATIONE BASILICÆ LATERANENSIS
 10 S. Leonis Magni, papæ et Ecclesiæ doctoris
 11 S. MARTINI TURONENSIS, EPISCOPI
 In O.C.S.O. : Memoria
 12 S. Theodori Studitæ, abbatis
 S. Iosaphat, episcopi et martyris
 13 OMNIUM SANCTORUM
 QUI SUB REGULA S.P.N. BENEDICTI MILITAVERUNT
 14 In O.Cist. : IN COMMEMORATIONE OMNIUM DEFUNCTORUM
 QUI SUB REGULA S.N.P. BENEDICTI MILITAVERUNT
 15 S. Alberti Magni, episcopi et Ecclesiæ doctoris
 16 S. Gertrudis, virginis et monialis O.N.**
 17 S. Margaritæ Scotiæ
 S. Elisabeth Hungariæ, religiosæ
 18 In Dedicatione basilicarum Ss. Petri et Pauli, apostolorum
 19 S. Mechtildis, virginis et monialis O.N.
 20
 21 In Præsentatione B. Mariæ Virginis
 22 S. Cæciliæ, virginis et martyris
 23 S. Clementis I, papæ et martyris
 S. Columbani, abbatis
 24 Ss. Andreæ Dung-Lac, presbyteri, et sociorum, martyrum
 25
 26
 27
 28
 29
 30 S. ANDREÆ, APOSTOLI
 Dominica ultima per annum :
DOMINI NOSTRI IESU CHRISTI, UNIVERSORUM REGIS

Sollemnitas

Memoria

Festum

Memoria
Festum

Festum

Memoria

Memoria

Memoria

Memoria

Festum.

Sollemnitas

- 4 S. Ioannis Damasceni, presbyteri et Ecclesiæ doctoris
 5 S. Sabbæ, abbatis
 6 S. Nicolai, episcopi
 7 S. Ambrosii, episcopi et Ecclesiæ doctoris
 8 IN CONCEPTIONE IMMACULATA BEATÆ MARIÆ VIRGINIS
 9
 10
 11 S. Damasi I, papæ
 In O.Cist. : B. David, monachi O.N.
 12 S. Ioannæ Franciscæ de Chantal, religiosæ
 13 S. Luciæ, virginis et martyris
 14 S. Ioannis a Cruce, presbyteri et Ecclesiæ doctoris
 15
 16
 17
 18
 19
 20
 21 S. Petri Canisii, presbyteri et Ecclesiæ doctoris
 22
 23 S. Ioannis de Kenty, presbyteri
 24
 25 IN NATIVITATE DOMINI
 26 S. STEPHANI, PROTOMARTYRIS
 27 S. IOANNIS, APOSTOLI ET EVANGELISTÆ
 28 Ss. INNOCENTIUM, MARTYRUM
 29 S. Thomæ Becket, episcopi et martyris
 30
 31 S. Silvestri I, papæ
 Dominica infra octavam Nativitatis,
 vel, ea deficiente, die 30 decembris :
SANCTÆ FAMILIÆ IESU, MARIÆ ET JOSEPH

Memoria
SollemnitasMemoria
MemoriaSollemnitas
Festum
Festum
Festum

Festum

DECEMBER

- 1
 2
 3 S. Francisci Xavier, presbyteri

Memoria

**ELENCHUS
ALIORUM SANCTORUM CISTERCIENSIVM
IN MARTYROLOGIO ASRIPTORVM**

FEBRUARIUS

- 3 B. Helinandi de Froidmont, monachi O.N.
- 9 S. Conradi Bavari, monachi O.N., eremitæ
- 13 S. Adolphi Osnabrugensis, episcopi O.N.
- 19 S. Bonifatii Bruxellensis, episcopi

APRILIS

- 1 B. Hugonis Bonævallis, abbatis O.N.
- 5 S. Julianæ de Monte Cornelii, virginis
- 13 S. Idæ Lovaniensis, monialis O.N.
- 18 B. Idesbaldi, abbatis O.N.
- 26 S. Ioannis de Valentia, episcopi O.N.

IUNIUS

- 7 S. Roberti Neomonasteriensis, abbatis O.N.
- 17 Ss. Sanchiæ, Mafaldæ et Teresiæ, monialium O.N.

IULIUS

- 7 S. Theobaldi, abbatis O.N.
- 9 B. Alberti de Sestri, conversi O.N., eremitæ
- 10 B. Bertrandi de Grandseve, abbatis O.N.
- 24 S. Balduini, abbatis O.N.

AUGUSTUS

- 9 S. Famiani, monachi O.N., peregrini
- 16 S. Beatricis de Silva, virginis

SEPTEMBER

- 2 Bb. Bernardi, monachi O.N., Mariæ et Gratiae, martyrum
- 7 B. Ottonis de Freising, episcopi O.N.
- 28 B. Ioannis de Montmirail, monachi O.N.

OCTOBER

- 3 S. Adalgotti, episcopi O.N.
- 8 S. Martini Cid, abbatis O.N.
- 13 S. Mauritii, abbatis O.N.
- 20 B. Gilberti de Cistercio, abbatis O.N.

NOVEMBER

- 3 S. Malachiæ, episcopi
- 15 S. Leopoldi, marchionis Austriæ
- 20 S. Edmundi Cantuariensis, episcopi
S. Hugonis de Noaria, abbatis O.N.

DECEMBER

- 5 S. Galgani, eremitæ
- 9 S. Gerardi, abbatis O.N.

PARS SECUNDA

OFFICIUM DIVINUM

SEU

LITURGIA HORARUM

**INSTITUTIO GENERALIS
LITURGIAE HORARUM
PRO MONASTERIIS
ORDINIS CISTERCIENSIS
STRICTIORIS OBSERVANTIAE**

Prot. 1554/74, die 25 iunii 1974

PRÆNOTANDA SEU NORMÆ GENERALES

1. Hæ Prænotanda minime intendunt doctrinam de Liturgia Horarum sed nec eius momentum illustrare volunt in vita christiana; hæc enim abundantissime exposita inveniuntur in Regula Sancti Benedicti, tum in documentis Concilii Vaticani II, cum in Institutione generali de Liturgia Horarum ritus romani (IGLH).

Nostrum tantum hic est indicare præsertim quæ ulteriore determinationem postulant, ut Liturgia Horarum melius concretæ situationi monachorum et monialium Ordinis nostri respondeat.

2. Etsi communates monasticæ ‘Ecclesiæ particulares’ proprio sensu non sunt, nec a solis clericis constituuntur, tamen Ecclesiam orantem specialiter repræsentant; etenim exemplar Ecclesiæ, quæ sine intermissione concordi voce Dominum laudat, plenius exhibent et officium implent ‘adlaborandi’ imprimis oratione ad ædificationem et incrementum totius mystici Corporis Christi et in bonum Ecclesiarum particularium.

3. In Liturgia Horarum a communitatibus monasticis ordinata, Ecclesia vocem agnoscit suam et per hierarchicam auctoritatem incessanter invigilat ut hæc eadem oratio, dum exigentiis peculiaribus singularum communitatum respondet, semper tamen mysterii christiani exprimendi præstantiam servet.

4. Ea quæ primitus a Regula Sancti Benedicti ac deinde ab ordinationibus ecclesiasticis circa Liturgiam Horarum disposita sunt respiciunt munus eamdem Liturgiam persolvendi – sive cantando sive recitando – in choro. Abbatи tamen cura et ius est determinandi modum quo singuli communitatis sodales partes in ea habeant.

5. Liturgia Horarum ordinatur secundum Regulæ Sancti Benedicti præcepta, quæ semper vitam orationis monachorum per tempora elapsa aluerunt eamque hodie animare queunt. Nihilominus facultas agnoscitur aptandi haec eadem præcepta conditionibus nostri temporis quæ aliæ in aliis regionibus habentur et percipiuntur.

6. Cum Liturgia Horarum huic spectet ut dies totaque operositas humana sanctificantur, communitas monastica hunc finem attingere intendit per celebrationem illarum orationis horarum, quae a Patribus tradita sunt.

Hora tamen Primæ omitti potest.

Etsi horæ minores extra chorum peragi valeant, in communi tamen semper celebrentur. Ubi vero speciales circumstantiæ difficilem reddent observationem huius præscriptionis, Abbas generalis, cum consensu sui Consilii permanentis, permettere potest ut una vel duæ Horæ minores ommittantur¹.

Si Hora quædam Officii cum alia Hora vel cum Missa coniungitur, observantur ea quæ in *IGLH* ritus romani, nn. 93-99, præscribuntur.

7. Liturgia Horarum ita instruatur ut semper habeatur hymnus, psalmodia, deinde longior vel brevis Sacrarum Scripturarum lectio, deinde deprecationes. Quoad modum psallendi, observantur ea quæ in *IGLH* ritus romani, nn. 121-125, dicuntur. Cantus gregorianus, utpote Liturgiæ Romanæ proprius, principem locum, ceteris paribus, obtineat. Si Liturgia Horarum lingua vernacula celebratur, elementa traditionalia et præsertim cantus ingenio linguæ necnon indoli uniuscuiusque communis tamen possunt.

8. Cum Laudes, ut preces matutinæ, et Vesperæ, ut preces vespertinæ, e venerabili universæ Ecclesiæ traditione duplex cardo Officii cotidiani, Horæ præcipue habendæ sint et ita celebrandæ, in quantum fieri potest, cantentur.

Vigiliæ vero retinent indolem propriam nocturnæ laudis, auroram præcedentis.

9. Pro opportunitate et prudentia, spatum silentii interponi licet aut post singulos psalmos secundum morem maiorum, et præcipue si post silentium additur oratio psalmica, aut post lectiones sive breves sive longiores.

10. Psalmorum distributio fieri potest: vel secundum ordinem in Regula Sancti Benedicti dispositum, vel secundum unum ex infrascriptis schematibus, additis pro opportunitate et condicione locorum aptationibus, vel secundum aliud schema dummodo psalmi infra duas hebdomadas recitentur.

11. Cursus biennalis lectionum biblicarum pro Liturgia Horarum secundum ritum romanum stabilitus observetur, si opportunum videtur (cf. *IGLH*, nn. 145-146).

12. Supplementum continens lectiones Patrum et Scriptorum ecclesiasticorum alias a ritu romano paratur pro usu monasteriorum. Insuper tamen Abbas, assidente communitate, alios textus seligere valet, observatis normis de hac re a Sancta Sede editis.

¹ Prot. 6390/74, die 4 iunii 1974: Vigore facultatum a Summo Pontifice tributarum, Sacra Congregatio Pro Religiosis et Institutis saecularibus, attentis expositis, annuit pro gratia iuxta preces, ea tamen lege, ut hora parva omissa, privatim absolvatur, servatis ceteris servandis.

ORDINARIUM LITURGIÆ COTIDIANÆ HORARUM ADHIBENDUM

VIGILIÆ

a. Introductio Horæ :

¶ Domine, labia mea aperies,
R Et os meum annuntiabit laudem tuam. Gloria Patri...

Invitatorium : Ps. 94 vel alius secundum diversa schemata, cum sua antiphona quæ resumitur post unamquamque stropham.

b. Hymnus congruus

c. Psalmodia

d. Versus transitorius et R

e. Lectio de Sacra Scriptura, cum suo responsorio, interposito pro opportunitate – ante vel post responsoriū – spatio silentii

f. Psalmodia

g. Lectio Patrum et Scriptorum ecclesiasticorum, cum suo responsorio, ut supra e.
i. Dominicis diebus, sollemnitatibus et festis, adduntur elementa sequentia secundum quamlibet structuram infra descriptam; quæ tamen structura simplicior redi potest diebus in quibus laboramus :

Vel : – Unum aut tria Cantica sub congruenti antiphona,
– Versus transitorius,
– Homilia e Lectionario Monastico vel ab Abbe habitata,
– Responsorium,
– Hymnus *Te Deum* (cuius ultima pars pro opportunitate omitti potest),
– Evangelium: vel de Resurrectione, vel de Dominicis, vel ex alio circulo annuali desumptum, vel de sollemnitate aut de festo,
– *Te decet laus.*

Vel : – Unum aut tria Cantica sub congruenti antiphona,
– Hymnus *Te Deum*,
– Evangelium ut supra, et R *Amen*,
– *Te decet laus*,
– Homilia e Lectionario Monastico vel ab Abbe habitata,
– Responsorium.

Vel : – Unum aut tria Cantica sub congruenti antiphona,
– Evangelium ut supra, et R *Amen*,
– Pro opportunitate, lectio patristica vel homilia ab Abbe habitata,
– *Te Deum*,

Te Deum vero non dicitur in Dominicis Quadragesimæ.

k. Memoriis et feriis :

Kyrie, eleison..., vel parva Litania, nempe pro fratribus absentibus, pro defunctis et aliis,

l. *Oremus*, (silentium), Oratio conclusiva,

m. *Benedicamus Domino et R Deo gratias.*

LAUDES ET VESPERÆ

a. Introductio Horæ :

*V Deus, in adiutorium meum intende,
R Domine, ad adiuvandum me festina. Gloria Patri...*

b. Hymnus congruus

c. Psalmodia

d. Lectio de Sacra Scriptura, sive brevis, sive longior, cum suo responsorio brevi

e. Canticum Evangelicum, cum sua antiphona

f. Conclusio Officii :

– Preces conclusivæ instar precationum quæ inveniuntur in Liturgia Horarum ritus romani,

– *Pater noster* ab omnibus simul, præmissa brevi monitione,

– Oratio conclusiva (sine *Oremus*) vel de die, vel Horæ, vel de Sancto, secundum rubricas,

– Benedictio.

HORÆ MINORES

a. Introductio Horæ, sicut in Laudibus

b. Hymnus de Hora

c. Psalmodia

d. Lectio brevis de Sacra Scriptura

e. Versus et responsio

f. Conclusio Officii :

– *Kyrie, eleison...*, vel parva Litania, nempe pro fratribus absentibus, pro defunctis et aliis,

– *Oremus*, (silentium), Oratio conclusiva,

– *Benedicamus Domino et R Deo gratias.*

COMPLETORIUM

a. Introductio Horæ, sicut in Laudibus

b. Pro opportunitate habetur conscientiæ discussio quæ vel fit silentio vel inseritur in actum pænitentiale secundum formulas Missalis.

c. Hymnus congruus

d. Psalmodia

e. Lectio brevis de Sacra Scriptura

f. Versus *Custodi nos...* et responsio
vel responsorium breve *In manus tuas...*

g. Canticum Simeonis, cum sua antiphona

h. Conclusio Horæ et diei :

– *Kyrie, eleison...*, vel parva litania, sicut in Horis minoribus,

– *Oremus*, (silentium), Oratio conclusiva Horæ,

– *Benedictio Noctem quietam...*,

– Antiphona *Salve, Regina.*

SCHEMATA DISTRIBUTIONIS PSALMORUM
(Cf. NORMAS GENERALES, N. 10)

Secundum Regulam Sancti Benedicti

Psalmi vero Vigiliarum inter duas hebdomadas parti possunt ut libentius cantentur. Pro his qui nolunt retinere Primam, psalmi huius Horæ distribui possunt vel :

A. INTER PSALMOS VIGILIARUM,
PRÆSERTIM DOMINICÆ (SICUT IN ANTIQUA TRADITIONE),
MODO SEQUENTI :

	Dominica 1 ^a hebd	Dominica 2 ^a hebd	Fer. II	Fer. III	Fer. IV	Fer. V	Fer. VI	Sabbato
Noct. I	3 + 94 1 et 2	Omnia iuxta ordina- tionem Regulæ	8 + 94 Alii Psalmi iuxta ordina- tionem Regulæ	10 + 94 Alii Psalmi iuxta ordina- tionem Regulæ	11 + 94 Alii Psalmi iuxta ordina- tionem Regulæ	12 + 94 Alii Psalmi iuxta ordina- tionem Regulæ	18 + 94 Alii Psalmi iuxta ordina- tionem Regulæ	19 + 94 Alii Psalmi iuxta ordina- tionem Regulæ
	6 et 7 9							
Noct. II	13 et 14 15 et 16 17							
Noct. III	118/1-4							

B. INTER PSALMOS HORARUM MINORUM,
MODO SEQUENTI (PS. 13 OMITTITUR) :

	Dominica	Fer. II	Fer. III	Fer. IV	Fer. V	Fer. VI	Sabbato
Tertia	118/1-4	118/11-13	118/20-22	8 9/2-13	14 15	17/2-16	119 120 121
Sexta	118/5-7	118/14-16	1 2 6	9/14-39	16	17/17-31	122 123 124
Nona	118/8-10	118/17-19	7	10 11 12	18 19	17/32-51	125 126 127

Alia schemata

ORDINATIO NUMERICA PER DUAS HEBDOMADAS,
CUM REPETITIONE ALIQUORUM PSALMORUM

SCHEMA "A"

hebdomada	Dominica		Fer. II		Fer. III		Fer. IV		Fer. V		Fer. VI		Sabbato	
	1 ^a	2 ^a												
Vigiliæ	3 + 94		133		133		133		133		133		133	
	20		1	2	30	36	47	58	68	72	80	81	100	102
	21		7	8			48	59			82	86	103	
	22		9	10	32		49	60	73	83	88			104
	23		11	12	33	39	51	61	71		84	92		
	26		16	14	34	43	52	65	74	77	85	97	106	
	27		18	15		44	54	67	76		93	98		105
	28		19	17	38	45	55		78		95	99		
	29		25	24	40	46	57	70	79		96	101	108	
Laudes	66		116		116		116		116		116		116	
	62		50		6		50		31		50		37	
	117		5	35	41/2	56	64	63	87	89	53	75	91	142
	Cant.*		Ct1	Ct2										
	148/149/150		148		149/150		148		149/150		148		149/150	
* Ct 1 = Cantica quæ cantabantur in hieme in Breviario cisterciensi Ct 2 = Cantica quæ cantabantur in æstate in Breviario cisterciensi														
Vesperæ	109		111	114	129	129	135	134	138	138	141	141	145	
	110		113	115	130	131	136	136	140	139	144	143	146	
	112		128	131	132	137	137						147	
Canticum N.T. ut in Liturgia Horarum romana														
Tertia	118/ 1-4	118/ 12/15	119											
			120											tota hebdomada
Sexta	118/ 5-7	118/ 16-18	122											
			123											tota hebdomada
			124											
Nona	118/ 8-11	118/ 19-22	125											
			126											tota hebdomada
Complet.		4 90			90		90		90		90		90	
														Canticum Nunc dimittis

ORDINATIO THEMATICA PER DUAS HEBDOMADAS
CUM REPETITIONE ALIQUORUM PSALMORUM

SCHEMA “B”

ORDINATIO THEMATICA PER UNAM HEBDOMADAM,
NULLO PSALMO REPETITO

SCHEMA "C"

**INSTITUTIO GENERALIS
LITURGIAE HORARUM
PRO MONASTERIIS
ORDINIS CISTERCIENSIS**

Prot. 2181/74, die 27 novembris 1974

PRINCIPIA THEOLOGICA

1. Tota doctrina de Liturgia Horarum hic non exponitur, sed solum ea principia tractantur, quæ ulteriorem elaborationem et determinationem concretam requirunt, ita ut Liturgia conditionibus monasteriorum Ordinis Cisterciensis adaptetur.
2. Principia theologica pro ordinanda Liturgia Horarum sumuntur autem ex Regula Sancti Benedicti, ex decretis Concilii Vaticanii II, ex Declarationibus Capituli Generalis anni 1969 de Elementis præcipuis vitaे Cisterciensis hodiernæ, et ex Institutione Generali de Liturgia Horarum iuxta ritum Romanum.
3. Liturgia Horarum ad eum finem ordinatur ut, una cum celebratione Eucharistiae, totum cursum diei totamque operositatem sanctificet. Quæ ordinatio plenariaque fit secundum Regulæ Sancti Benedicti præcepta, quæ vitam orationis monachorum sæculis transactis aluerunt eamque hodie adhuc animare queunt: attamen adaptationes fiant, ubi conditiones nostri temporis et diversarum regionum id requirunt.
4. Communitates monasticæ Ecclesiam orantem specialiter repræsentant: etenim exemplar Ecclesiæ quæ sine intermissione concordi voce Dominum laudat, plenius exhibent et officium explent 'adlaborandi', in primis oratione, 'ad ædificationem et incrementum totius mystici corporis Christi et in bonum Ecclesiarum particularium' (IGLH, n. 24).
5. In Liturgia Horarum a communitatibus monasticis celebrata, Ecclesia vocem suam agnoscit et per auctoritatem hierarchicam continuo invigilat, ut tum præstantia mysterii christiani semper exprimendi servetur, tum exigentiis particularibus communitatuum singularum satis fiat.

6. In ordinatione Officii divini attendamus opportet ad unitatem et harmoniam inter liturgiam et reliquas partes vitæ religiosæ (*Declaratio Cap. Gen. O.Cist. de Elementis præcipuis vitæ Cist. hodiernæ*, n.62). Propterea in eis quæ, iuxta normas infra stabilitas, in unoquoque monasterio secundum conditiones proprias loci et communis statuuntur, utpote selectio textuum, decisio de lingua vel distributione Psalmorum adhibendis, aliæque res pro opportunitate ordinandæ, maxime nitendum est, ut structura formaque liturgiæ vitam quotidianam alere et animare possint (ib.) ac mens cum voce facilius concors reddatur (*Regula S. Benedicti*, c. 19).

**NORMÆ GENERALES
PRO CELEBRATIONE OFFICII DIVINI**

7. Liturgia Horarum in Ordine Cisterciensi fit secundum Horas traditas in Regula Sancti Benedicti. Attamen Hora Prima omitti potest. Horæ minores et Completorium etiam extra chorum persolvi possunt, celebrantur tamen in communi. Iusta ex causa una Horarum Minorum seligi potest ad celebrationem communem et quidem ea quæ tempore diei quo celebratur magis congrua est; ceteræ tamen Horæ Minores, quæ in communi non celebrantur, privatum dici debent¹.
8. Singulæ Horæ Officii constant hymno, psalmodia, lectione Sacrarum Scripturarum et precationibus.
9. In celebratione, quæ lingua vernacula peragitur, elementa Officii ingenio linguae necnon indoli uniuscuiusque communitatis aptari possunt.
10. Laudes, uti preces matutinæ, et Vesperæ, uti preces vespertinæ, a venerabili Ecclesiæ traditione cardo duplex Officii cotidiani habendæ sunt et ita celebrandæ.
11. Iuxta iudicium Abbatis cum suo consilio, spatium silentii ad meditationem interponi potest sive post lectiones sive post psalmos. Quod si fit post lectiones, sive ante sive post responsoriū inseri potest, sed etiam locum potest tenere responsoriū.
12. Psalmorum distributio fieri potest secundum schemata quæ infra enumerauntur, additis pro exigentiis locorum aptationibus.
13. Unusquisque psalmus vel divisio psalmi generaliter instruitur sua antiphona aut recitatur modo quo genus litterarium eius melius in lucem ponatur.
14. Cursus biennalis lectionum biblicarum pro Liturgia Horarum ritus Romani stabilitus observetur, si opportunum videtur, necnon supplementum lectionum Patrum et Scriptorum ecclesiasticorum pro usu monasteriorum paratum. Insuper, cum consensu communis, Abbas alios textus seligere valet, observando normas a S. Sede editas.
15. Pro modo uniendi pro opportunitate Horas Officii cum Missa vel inter se, valent dispositiones quæ habentur infra in Appendice.

1 Prot. 2181/74, die 27 novembris 1974.

**SPECIMEN ORDINARIÆ LITURGIÆ HORARUM
PRO ORDINE CISTERCIENSI**

Prænotandum: Salvum remanet ius eorum qui officium celebrant secundum normas in Regula Sancti Benedicti (in capitulo 8-18) exhibitas.

INTRODUCTIO OFFICII

(locum tenet introductionis primæ Horæ diei)

Introit. à Hora

a. Versus: *Domine, labia mea aperies*, etc. cum *Gloria Patri*.

b. Invitatorium: Psalmus 94
vel alius secundum Schema adhibitum.

VIGILIÆ

a. Introductio Horæ (nisi sit prima Hora diei): versus *Deus, in adiutorium*, etc.
cum *Gloria Patri*

b. Hymnus congruus

c. Psalmodia

d. Versus cum responso

e. Lectio Scripturæ Sacræ cum responsorio

f. Psalmodia

g. Versus cum responso

h. Lectio de auctoribus ecclesiasticis cum responsorio

i. In dominicis, sollemnitatibus vel festis, unum e schematibus sequentibus adhibetur:

Vel: — Post secundam partem psalmodiæ (= f.) legitur Evangelium sive de dominica, sollemnitate vel festo sive de Resurrectione, uti habetur in Liturgia Horarum iuxta ritum Romanum. Potest autem pro opportunitate Evangelium ex alio cyclo annuali sumi.

- Deinde sequitur homilia ex lectionario vel ab Abbe ab aliote sacerdote habita.
- Hymnus *Te Deum*

Vel: — Post lectionem e scriptoribus ecclesiasticis (= h.) unum vel tria cantica

- Versus cum responso
- Evangelium selectum ut supra
- Hymnus *Te Decet laus*
- Homilia ut supra
- Hymnus *Te Deum*

→ fatta j

k. Conclusio Officii :

In memoriis et feriis :

- *Kyrie, eleison*, etc. vel parva litania, nempe pro fratribus absentibus, defunctis et aliis
- *Oremus* (silentium)
- Oratio conclusiva
- *¶Benedicamus Domino. R Deo gratias*

In dominicis, sollemnitatibus et festis :

- *Oremus* (silentium)
- Oratio conclusiva
- Benedictio Abbatis
- *¶Benedicamus Domino. R Deo gratias*

LAUDES

a. Introductio Horæ sicut in Vigiliis

b. Hymnus congruus

c. Psalmodia

d. Lectio de Sacra Scriptura longior vel brevis, cum responsorio brevi

e. Canticum evangelicum cum antiphona

f. Conclusio Officii :

- Preces sive litaniæ ad instar earum quæ inveniuntur in Liturgia Horarum ritus Romani
- *Pater noster*
- Oratio conclusiva (sine *Oremus*) vel de die, vel Horæ, vel de Sancto
- *¶Benedicamus Domino. R Deo gratias*

HORÆ MINORES

a. Introductio Horæ sicut in Vigiliis

b. Hymnus Horæ

c. Psalmodia

d. Lectio brevis de Sacra Scriptura

e. Versus cum responso

f. Conclusio Officii: sicut in Vigiliis pro feriis

VESPERÆ

Sicut in Laudibus

COMPLETORIUM

- a. Introductio Horæ sicut in Vigiliis
- b. Pro opportunitate, discussio conscientiae sive in silentio, sive cum formula paenitentiali ut in Missali
- c. Hymnus Horæ
- d. Psalmodia
- e. Lectio brevis de Sacra Scriptura
- f. Versus cum suo responso,
vel responsorium breve *In manus tuas*
- g. Pro opportunitate, canticum Simeonis cum sua antiphona
- h. Conclusio Horæ et diei :
 - *Kyrie, eleison*, etc. vel parva litania sicut in Horis minoribus
 - *Oremus* (silentium)
 - Oratio conclusiva Horæ
 - Benedictio : *Benedicat et custodiat*, etc., vel *Noctem quietam*
 - *Salve, Regina*

SCHEMATA DISTRIBUTIONIS PSALMORUM**SECUNDUM REGULAM CUM PRIMA****SECUNDUM REGULAM SINE PRIMA****SECUNDUM ALIQUAM NOVAM DISTRIBUTIONEM PSALMORUM :**

Schema I : Psalterium integrum per unam hebdomadam distributum

Schema II : Psalterium per duas hebdomadas distributum secundum ordinem numericum

Schema III : Psalterium per duas hebdomadas distributum non secundum ordinem numericum

Schema IV : Psalterium Liturgiæ Horarum iuxta ritum Romanum ad cursum monasticum duarum hebdomadarum adaptatum.

Nota : Salvum remanet ius eorum qui legitime aliam distributionem sequi possunt.

Notæ ad usum (*Acta Curiæ Generalis Ordinis Cisterciensis. Commentarium officiale, nova series*, n. 23, die 30 novembris 1974) :

Ad Schema I pertinent :

- distributio Psalmorum a P. Füglister proposita;
- distributio "C" O.C.S.O.

Ad Schema II pertinent :

- distributio Abbatis Heufelder;
- distributio "B" O.C.S.O.

Ad Schema III pertinent :

- distributio P. Notkeri Füglister, si psalmi Vigiliarum per duas hebdomadas distribuuntur (ut fieri potest v.g. in Breviario de Münsterschwarzach);
- Distributio "A" O.C.S.O.;
- distributio a P. Guidone Gibert die 21 martii 1974 exhibita.

Ad Schema IV pertinet

- distributio Psalmorum a S.C. pro Cultu Divino proposita (*Notitiae*, n. 76, anno 1972, p. 257).

**APPENDIX DE MODO UNIENDI
PRO OPPORTUNITATE HORAS OFFICII
CUM MISSA VEL INTER SE**

(CFR. IGLH RITUS ROMANI, NN. 93-99)

1. In casibus particularibus, si adiuncta id requirant, fieri potest in celebratione publica vel communi arctior coniunctio inter Missam et Horam Officii, iuxta normas quæ sequuntur, dummodo Missa et Hora de uno eodemque Officio sint. Cavendum tamen est ne hoc in detrimentum utilitatis pastoralis vertat, præsertim die dominica.

2. Cum Laudes in choro vel communi celebratæ Missam immediate præcedunt, actio incipere potest aut a versu introductorio et hymno Laudum, præsertim diebus ferialibus, aut a cantu introitus cum processione ingressus et salutatione celebrantis, diebus præsertim festivis, in casu alerutro omissio ritu initiali.

Deinde prosequitur psalmódia Laudum more solito usque ad lectionem brevem exclusive. Post psalmodiam, omissio actu pænitentiali et, pro opportunitate, *Kyrie*, dicitur iuxta rubricas *Gloria in excelsis* et celebrans profert orationem Missæ. Deinde sequitur liturgia verbi more solito.

Oratio universalis fit loco et forma in Missa consueta. Diebus tamen feriæbus, in Missa matutinali, loco formulæ cotidiani orationis universalis, dici possunt preces matutinæ de Laudibus.

Post communionem cum suo proprio cantu, canitur *Benedictus* cum sua antiphona de Laudibus, deinde dicitur oratio post communionem et cetera more solito.

3. Si Prima, Tertia, Sexta aut Nona, prout veritas Horarum requirit, publice celebrata Missam immediate præcedit, actio incipere pariter potest aut a versu introductionis et hymno Horæ, prærtim diebus ferialibus, aut a cantu introitus cum processione ingressus et salutatione celebrantis, diebus præsertim festivis, omissio in casu alterutro ritu initiali.

Deinde prosequitur psalmodia Horæ more solito usque ad lectionem brevem exclusive. Post psalmodiam, omissio actu pænitentiali et, pro opportunitate, *Kyrie*, dicitur iuxta rubricas *Gloria in excelsis* et celebrans profert orationem Missæ.

4. Vesperæ eodem modo quo Laudes uniuntur cum Missa quam immediate præcedunt. Primæ tamen Vesperæ sollemnitatum vel dominicarum vel festorum Domini in die dominica occurrentium, non possunt celebrari nisi iam peracta Missa diei præcedentis aut sabbati.

5. Cum autem Prima, Tertia, Sexta, Nona aut Vesperæ Missam sequuntur, tunc Missa celebratur more solito usque ad orationem post communionem inclusive.

Dicta oratione post communionem, absolute incipit psalmodia de Hora. Ad Primam, Tertiæ, Sextam aut Nonam, peracta psalmodia, statim, omissa lectione brevi, dicitur oratio et fit dimissio, ut in Missa. Ad Vespertas, peracta psalmodia, omissa lectione, additur statim canticum *Magnificat* cum sua antiphona et, omissis precibus atque oratione dominica, dicitur oratio conclusiva ac benedicitur populus.

6. Excepto casu noctis Nativitatis Domini, excluditur ex more coniunctio Missæ cum Vigiliis, cum Missa ipsa suum iam habeat cursum lectionum, ab altero distinguendum. Si quando tamen id per modum actus, fieri oporteat, tunc statim post ultimam lectionem Vigiliarum cum suo responsorio, ceteris omissis, incipit Missa ab hymno *Gloria in excelsis*, si dicendus sit, secus ab oratione.

7. Si Vigiliae dicuntur immediate ante aliam Horam Officii, tunc initio Vigiliarum præponi potest hymnus huic Horæ congruus; deinde in fine Vigiliarum omituntur *Kyrie*, *eleison* in II Nocturno, oratio et conclusio, atque in sequenti Hora omituntur versus introductory cum *Gloria Patri* et hymnus.

8. Si duæ Horæ minores inter se coniunguntur, actio incipitur a versu introducitorio et hymno tempore diei convenienti. Deinde prosequitur psalmodia Horæ prioris, lectio brevis cum versu et responsō, tunc psalmodia Horæ sequentis, lectio brevis cum versu et responso et conclusio Officii consueta.

PARS TERTIA

MISSALE

ET LECTONARIUM MISSÆ

MISSALE ADHIBENDUM

Prot. 525/70, die 8 iunii 1971 : O.Cist. et O.C.S.O.

Tribuitur facultas adoptandi novum Missale Romanum, habitis præ oculis:

1. Calendario Cisterciensi
2. Quibusdam elementis particularibus ex traditione Cisterciensi assumptis ad libitum adhibendis, quæ sequuntur :
 - 2.1. Textus ex antiquo Missali Cisterciensi sumpti, qui non inveniuntur in novo Missali Romano, si opus est debito modo recogniti.
 - 2.2. Ritus sequentes in Ordine Missæ :
 - a. Profunda inclinatio loco genuflexionis in ritu Romano praescriptæ,
 - b. Ritus faciendi signum Crucis magnum ad Evangelium,
 - c. Usus perficiendi certos ritus sub silentio, v.g. osculum textus Evangeliorum et lotio manuum,
 - d. Usus antiquus præparandi vinum et aquam in calice antequam ad altare portentur.

ORDO HEBDOMADÆ SANCTÆ

Prot. 396/73, die 31 ianuarii 1973 : O.C.S.O.
 Prot. 83/75, die 11 augusti 1975 : O.C.S.O.
 (pro Lectionnario)

DOMINICA IN PALMIS. DE PASSIONE DOMINI

1. Hac die Ecclesia recolit ingressum Christi Domini in Ierusalem ad consummandum suum paschale mysterium. Quare in omnibus Missis memoria fit huiusmodi ingressus Domini, et quidem per processionem ante Missam conventualem, per introitum simplicem ante alias Missas.

COMMEMORATIO INGRESSUS DOMINI IN IERUSALEM

Forma prima : Processio

2. Officium Tertiæ in choro hodie omittitur; nec dicitur privatim, nisi ab iis qui processioni non interfuerunt.
3. Hora competenti fit collecta in capitulo vel alio loco apto extra ecclesiam, ad quam processio tendit. Distributio ramorum fit vel ante ipsam collectam vel immediate ante Evangelii proclamationem.
4. Celebrans principalis, concelebrantes et ministri, indui sacris vestibus coloris rubri pro Missa requisitis, accedunt ad locum ubi populus est congregatus.
5. Interim cantatur sequens antiphona vel alias cantus congruus.

Antiphona

**Hosanna Filio David : benedictus, qui venit in nomine Domini.
 O Rex Israel! Hosanna in excelsis.**

Mt 21, 9

6. Tunc celebrans principalis populum de more salutat; ac deinde fit brevis monitio, qua fideles ad celebrationem huius diei actuose et conscientie participandam invitantur, his vel similibus verbis :

Fratres carissimi, postquam iam ab initio Quadragesimæ corda nostra pænitentia et operibus caritatis præparavimus, hodierna die congregamur, ut cum tota Ecclesia præludamus paschale Domini nostri mysterium, eius nempe passionem atque resurrectionem, ad quod implementum ipse ingressus est civitatem suam Ierusalem. Quare cum omni fide et devotione memoriam agentes huius salutiferi ingressus, sequamur Dominum, ut, per gratiam consortes effecti crucis, partem habeamus resurrectionis et vitæ.

7. Post monitionem, celebrans principalis dicit unam ex sequentibus orationibus, manibus iunctis.

Oremus.

**Omnipotens sempiterne Redemptor,
 qui de cælis ad terram descendere,
 et ad tuam passionem voluntariam venire dignatus es,
 ut humanum genus tuo pretioso Sanguine liberares,
 adesto Ecclesiæ tuæ votis et supplicationibus nostris.
 Tu enim, Domine, mansuetus mansueti aselli terga insidens,
 ad passionem redemptionis nostræ spontaneus advenisti;
 cumque tibi ramis arboreis occurrentibus discipulorum turbis
 certatim sterneretur via,
 et triumphaticibus palmis cum voce laudis
 occurrerent plurimorum catervæ,
 resultantes pariter et dicentes :**
**“Hosanna Filio David;
 benedictus qui venit in nomine Domini!”
 tibi in monte Oliveti via constrata est.**

Si fratres portent ramos olivarum, quæ sequuntur inter uncos dici possunt ad libitum.

[**Tu quondam Noe in arca super undas diluvii gubernasti,
 et columbæ ministerio per olivæ ramum
 pacem redditam terræ nuntiare voluisti.
 Sed et Iacob patriarcha
 in ministerium gloriæ tuæ erigens lapidem
 ex huius arboris ramis oleum benedictionis in cacumen tituli infudit,
 unde unxisti reges et prophetas tuos.
 Tu enim es Christus, Filius Dei;
 tibi competit fructus unctionis et pacis,
 in cuius ineffabilem laudem psalmista cecinit, dicens :
 Unxit te Deus, Deus tuus, oleo exultationis
 præ participibus tuis.]**

**Quapropter supplices te, Domine, deprecamur,
 ut benedicas + hos ramos,
 quos tui famuli ad honorem nominis tui fideliter suscipiant;
 et sicut turbæ olim tibi processerunt obviam**

cum arboreis frondibus egressi,
ita nos portantes ramos tibi occurramus,
et tecum in gaudium introeamus æternum :
Qui vivis et regnas in sæcula sæculorum.

R. Amen.

Vel :

Oremus.

Omnipotens sempiterne Deus,
hos palmites tua benedictione + sanctifica,
ut nos, qui Christum Regem exultando prosequimur,
per ipsum valeamus ad æternam Ierusalem pervenire.
Qui vivit et regnat in sæcula sæculorum.

R. Amen.

Vel :

Oremus.

Auge fidem in te sperantium, Deus,
et supplicum preces clementer exaudi,
ut, qui hodie Christo triumphanti palmites exhibémus,
in ipso fructus tibi bonorum operum afferamus.
Qui vivit et regnat in sæcula sæculorum.

R. Amen.

Et ramos, pro opportunitate, aqua benedicta aspergit, nihil dicens.

8. Deinde proclamatur Evangelium de ingressu Domini secundum unum ex quattuor Evangelii. Legitur autem a diacono, vel, ipso deficiente, a concelebrante, more consueto.

Anno A :

+ Lectio sancti Evangelii secundum Matthæum.

21, 1-11

Cum appropinquarent Hierosolymæ
et venissent Bethphage ad montem Oliveti,
tunc Jesus misit duos discipulos, dicens eis :
«Ite in castellum quod contra vos est,
et statim invenietis asinam alligatam, et pullum cum ea :
solvite et adducite mihi.

Et si quis vobis aliquid dixerit,
dicite quia Dominus his opus habet;
et confessim dimittet eos.»

Hoc autem totum factum est,
ut adimpleretur quod dictum est per prophetam dicentem :
Dicite filiae Sion :

Ecce rex tuus venit tibi mansuetus,
sedens super asinam et pullum filium subiugalis.

Euntes autem discipuli fecerunt sicut præcepit illis Jesus ;
et adduxerunt asinam et pullum,
et imposuerunt super eos vestimenta sua,
et eum desuper sedere fecerunt.

Plurima autem turba straverunt vestimenta sua in via ;
alii autem cædebant ramos de arboribus,
et sternebant in via.

Turbæ autem quæ præcedebant et quæ sequebantur
clamabant dicentes :

«Hosanna filio David !

Benedictus qui venit in nomine Domini ;
hosanna in altissimis !».

Et cum intrasset Hierosolymam,
commota est universa civitas dicens : «Quis est hic ?».

Populi autem dicebant :
«Hic est Jesus propheta a Nazareth Galilææ». [Verbum Domini.]

Vel, Anno B :

+ Lectio sancti Evangelii secundum Marcum.

11, 1-10

Cum appropinquarent Hierosolymæ
et Bethaniæ ad montem Olivarum,
mittit Jesus duos ex discipulis suis, et ait illis :
«Ite in castellum quod contra vos est,
et statim introeuntes illuc invenietis pullum ligatum,
super quem nemo adhuc hominum sedit ;
solvite illum et adducite.

Et si quis vobis dixerit : «Quid facitis ?»
dicite, quia Domino necessarius est ;
et continuo illum dimittet huc.»

Et abeuntes invenerunt pullum ligatum ante ianuam
foris in bivio, et solvunt eum.

Et quidam de illic stantibus dicebant illis :
«Quid facitis solventes pullum ?»

Qui dixerunt eis sicut præceperat illis Jesus ;
et dimiserunt eis.

Et duxerunt pullum ad Iesum,
et imponunt illi vestimenta sua, et sedit super eum.
Multi autem vestimenta sua straverunt in via ;
alii autem frondes cædebant de arboribus,
et sternebant in via.

Et qui præbant et qui sequebantur clamabant dicentes :
«Hosanna. Benedictus qui venit in nomine Domini ;
benedictum quod venit regnum patris nostri David.
Hosanna in excelsis.»

[Verbum Domini.]

Vel, Anno B :

+ Lectio sancti Evangelii secundum Ioannem.

In illo tempore :

Turba multa, quæ venerat ad diem festum, cum audissent quia venit Jesus Hierosolymam, acceperunt ramos palmarum, et processerunt obviam ei. Et clamabant : «Hosanna, benedictus qui venit in nomine Domini, rex Israel.» Et invenit Jesus asellum et sedit super eum, sicut scriptum est : *Noli timere, filia Sion, ecce rex tuus venit sedens super pullum asinæ. Hæc non cognoverunt discipuli eius primum; sed quando glorificatus est Jesus, tunc recordati sunt quia hæc erant scripta de eo, et hæc fecerunt ei.* [Verbum Domini.]

Vel, Anno C :

+ Lectio sancti Evangelii secundum Lucam.

Et factum est

cum appropinquasset ad Bethphage et Bethaniam, ad montem qui vocatur Oliveti, misit Jesus duos discipulos suos dicens : «Ite in castellum quod contra est; in quod introeuntes invenietis pullum asinæ alligatum, cui nemo umquam hominum sedit : solvite illum, et adducite. Et si quis vos interrogaverit : "Quare solvitis?" sic dicetis ei : "Quia Dominus operam eius desiderat."» Abierunt autem qui missi erant, et invenerunt, sicut dixit illis, stantem pullum. Solventibus autem illis pullum, dixerunt domini eius ad illos : «Quid solvitis pullum?». At illi dixerunt : «Quia Dominus eum necessarium habet.» Et duxerunt illum ad Iesum.

Et iactantes vestimenta sua supra pullum, imposuerunt Iesum. Eunte autem illo, substernebant vestimenta sua in via. Et cum appropinquaret iam ad descensum montis Oliveti cœperunt omnes turbæ discipulorum gaudentes laudare Deum voce magna super omnibus quas viderant virtutibus, dicentes : «Benedictus qui venit rex in nomine Domini;

12, 12-16

19, 28-40

pax in cælo, et gloria in excelsis.»

Et quidam pharisæorum de turbis dixerunt ad illum :

«Magister, increpa discipulos tuos.»

Quibus ipse ait : «Dico vobis, quia si hi tacuerint, lapides clamabunt.» [Verbum Domini.]

9. Post Evangelium, pro opportunitate, haberí potest brevis homilia. Et incipit processio ad ecclesiam, ubi celebrabitur Missa.

FORMA PRIOR PROCESSIONIS

10. Præcedit, si adhibetur thus, thuriferarius cum thuribulo fumigante, deinde crucifer deferens crucem, medius inter duos ministros cum candelis accensis. Sequitur celebrans principalis cum ministris et concelebrantes, et, post eos, fratres et alii fideles, ramos gestantes.

Progreidente processione, cantantur a schola et populo cantus sequentes, vel alii apti.

Antiphona 7

Pueri Hebræorum portantes ramos olivarum, obviaverunt Domino, clamantes, et dicentes : Hosanna in excelsis.

Quæ pro opportunitate repetitur inter versus psalmi 23.

Psalmus 23.

Domini est terra, et plenitudo eius :
orbis terrarum et qui habitant in eo.

Quia ipse super maria fundavit eum :
et super flumina firmavit eum.

Quis ascendet in montem Domini ?
aut quis stabit in loco sancto eius ?

Innocens manibus et mundo corde,
qui non accepit in vanum nomen eius,
nec iuravit in dolum.

Hic accipiet benedictionem a Domino,
et iustificationem a Deo salutari suo.

Hæc est generatio quærentium eum,
quærentium faciem Dei Iacob.

Attollite portæ, capita vestra,
et elevamini, portæ æternales :
et introibit rex gloriæ.

Quis est iste rex gloriæ ?
Dominus fortis et potens :
Dominus potens in prælio.

Attollite portæ, capita vestra,
et elevamini, portæ æternales :
et introibit rex gloriæ.
Quis est iste rex gloriæ?
Dominus virtutum ipse est rex gloriæ.

Antiphona 2

Pueri Hebræorum vestimenta prosternebant in via
et clamabant dicentes : Hosanna Filio David :
benedictus, qui venit in nomine Domini.

Quæ pro opportunitate repetitur inter versus psalmi 46.

Psalmus 46

Omnès Gentes plaudite manibus :
iubilate Deo in voce exultationis.
Quoniam Dominus Altissimus, terribilis :
rex magnus super omnem terram.
Subiecit populos nobis :

et gentes sub pedibus nostris.
Elegit nobis hæreditatem nostram :
gloriam Iacob quem dilexit.

Ascendit Deus in iubilo :
et Dominus in voce tubæ.

Psallite Deo, psallite :
psallite regi nostro, psallite.

Quoniam rex omnis terræ Deus :
psallite sapienter.

Regnabit Deus super gentes :
Deus sedet super sedem sanctam suam.

Principes populorum congregati sunt
cum populo Dei Abraham :

Quoniam Dei sunt scuta terræ :
vehementer elevatus est.

Hymnus ad Christum Regem

Chorus :
Gloria, laus et honor tibi sit, Rex Christe Redemptor;
Cui puerile decus prompsit Hosanna pium.

Omnès :
Gloria, laus et honor tibi sit, Rex Christe Redemptor;
Cui puerile decus prompsit Hosanna pium.

Chorus :
Israel es tu Rex, Davidis et inclita proles;
Nomine qui in Domini, Rex benedicte, venis.

Omnès :
Gloria, laus et honor tibi sit, Rex Christe Redemptor;
Cui puerile decus prompsit Hosanna pium.

Chorus :
Cœtus in excelsis te laudat cœlicus omnis,
Et mortalis homo, et cuncta creata simul.

Omnès :
Gloria, laus et honor tibi sit, Rex Christe Redemptor;
Cui puerile decus prompsit Hosanna pium.

Chorus :
Plebs Hebræa tibi cum palmis obvia venit;
Cum prece, voto, hymnis, adsumus ecce tibi.

Omnès :
Gloria, laus et honor tibi sit, Rex Christe Redemptor;
Cui puerile decus prompsit Hosanna pium.

ALTERA FORMA PROCESSIONIS : PROCESSIO CUM STATIONE AD CRUCEM

11. Hora competenti, crux processionalis (sine velo) in claustro iuxta portam vel in alio loco apto collocatur

Post homiliam in capitulo, ordinatur processio sine cruce processionali, præeuntibus celebrante principali cum concelebrantibus et ministris.

Antequam pervenitur ad portam ecclesiæ, statio fit ad crucem. Omnibus genua flectentibus, Cantor imponit antiphonam *Ave Rex noster* vel alium cantum acclamationis aptum, quem omnes prosequuntur ad finem.

Ad introitum in ecclesiam crux defertur in capite processionis.

12. INTRANTE PROCESSIONE IN ECCLESIAM, cantatur sequens responsorium, vel alius cantus, qui loquatur de ingressu Domini.

R. Ingrediente Domino in sanctam civitatem,
Hebræorum pueri resurrectionem vitæ pronuntiantes :
** Cum ramis palmarum Hosanna clamabant in excelsis.*

V. Cum audisset populus, quia Jesus venit Ierosolymam,
*exierunt obviam ei. * Cum ramis.*

13. Intrantes ecclesiam, presbyteri concelebrantes incedunt ante celebrantem principalem.

14. Cum ad altare pervenerint, concelebrantes et celebrens principalis illud venerantur, ac deinde sedem sibi assignatam petunt. Omissis aliis, ad complendam processionem celebrens principalis dicit collectam Missæ, quæ deinde prosequitur more solito.

15. UBI PROCESSIO PER CLAUSTRUM VEL EXTRA ECCLESIAM FIERIT NEQUIT, ingressus Domini celebratur intra ecclesiam per introitum sollemnem ante Missam conventualem.

Fratres et alii fideles congregantur vel ante portam ecclesiæ vel in ipsa ecclesia, ramos in manibus tenentes. Celebrans principalis, concelebrantes et ministri et aliqua deputatio fidelium accedunt ad locum ecclesiæ, extra presbyterium, aptum, ubi saltem maior pars assistentium ritum conspicere possit.

Dum celebrans principalis et alii ad locum dictum accedunt, cantatur antiphona *Hosanna* vel alius cantus idoneus. Fit deinde benedictio ramorum et proclamatio Evangelii ingressus Domini in Ierusalem, ut supra (nn. 6-8). Post Evangelium celebrans principalis procedit sollemniter cum concelebrantibus et ministris et deputatione fidelium per ecclesiam ad presbyterium, dum cantatur responsorium *Ingrediente Domino* (n. 12) vel alius cantus aptus.

Cum autem ad altare pervenerint, concelebrantes et celebrans principalis illud venerantur. Deinde pergunt ad sedem, et, omissis aliis, celebrans principalis dicit collectam Missæ, quæ deinde prosequitur more solito.

FORMA SECUNDA: INTROITUS SIMPLEX

16. In omnibus aliis Missis huius dominicæ, fit memoria ingressus Domini in Ierusalem per introitum simplicem.

17. Dum sacerdos pergit ad altare, cantatur antiphona ad introitum cum psalmo (n. 18) vel alius cantus de eodem themate. Sacerdos, postquam ad altare pervenerit, illud veneratur et pergit ad sedem et salutat populum; deinde Missam prosequitur more solito.

In Missis sine populo et in aliis Missis, in quibus fieri non potest cantus ad introitum, sacerdos, statim ac ad altare pervenerit et illud est veneratus, salutat populum, legit antiphonam ad introitum et Missam prosequitur more solito.

18. Antiphona ad introitum

*Ante sex dies sollemnis Paschæ,
quando venit Dominus in civitatem Ierusalem, occurrerunt ei pueri :
et in manibus portabant ramos palmarum
et clamabant voce magna, dicentes :*

Hosanna in excelsis :

Benedictus qui venisti in multitudine misericordiæ tuæ.

Ps. 23, 9-10 :

*Attollite, portæ, capita vestra,
et elevamini, portæ æternales,
et introibit Rex gloriæ.*

Quis est iste Rex gloriæ?

Dominus virtutum ipse est Rex gloriæ.

Hosanna in excelsis :

Benedictus qui venisti in multitudine misericordiæ tuæ.

MISSA

19. Post processionem celebrans principalis Missam incipit a collecta.
20. *Collecta*
*Omnipotens sempiterne Deus,
qui humano generi, ad imitandum humilitatis exemplum,
Salvatorem nostrum carnem sumere,
et crucem subire fecisti,
concede propitius,
ut et patientiæ ipsius habere documenta
et resurrectionis consortia mereamur.
Per Dominum.*
21. Historia Passionis Domini legitur absque luminaribus et absque incenso, sine salutatione et signatione libri. Legitur autem a diacono vel, ipso deficiente, a concelebrante vel ab ipso celebrante principale. Legi potest etiam a lectoribus laicis, parte Christi, si fieri potest, diacono vel sacerdoti reservata.
Diaconi, non autem alii, ante cantum Passionis, petunt benedictionem celebrantis principalis, ut alias ante Evangelium.
22. Post historiam Passionis habeatur, pro opportunitate, brevis homilia. Dicitur *Credo*.
23. *Super Oblata*
*Per Unigeniti tui passionem
placatio tua nobis, Domine, sit propinqua,
quam, etsi nostris operibus non meremur,
interveniente sacrificio singulari,
tua percipiamus miseratione præventi.
Per Christum.*
24. *Præfatio*
*V. Dominus vobiscum.
R. Et cum spiritu tuo.
V. Sursum corda.
R. Habemus ad Dominum.
V. Gratias agamus Domino Deo nostro.
R. Dignum et iustum est.
Vere dignum et iustum est, æquum et salutare,
nos tibi semper et ubique gratias agere :
Domine, sancte Pater, omnipotens æterne Deus :
per Christum Dominum nostrum.
Qui pati pro impiis dignatus est innocens,
et pro sceleratis indebitè condemnari.*

- Cuius mors delicta nostra detersit,
et iustificationem nobis resurrectio comparavit.
- Quem cœli et terra, quem Angeli et Archangeli
confitentur et proclamant; incessabili voce dicentes:
Sanctus, Sanctus, Sanctus Dominus Deus Sabaoth, etc.
25. *Antiphona ad communionem*
- Pater, si non potest hic calix transire, nisi bibam illum,
fiat voluntas tua.
26. *Post communionem*
- Sacro munere satiati, supplices te, Domine, deprecamur,
ut, qui fecisti nos morte Filii tui sperare quod credimus,
facias nos, eodem resurgente, pervenire quo tendimus.
Per Christum.

Mt 26, 42

SACRUM TRIDUUM PASCHALE**MISSA VESPERTINA. IN CENA DOMINI**

Iuxta antiquissimam Ecclesiæ traditionem, hac die omnes Missæ sine populo interdicuntur.

Horis vespertinis, tempore magis opportuno, celebratur Missa in Cena Domini, cum plena participatione totius communitatis, omnibus sacerdotibus et ministris officium suum impletibus.

Sacra communio fidelibus distribui potest tantummodo infra Missam; infirmis vero deferri valet quacunque diei hora.

Ritus initiales et liturgia verbi

1. Tabernaculum omnino vacuum sit; pro communione vero cleri et populi hodie et crastina die sufficiens copia panis consecretur in eadem Missa.

2. *Antiphona ad introitum*

Cf. Gal 6, 14

Nos autem gloriari oportet
in cruce Domini nostri Iesu Christi,
in quo est salus, vita et resurrectio nostra,
per quem salvati et liberati sumus.

3. Dicitur **Gloria in excelsis**. Dum cantatur hymnus, pulsantur campanæ, eoque expleto, silent usque ad Vigiliam paschalem, nisi Conferentia Episcopalis vel Ordinarius, pro opportunitate, aliud statuerit.

4. *Collecta*

Sacratissimam, Deus, frequentantibus Cenam,
in qua Unigenitus tuus, morti se traditurus,
novum in sæcula sacrificium
dilectionisque suæ convivium Ecclesiæ commendavit.
da nobis, quæsumus,
ut ex tanto mysterio
plenitudinem caritatis hauriamus et vitæ.
Per Dominum.

R. Amen.

5. Post Evangelium, proceditur ad lotionem pedum, nisi hæc iam præcesserit extra Missam in claustro vel capitulo.

Quando Mandatum fratrum extra Missam fit, tali modo ut lectio In 13, 1-15 iam præcesserit, alterum evangelium in Missam legi potest, nempe, Lc 22, 24-30.

Versus ante evangelium

Ave, Rex noster :
tu solus nostros es miseratus errores.

† Lectio sancti Evangelii secundum Lucam.

22, 24-30

Facta est autem et contentio inter [discipulos],
quis eorum videretur esse maior.

Dixit autem eis [Iesus] :

«*Reges gentium dominantur eorum,*
et qui potestatem habent super eos benefici vocantur.
Vos autem non sic;
sed qui maior est in vobis, fiat sicut minor,
et qui præcessor est, sicut ministrator.

Nam quis maior est, qui recumbit an qui ministrat?

nonne qui recumbit?

Ego autem in medio vestrum sum sicut qui ministrat.
Vos autem estis qui permansistis mecum in temptationibus meis,
et ego dispono vobis,
sicut disposuit mihi Pater meus, regnum,
ut edatis et bibatis super mensam meam in regno meo,
et sedeatis super thronos iudicantes duodecim tribus Israel.»

6. Ordinatur hic ritus iuxta consuetudinem loci. Inter lavandum cantantur aliqui ex cantibus ad Mandatum consuetis vel alii apti.

7. Statim post lotionem pedum, vel, si hæc non fit, post Evangelium, fit homilia, deinde oratio universalis. Symbolum in hac Missa non dicitur.

Liturgia eucharistica

8. *Oratio super oblata*

Concede nobis, quæsumus, Domine,
hæc digne frequentare mysteria,
quia, quoties huius hostiæ commemoratio celebratur,
opus nostræ redēptionis exercetur.

Per Christum.

R. Amen.

9. *Præfacio de Sanctissima Eucharistia, I.*

Quando adhibetur Canon Romanus, dicuntur **Communicantes**, Hanc igitur et Qui pridie propria.

Communicantes,
et diem sacratissimum celebrantes,
quo Dominus noster Iesus Christus
pro nobis est traditus,
sed et memoriam venerantes,
in primis gloriosæ semper Virginis Mariæ,
Genetricis eiusdem Dei et Domini nostri Iesu Christi :
sed et beati Ioseph, eiusdem Virginis Sponsi,
et beatorum Apostolorum ac Martyrum tuorum,
Petri et Pauli, Andreæ,
(Iacobi, Ioannis,
Thomæ, Iacobi, Philippi,
Bartholomæi, Matthæi,
Simonis et Thaddæi :
Lini, Cleti, Clementis, Xysti,
Cornelii, Cypriani,
Laurentii, Chrysogoni,
Ioannis et Pauli,
Cosmæ et Damiani)
et omnium Sanctorum tuorum ;
quorum meritis precibusque concedas,
ut in omnibus protectionis tuæ muniamur auxilio.
(Per Christum Dominum nostrum. Amen.)

Manibus extensis, prosequitur :

Hanc igitur oblationem servitutis nostræ,
sed et cunctæ familiæ tuæ,
quam tibi offerimus ob diem,
in qua Dominus noster Iesus Christus
tradidit discipulis suis
Corporis et Sanguinis sui mysteria celebranda,
quæsumus, Domine, ut placatus accipias :

diesque nostros in tua pace disponas,
atque ab æterna damnatione nos eripi
et in electorum tuorum iubeas grege numerari.

Iungit manus.

(Per Christum Dominum nostrum. Amen.)

Tenens manus expansas super oblata, dicit :
Quam oblationem tu, Deus, in omnibus, quæsumus,
benedictam, adscriptam, ratam,
rationabilem, acceptabilemque facere digneris :
ut nobis Corpus et Sanguis fiat dilectissimi Filii tui,
Domini nostri Iesu Christi.

Iungit manus.

Qui, pridie quam pro nostra omniumque salute pateretur,
hoc est hodie,

accipit panem, eumque parum elevatum super altare tenens, prosequitur :
accepit panem in sanctas ac venerabiles manus suas,
elevat oculos,
et elevatis oculis in cælum
ad te Deum Patrem suum omnipotentem,
tibi gratias agens benedixit,
fregit,
deditque discipulis suis, dicens :

parum se inclinat

ACCIPITE ET MANDUCATE EX HOC OMNES :
HOC EST ENIM CORPUS MEUM,
QUOD PRO VOBIS TRADETUR.

Reliqua ut in Canone Romano.

10. *Antiphona ad communionem*

1 Co 11, 24-25

Hoc Corpus, quod pro vobis tradetur :
hic calix novi testamenti est in meo Sanguine, dicit Dominus :
hoc facite, quotiescumque sumitis, in meam commemorationem.

11. Distributione communionis peracta, pyxis cum particulis pro communione
diei sequentis relinquitur super altare. Sive lotio pedum infra Missam fit, sive extra
Missam in claustrō vel alibi, post communionem peractam, omnibus sedentibus et
auscultantibus, aliqua verba Domini post Cenam ultimam legi possunt. Finitur
Missa oratione post communionem.

12. *Post communionem*

Concede nobis, omnipotens Deus,
ut sicut Cena Filii tui reficimur temporali,
ita satiari mereamur æterna.
Per Christum.

Translatio Sanctissimi Sacramenti

13. Oratione dicta, sacerdos stans ante altare imponit incensum in thuribulo et genuflexus ter incensat Sanctissimum Sacramentum. Deinde, assumpto velo humerali, accipit pyxidem manibus et extremitatibus veli cooperit.
14. Instructur processio, qua, præcedente crucifero, defertur Sanctissimum Sacramentum cum intorticiis et incenso per ecclesiam ad locum repositionis paratum in aliquo sacello convenienter ornato. Interim cantatur hymnus **Pange, lingua** (exclusis duabus ultimis strophis), vel alias cantus eucharisticus.
15. Cum processio pervenerit ad locum repositionis, sacerdos deponit pyxidem et, thure imposito, genuflexus incensat, dum cantatur **Tantum ergo sacramentum**. Deinde clauditur tabernaculum seu capsula repositionis.
16. Post aliquod tempus adorationis in silentio, sacerdos et ministri, facta reverentia, revertuntur in sacristiam.
17. Deinde denudatur altare et auferuntur, si fieri potest, cruces ab ecclesia. Expedit ut cruces, quæ forte in ecclesia remanent, veleantur.
18. Vesperæ ab iis, qui Missæ vespertinæ interfuerunt, non dicuntur.

FERIA VI IN PASSIONE DOMINI

CELEBRATIO PASSIONIS DOMINI

1. Hac et sequenti die, Ecclesia, ex antiquissima traditione, sacramenta penitus non celebrat.
2. Altare omnino nudum sit: sine cruce, sine candelabris, sine tobaleis.
3. Horis postmeridianis huius feriæ, et quidem circa horam tertiam, nisi ex ratione pastorali tardior hora seligatur, fit celebratio Passionis Domini, constans ex tribus partibus, nempe ex liturgia verbi, adoratione Crucis et sacra communione.
Hac die sacra communio fidelibus distribuitur unice inter celebrationem Passionis Domini; infirmis autem, qui hanc celebrationem participare nequeunt, quamcumque diei hora deferri potest.
4. Sacerdos et diaconus si adest, vestibus coloris rubri sicut ad Missam induit, ad altare accedunt et, facta reverentia, in faciem procumbunt, vel, pro opportunitate, genua flectunt, et omnes in silentio aliquamdiu orant.
5. Deinde sacerdos (et diaconus) vadit ad sedem, ubi, conversus ad populum, iunctis manibus, dicit unam e sequentibus orationibus.

Oratio (Non dicitur Oremus)

Reminiscere miserationum tuarum, Domine,
et famulos tuos æterna protectione sanctifica,
pro quibus Christus, Filius tuus,
per suum cruentum instituit paschale mysterium.
Qui vivit et regnat in sæcula sæculorum.

R. Amen.

Vel :

Deus, qui peccati veteris hereditariam mortem,
in qua posteritatis genus omne successerat,
Christi Filii tui, Domini nostri, passione solvisti,
da, ut conformes eidem facti,
sicut imaginem terreni hominis
naturæ necessitate portavimus,
ita imaginem cælestis
gratiæ sanctificatione portemus.
Per Christum Dominum nostrum.

R. Amen.

Pars prima : Liturgia verbi

6. Deinde, omnibus sedentibus, legitur prima lectio e libro Isaiæ prophetæ (52, 13 — 53, 12) cum suo psalmo.
7. Sequitur secunda lectio ex Epistola ad Hebræos (4, 14-16; 5, 7-9) et cantus ante Evangelium.
8. Deinde legitur historia Passionis Domini secundum Ioannem (18, 1 — 19, 42) eodem modo ac dominica præcedente.
9. Post lectionem Passionis Domini habeatur pro opportunitate brevis homilia.

ORATIO UNIVERSALIS

10. Liturgia verbi concluditur oratione universalis, quæ fit hoc modo: sacerdos, stans ad sedem, vel pro opportunitate ad ambonem aut ad altare, dicit, iunctis manibus, invitatorium, quo intentio significatur. Deinde omnes per aliquod temporis spatum in silentio orant, et postea sacerdos, manibus extensis, dicit orationem. Fideles per totum orationum tempus vel genuflexi vel stantes manere possunt.
11. Conferentiæ Episcopales prævidere possunt acclamationem populi ante orationem sacerdotis, vel statuere ut servetur tradita invitatio diaconi **Flectamus genua — Levate**, cum genuflexione omnium ad orationem in silentio.
12. In gravi necessitate publica, Ordinarius loci permittere vel statuere potest, ut addatur specialis intentio.

13. E numero orationum, quæ in Missali præbentur, licet sacerdoti eas quæ magis aptæ sunt locorum condicioni seligere, ita tamen ut servetur series intentionum, quæ pro oratione universalis proponitur (cf. *Inst. Gen. Missalis Romani*, n 46).

I. Pro sancta Ecclesia

Oremus, dilectissimi nobis, pro Ecclesia sancta Dei,
ut eam Deus et Dominus noster
pacificare, adunare et custodire dignetur
toto orbe terrarum,
detque nobis, quietam et tranquillam vitam degentibus,
glorificare Deum Patrem omnipotentem.

Oratio in silentio. Deinde sacerdos :

Omnipotens sempiterne Deus,
qui gloriam tuam omnibus in Christo gentibus revelasti :
custodi opera misericordiæ tuae,
ut Ecclesia tua, toto orbe diffusa,
stabi fide in confessione tui nominis perseveret.
Per Christum Dominum nostrum.

R. Amen.

II. Pro Papa

Oremus et pro beatissimo Papa nostro N.,
ut Deus et Dominus noster,
qui elegit eum in ordine episcopatus,
salvum atque incolumem custodiat Ecclesiæ suæ sanctæ,
ad regendum populum sanctum Dei.

Oratio in silentio. Deinde sacerdos :

Omnipotens sempiterne Deus,
cuius iudicio universa fundantur,
respice propitius ad preces nostras,
et electum nobis Antistitem tua pietate conserva,
ut christiana plebs, quæ te gubernatur auctore,
sub ipso Pontifice, fidei suæ meritis augeatur.
Per Christum Dominum nostrum.

R. Amen.

III. Pro omnibus ordinibus gradibusque fidelium

Oremus et pro Episcopo nostro N.,
pro omnibus Episcopis, presbyteris, diaconis
et pro omnibus ordinibus Ecclesiæ,
et universa plebe fidelium.

Oratio in silentio. Deinde sacerdos :

Omnipotens sempiterne Deus,
cuius Spiritu totum corpus Ecclesiæ sanctificatur et regitur,

exaudi nos pro universis ordinibus supplicantes,
ut, gratiæ tuæ munere, ab omnibus tibi fideliter serviatur,
Per Christum Dominum nostrum.

R. Amen.

IV. Pro catechumenis

Oremus et pro catechumenis (nostris),
ut Deus et Dominus noster
adaperiat aures præcordiorum ipsorum
ianuamque misericordiæ,
ut, per lavacrum regenerationis
accepta remissione omnium peccatorum,
et ipsi inveniantur in Christo Iesu Domino nostro.

Oratio in silentio. Deinde sacerdos :

Omnipotens sempiterne Deus,
qui Ecclesiam tuam novo semper prole fecundas,
auge fidem et intellectum catechumenis (nostris),
ut, renati fonte baptismatis,
adoptionis tuae filii aggregentur.
Per Christum Dominum nostrum.

R. Amen.

V. Pro unitate Christianorum

Oremus et pro universis fratribus in Christum credentibus,
ut Deus et Dominus noster
eos, veritatem facientes,
in una Ecclesia sua congregare et custodire dignetur.

Oratio in silentio. Deinde sacerdos :

Omnipotens sempiterne Deus,
qui dispersa congregas et congregata conservas,
ad gregem Filii tui placatus intende,
ut quos unum baptisma sacravit,
eos et fidei iungat integritas et vinculum societ caritatis.
Per Christum Dominum nostrum.

R. Amen.

VI. Pro Iudæis

Oremus et pro Iudæis,
ut, ad quos prius locutus est Dominus Deus noster,
eis tribuat in sui nominis amore
et in sui foederis fidelitate proficere.

Oratio in silentio. Deinde sacerdos :

Omnipotens sempiterne Deus,
qui promissiones tuas Abrahæ eiusque semini contulisti,

Ecclesiæ tuæ preces clementer exaudi,
ut populus acquisitionis prioris
ad redemptionis mereatur plenitudinem pervenire.
Per Christum Dominum nostrum.

R. Amen.

VII. Pro iis qui in Christum non credunt
Oremus et pro iis qui in Christum non credunt,
ut, luce Sancti Spiritus illustrati,
viam salutis et ipsi valeant introire.

Oratio in silentio. Deinde sacerdos :
Omnipotens sempiterne Deus,
fac ut qui Christum non confitentur,
coram te sincero corde ambulantes, inveniant veritatem,
nosque, mutuo proficientes semper amore
et ad tuæ vitæ mysterium plenius percipiendum sollicitos,
perfectiores effice tuæ testes caritatis in mundo.
Per Christum Dominum nostrum.

R. Amen.

VIII. Pro iis qui in Deum non credunt
Oremus et pro iis qui Deum non agnoscunt,
ut, quæ recta sunt sincero corde sectantes,
ad ipsum Deum pervenire mereantur.

Oratio in silentio. Deinde sacerdos :
Omnipotens sempiterne Deus,
qui cunctos homines condidisti,
ut te semper desiderando quererent
et inveniendo quiescerent,
præsta quæsumus,
ut inter noxia quæque obstacula
omnes, tuæ signa pietatis
et in te credentium testimonium
bonorum operum percipientes,
te solum verum Deum nostrique generis Patrem
gaudeant confiteri.
Per Christum Dominum nostrum.

R. Amen.

IX. Pro rempublicam moderantibus
Oremus et pro omnibus rempublicam moderantibus,
ut Deus et Dominus noster
mentes et corda eorum secundum voluntatem suam dirigat
ad veram omnium pacem et libertatem.

Oratio in silentio. Deinde sacerdos :
Omnipotens sempiterne Deus,
in cuius manu sunt hominum corda et iura populorum,
respice benignus ad eos, qui nos in potestate moderantur,
ut ubique terrarum et pacis securitas
et gentium prosperitas et religionis libertas,
te largiente, consistant.
Per Christum Dominum nostrum.

R. Amen.

X. Pro tribulatis

Oremus, dilectissimi nobis, Deum Patrem omnipotentem,
ut cunctis mundum purget erroribus,
morbos auferat, famem depellat,
aperiat carceres, vincula solvat,
viatoribus securitatem, peregrinantibus redditum,
infirmantibus sanitatem atque morientibus salutem indulgeat.

Oratio in silentio. Deinde sacerdos :

Omnipotens sempiterne Deus,
mæstorum consolatio, laborantium fortitudo,
perveniant ad te preces
de quacumque tribulatione clamantium,
ut omnes sibi in necessitatibus suis
misericordiam tuam gaudeant affuisse.
Per Christum Dominum nostrum.

R. Amen.

Pars secunda : Adoratio sanctæ Crucis

14. Oratione universali expleta, fit sollemnitas adoratio sanctæ Crucis. E duplice
forma ostensionis, quæ præbetur, aptior seligatur, secundum exigentias pastorales.

FORMA PRIOR OSTENSIONIS SANCTÆ CRUCIS

15. Portatur Crux ad altare. Sacerdos, stans ante altare, Crucem accipit, detegit,
si cooperta est, et elevat, incipiens invitationem Ecce lignum Crucis, eum adiu-
vante in cantu, si casus fert, schola vel cantore. Omnes respondent : Venite, ado-
remus, et cantu finito in genua se prosternunt et in silentio adorant. Postea omnes
se erigunt.

Si Crux sine velo est, possunt cantari Improperia ante Crucis ostensionem.

FORMA ALTERA OSTENSIONIS SANCTÆ CRUCIS

16. Portatur Crux velata ad altare. Sacerdos, stans ante altare, Crucem accipit, in summitate parum detegit et elevat, incipiens invitationem **Ecce lignum Crucis**, eum adiuvante in cantu, si casus fert, schola vel cantore. Omnes respondent: **Venite adoremus**, et cantu finito in genua se prosternunt et parvo momento in silentio adorant, sacerdote stante et Crucem elevatam tenente.

Deinde sacerdos detegit dextrum brachium Crucis et iterum elevans Crucem incipit invitationem **Ecce lignum**, et fit ut supra.

Denique detegit Crucem totaliter et elevans incipit tertio invitationem **Ecce lignum**, et fit sicut prima vice. Post responsonem omnes se erigunt.

Invitatio in ostendenda sancta Cruce

**Ecce lignum Crucis,
in quo salus mundi peperit.
R. Venite, adoremus.**

ADORATIO SANCTÆ CRUCIS

17. Sacerdote Crucem detectam tenente, Impropria cantantur pro opportunitate.

Unus cantor vel duo :

**Popule meus, quid feci tibi? aut in quo contristavi te? Responde mihi.
Quia eduxi te de terra Ægypti : parasti Crucem Salvatori tuo.**

Duo fratres stantes ante gradum presbyterii vel alio loco apto :

Agios o Theos. Hic flectunt genua, Crucem venerantes;

tunc surgentes, cantum prosequuntur :

Agios ischyros. Agios athanatos, eleison imas.

Tum omnes :

Sanctus Deus. Hic omnes flectunt genua, Crucem venerantes;

tunc surgentes, cantum prosequuntur :

Sanctus fortis. Sanctus immortalis, miserere nobis.

Item unus cantor vel duo :

**Quia ego eduxi te per desertum quadraginta annis :
et manna cibavi te, et introduxi in terram satis optimam,
parasti Crucem Salvatori tuo.**

Duo fratres ut supra : Agios. Omnes vero : Sanctus.

Unus cantor vel duo :

**Quid ultra debui facere tibi, et non feci?
Ego quippe plantavi te vineam meam speciosissimam :
et tu facta es mihi nimis amara :
aceto namque mixto cum felle sitim meam potasti :**

et lancea perforasti latus Salvatori tuo.

Duo fratres : Agios. Omnes : Sanctus.

18. Deinde sacerdos deponit Crucem iuxta gradum presbyterii vel in alio loco apto, vel ministris sustentandam tradit. Ad adorationem Crucis accedunt sacerdos, ministri et fideles, quasi processionaliter transeuntes, et reverentiam Crucis exhibentes per simplicem genuflexionem vel aliud signum aptum secundum usum monasterii, v.g. Crucem osculando.

Interim cantantur hymnus **Crux fidelis**, vel alii cantus congrui, sedentibus omnibus, qui adorationem peregerunt.

19. Unica tantum Crux adoracioni præbeatur.

Hymnus in adoratione sanctæ Crucis peragendum

Partes quæ ad singulos spectant indicantur numeris 1 (cantor vel schola), et 2 (coetus fidelium); quæ autem ab omnibus simul cantanda sunt, indicantur hoc modo : 1 et 2.

I et 2 Antiphona

**Crux fidelis inter omnes arbor una nobilis :
Nulla silva talem profert, fronde, flore, germine!
Dulce lignum, dulces clavos, dulce pondus sustinet!**

I Hymnus

**Pange, lingua, gloriosi prælium certaminis,
Et super crucis trophæo dic triumphum nobilem :
Qualiter Redemptor orbis immolatus vicerit.**

*2 Crux fidelis, inter omnes arbor una nobilis,
Nulla silva talem profert, fronde, flore, germine!*

*1 De parentis protoplasti fraude Factor condolens,
Quando pomi noxialis morsu in mortem corruit,
Ipse lignum tunc notavit, damna ligni ut solveret.*

2 Dulce lignum, dulces clavos, dulce pondus sustinet!

*1 Hoc opus nostræ salutis ordo depoposcerat,
Multiformis proditoris ars ut artem falleret,
Et medelam ferret inde, hostis unde læserat.*

*2 Crux fidelis, inter omnes arbor una nobilis,
Nulla silva talem profert, fronde, flore, germine!*

*1 Quando venit ergo sacri plenitudo temporis,
Missus est ab arce Patris Natus, orbis Conditor,
Atque ventre Virginali caro factus prodiit.*

2 Dulce lignum, dulces clavos, dulce pondus sustinet!

*1 Vagit Infans inter arta conditus præsepia,
Membra pannis involuta Virgo Mater alligat,*

Et manus pedesque et crura stricta cingit fascia.

*2 Crux fidelis, inter omnes arbor una nobilis,
Nulla silva talem profert, fronde, flore, germine!*

*1 Lustris sex qui iam péractis, tempus implens corporis,
Se volente, natus ad hoc, passioni deditus,
Agnus in crucis levatur immolandus stipite.*

2 Dulce lignum, dulces clavos, dulce pondus sustinet!

*1 Hic acetum, fel, arundo, sputa, clavi, lancea;
Mite corpus perforatur, sanguis unde profluit;
Terra, pontus, astra, mundus quo lavantur flumine!*

*2 Crux fidelis, inter omnes arbor una nobilis,
Nulla silva talem profert, fronde, flore, germine!*

*1 Flecte ramos, arbor alta, tensa laxa viscera,
Et rigor lentescat ille, quem dedit nativitas,
Ut superni membra Regis miti tendas stipite.*

2 Dulce lignum, dulces clavos, dulce pondus sustinet!

*1 Sola digna tu fuisti ferre sæcli pretium
Atque portum præparare nauta mundo naufrago,
Quem sacer cruor perunxit fusus Agni corpore.*

*2 Crux fidelis, inter omnes arbor una nobilis,
Nulla silva talem profert, fronde, flore, germine!*

*1 et 2 Gloria et honor Deo usquequaque altissimo:
Una Patri, Filioque, inclito Paraclito:
cui laus est, et potestas, per æterna sæcula. Amen.*

20. Adoratione expleta, ipsa Crux portatur ad locum suum ad altare. Dum Crux in loco suo collocatur, cantatur pro opportunitate antiphona *Super omnia ligna, omnibus genua flectentibus.*

Antiphona

*Super omnia ligna cedrorum Crux sola excelsior,
in qua vita mundi pependit : in qua Christus triumphavit,
et mors mortem superavit.*

Pars tertia : sacra Communio

21. Super altare extenditur tobalea et ponitur corporale et liber. Deinde minister idoneus vel ipse sacerdos reportat Sanctissimum Sacramentum e loco repositionis

brevi via ad altare, dum omnes in silentio stant. Minister cum candelabro comitatur Sanctissimum Sacramentum et deponit candelabrum circa vel supra altare.

22. Cum minister Sanctissimum Sacramentum super altare posuerit et discooperuerit pyxidem, accedit sacerdos et, facta reverentia, ascendit altare. Ibi clara voce dicit, iunctis manibus :

*Præceptis salutaribus moniti, et divina institutione formati,
audemus dicere :*

Sacerdos, extensis manibus, et omnes præsentes prosequuntur :

*Pater noster, qui es in cælis :
sanctificetur nomen tuum;
adveniat regnum tuum;
fiat voluntas tua, sicut in cælo, et in terra.
Panem nostrum cotidianum da nobis hodie;
et dimitte nobis debita nostra,
sicut et nos dimittimus debitoribus nostris;
et ne nos inducas in temptationem;
sed libera nos a malo.*

Manibus extensis, sacerdos solus prosequitur :

*Libera nos, quæsumus, Domine, ab omnibus malis,
da propitius pacem in diebus nostris,
ut, ope misericordiæ tuæ adiuti,
et a peccato simus semper liberi
et ab omni perturbatione securi :
exspectantes beatam spem*

et adventum Salvatoris nostri Iesu Christi.

Iungit manus. Populus orationem concludit, acclamans :

Quia tuum est regnum, et potestas, et gloria in sæcula.

23. *Sacerdos deinde, iunctis manibus, dicit secreto :*

*Perceptio Corporis tui, Domine Iesu Christe,
non mihi proveniat in iudicium et condemnationem :
sed pro tua pietate prospicit mihi
ad tutamentum mentis et corporis,
et ad medelam percipiendam.*

24. *Deinde, accipit particulam, eamque aliquantulum elevatam super pyxidem tenens, ritum communionis prosequitur iuxta formam consuetam.*

25. *Deinde procedit ad distribuendam communionem fidelibus. Durante communione fieri potest cantus aptus.*

26. *Distributione communionis peracta, pyxis per idoneum ministrum ad locum præparatum extra ecclesiam defertur, vel, si circumstantiæ id postulent, in tabernaculo reponitur.*

27. Deinde sacerdos, servato pro opportunitate aliquo spatio sacri silentii, dicit sequentem orationem :

Oremus.

**Omnipotens sempiterne Deus,
qui nos Christi tui beata morte et resurrectione reparasti,
conserua in nobis opus misericordiae tuæ,
ut huius mysterii participatione
perpetua devotione vivamus.
Per Christum Dominum nostrum.**

R. Amen.

28. Ad dimissionem sacerdos, stans versus ad populum, et super illum manus extendens, dicit sequentem orationem :

Oratio super populum

**Super populum tuum, quæsumus, Domine,
qui mortem Filii tui in spe suæ resurrectionis recoluit,
benedictio copiosa descendat,
indulgentia veniat, consolatio tribuatur,
fides sancta succrescat, redemptio sempiterna firmetur.
Per Christum Dominum nostrum.**

R. Amen.

Et omnes discedunt sub silentio. Altare tempore opportuno denudatur.

29. Hora Nona et Vesperæ ab iis qui sollemni actioni liturgicæ postmeridianæ interfuerunt non dicuntur.

SABBATO SANCTO

Sabbato sancto Ecclesia ad sepulcrum Domini immoratur, passionem eius et mortem meditando, a sacrificio Missæ, sacra mensa denudata, abstinentia, usque dum, post sollemnem Vigiliam seu nocturnam resurrectionis exspectationem, locus detur gaudiis paschalibus, quorum abundantia in quinquaginta dies exundat.

Sacra Communio hac die dari potest solummodo ad modum viatici.

TEMPUS PASCHALE

DOMINICA PASCHÆ. IN RESURRECTIONE DOMINI

IN NOCTE SANCTA : VIGILIA PASCHALIS

1. Ex antiquissima traditione ista nox est observabilis Domini (Ex 12, 42), ita ut fideles iuxta monitum Evangelii (Lc 12, 35 ss.) lucernas ardentes in manibus gestantes, similes sint hominibus exspectantibus Dominum, quando revertatur, ut, cum venerit, vigilantes eos inveniat et discubere faciat ad mensam suam.

2. Vigilia huius noctis ita ordinatur, ut post breve lucernarium (quod est pars prima huius Vigilie) sancta Ecclesia meditetur mirabilia, quæ fecit Dominus Deus populo suo ab initio, confidens verbo eius et promisso (pars secunda seu liturgia verbi), usque dum, appropinquare die resurrectionis, cum novis membris in baptimate renatis (pars tertia), vocatur ad mensam, quam Dominus populo suo præparavit per mortem et resurrectionem suam (pars quarta).

3. Tota celebratio Vigilie paschalis peragitur nocte, ita ut vel non incipiatur ante initium noctis, vel finiatur ante diluculum diei dominicæ.

4. Missa noctis, etsi ante medianam noctem celebretur, est Missa paschalis dominicæ Resurrectionis.

Qui participat Missam noctis, iterum communicare potest in secunda Missa Paschatis.

5. Qui celebrat vel concelebrat Missam noctis, potest secundam Missam Paschatis celebrare aut concelebrare.

6. Celebrans principalis, concelebrantes et ministri induuntur, sicut ad Missam, paramentis albi coloris.

Parentur candelæ pro omnibus participantibus Vigiliam.

PARS PRIMA

SOLLEMNE INITIUM VIGILÆ SEU LUCERNARIUM

Benedictio ignis et præparatio cerei

7. Luminaria ecclesiæ extinguuntur.

Loco apto, extra ecclesiam, præparatur rogus. Conventu cum aliis fidelibus ibi congregato, accedit celebrans principalis cum concelebrantibus et ministris. Qui cantaturus est præconium paschale portat cereum paschalem.

n. 13. Ubi autem ignis extra ecclesiam accendi non potest, ritus peragitur ut infra,

8. Sacerdos populum congregatum de more salutat eumque breviter admonet de vigilia nocturna, his vel similibus verbis :

Fratres carissimi,
hac sacratissima nocte, in qua Dominus noster Iesu Christus
de morte transivit ad vitam,
Ecclesia invitat filios dispersos per orbem terrarum,
ut ad vigilandum et orandum convenient.
Si ita memoriam egerimus Paschatis Domini,
audientes verbum et celebrantes mysteria eius,
spem habebimus participandi triumphum eius de morte
et vivendi cum ipso in Deo.

9. Si rogus nondum accensus est, novus ignis nunc e silice producitur, nisi aliud usus in his adiunctis melior esse videtur. Post rogum accensum, benedicitur ignis.

Oremus.

Deus, qui per Filium tuum
claritatis tuæ ignem fidelibus contulisti,
novum hunc ignem + sanctifica,
et concede nobis,
ita per hæc festa paschalia cælestibus desideriis inflammari,
ut ad perpetuæ claritatis
puris mentibus valeamus festa pertingere.
Per Christum Dominum nostrum.

R. Amen.

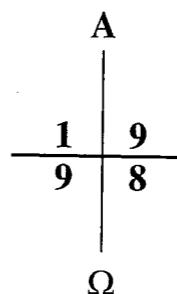
De novo igne accenditur cereus paschalis.

10. Si, propter ingenium populi, opportunum videtur symbolis quibusdam extollere dignitatem et significationem cerei paschalis, fieri potest hoc modo :

Novo igne benedicto, acolythus seu unus ministrorum portat cereum paschale ante celebrantem, qui cum stilo incidit in ipsum cereum crucem. Deinde facit super eum litteram græcam Alpha, subtus vero litteram Omega, et inter bracchia crucis quattuor numeros exprimentes annum currentem, interim dicens :

- 1 **Christus heri et hodie** (incidit hastam erectam);
- 2 **Principium et Finis** (incidit hastam transversam);
- 3 **Alpha** (incidit supra hastam erectam litteram Alpha);
- 4 **et Omega** (incidit subtus hastam erectam litteram Omega).
- 5 **Ipsi sunt tempora** (incidit primum numerum anni currentis in angulo sinistro superiore crucis);
- 6 **et sæcula** (incidit secundum numerum anni currentis in angulo dextro superiore crucis).
- 7 **Ipsi gloria et imperium** (incidit tertium numerum anni currentis in angulo sinistro inferiore crucis);

8 **per universa æternitatis sæcula. Amen** (incidit quartum numerum anni currentis in angulo dextro inferiore crucis).

11. Incisione crucis et aliorum signorum peracta, sacerdos infigere potest in cereum quinque grana incensi, in modum crucis, interim dicens :

1 Per sua sancta vulnera	1
2 gloriosa	
3 custodiat	4 2 5
4 et conservet nos	
5 Christus Dominus. Amen	3

12. De novo igne sacerdos accendit cereum paschale, dicens :

Lumen Christi gloriose resurgentis
dissipet tenebras cordis et mentis.

Elementa quæ præcedunt omnia vel aliqua tantum adhiberi possunt, pro rerum et locorum adiunctis pastoralibus. Conferentiae autem Episcopales possunt etiam alias formas statuere, populorum ingenio magis accommodatas.

13. Ubi propter difficultates forte occurrentes non accenditur rogus, benedictio ignis circumstantiis aptatur. Populo ut alias in ecclesia congregato, sacerdos cum ministris cereum paschale deferentibus venit ad portam ecclesiæ. Populus, quantum fieri potest, vertit se ad sacerdotem.

Fit salutatio et monitio, ut supra n. 8, deinde benedicitur ignis (n. 9) et, si placuerit, præparatur et accenditur cereus, ut supra nn. 10-12.

Processio

14. Deinde ipse qui præconium paschale cantaturus est accipit cereum paschale et, ipsum elevatum tenens, cantat solus :

Lumen Christi.

Et omnes respondent :

Deo gratias.

Conferentiæ Episcopales ditionem acclamationem statuere possunt.
 15. Deinde omnes ingrediuntur in ecclesiam, præcedente cereo paschali. Si adhibetur incensum, thuriferarius cum thuribulo fuminante pergit ante cereum paschalem. Ad portam ecclesiæ, minister ad cereum, stans et elevans cereum, iterum cantat :

Lumen Christi.

Et omnes respondent :

Deo gratias.

et candelas suas accendunt de igne cerei paschalis et procedunt.

Minister ad cereum paschalem, autem, cum venerit ante altare, stans versus ad populum, tertio cantat :

Lumen Christi.

Et omnes respondent :

Deo gratias.

Et accenduntur lampades per ecclesiam.

Praeconium paschale

16. Cum ad altare pervenerint, celebrans principalis et concelebrantes vadunt ad sedem suam. Minister ad cereum paschalem ponit eum super candelabrum paratum in medio presbyterii vel iuxta ambonem vel in alio loco apto; deinde, imposito, si adhibetur, thure sicut ad Evangelium in Missa, incensat pro opportunitate librum et cereum.

17. Minister ad cereum, incensatis, pro opportunitate, libro et cereo, annuntiat praeconium paschale in ambone vel ante analogium iuxta cereum paschalem, omnibus stantibus et candelas accensas in manibus tenentibus.

Praeconium paschale annuntiari potest, pro necessitate, etiam a cantore qui non sit diaconus vel sacerdos qui tamen omittit verba **Quapropter astantes vos usque ad finem invitationis, necnon salutationem Dominus vobiscum.**

Praeconium forma etiam breviore cantari potest. Conferentiæ insuper Episcopales ipsum praeconium aptare possunt per alias populi acclamations in ipsum inserendas.

18. *Praeconii paschalis forma longior*

Exsultet iam angelica turba celorum :

exsultent divina mysteria :

et pro tanti Regis victoria tuba insonet salutaris.

Gaudeat et tellus tantis irradiata fulgoribus :

et, æterni Regis splendore illustrata,

totius orbis se sentiat amisisse caliginem.

Lætetur et mater Ecclesia,

tanti luminis adornata fulgoribus :

et magnis populorum vocibus hæc aula resultet.

(**Quapropter astantes vos, fratres carissimi, ad tam miram huius sancti luminis claritatem, una mecum, quæso, Dei omnipotentis misericordiam invocate.**

Ut, qui me non meis meritis intra Levitarum numerum dignatus est aggregare, luminis sui claritatem infundens, cerei huius laudem implere perficiat).

(**V. Dominus vobiscum.**

R. Et cum spiritu tuo.)

V. Sursum corda.

R. Habemus ad Dominum.

V. Gratias agamus Domino Deo nostro.

R. Dignum et iustum est.

Vere dignum et iustum est,
invisibilem Deum Patrem omnipotentem
Filiumque eius unigenitum,
Dominum nostrum Iesum Christum,
toto cordis ac mentis affectu et vocis ministerio personare.
Qui pro nobis æterno Patri Adæ debitum solvit,
et veteris piaculi cautionem pio cruento detersit.

Hæc sunt enim festa paschalia,
in quibus verus ille Agnus occiditur,
cuius sanguine postes fidelium consecrantur.

Hæc nox est,
in qua primum patres nostros, filios Israel
eductos de Aegypto,
Mare Rubrum sicco vestigio transire fecisti.

Hæc igitur nox est,
quæ peccatorum tenebras columnæ illuminatione purgavit.

Hæc nox est,
quæ hodie per universum mundum in Christo credentes,
a vitiis sæculi et caligine peccatorum segregatos,
reddit gratiæ, sociat sanctitati.

Hæc nox est,
in qua, destructis vinculis mortis,
Christus ab inferis vicit ascendit.

Nihil enim nobis nasci profuit, nisi redimi profuisset.

O mira circa nos tuae pietatis dignatio!

O inæstimabilis dilectio caritatis :

ut servum redimeres, Filium tradidisti !

O certe necessarium Adæ peccatum,
quod Christi morte deletum est!

O felix culpa,
quæ talem ac tantum meruit habere Redemptorem!

O vere beata nox,
quæ sola meruit scire tempus et horam,
in qua Christus ab inferis resurrexit!

Hæc nox est, de qua scriptum est:
Et nox sicut dies illuminabitur:
et nox illuminatio mea in deliciis meis.

Huius igitur sanctificatio noctis fugat scelera, culpas lavat:
et reddit innocentiam lapsis et mæstis lætitiam.
Fugat odia, concordiam parat et curvat imperia.

In huius igitur noctis gratia,
suscipte, sancte Pater, laudis huius sacrificium vespertinum,
quod tibi in hac cerei oblatione sollemni,
per ministrorum manus
de operibus apum, sacrosancta reddit Ecclesia.

Sed iam columnæ huius præconia novimus,
quam in honorem Dei rutilans ignis accedit.

Qui, licet sit divisus in partes,
mutuati tamen luminis detrimenta non novit.
Alitur enim liquantibus ceris,
quas in substantiam pretiosæ huius lampadis
apis mater eduxit.

O vere beata nox,
in qua terrénis cælestia, humanis divina iunguntur!

Oramus ergo tè, Domine,
ut cereus iste in honorem tui nominis consecratus,
ad noctis huius caliginem destruendam,
indeficiens perseveret.
Et in odorem suavitatis acceptus,
superinis luminaribus misceatur.

Flammas eius lucifer matutinus inveniat:
Ille, inquam, lucifer, qui nescit occasum:
Christus Filius tuus,
qui, regressus ab inferis, humano generi serenus illuxit,
et vivit et regnat in sæcula sæculorum.

R. Amen.

19. *Præconii paschalis forma brevior*

Exsultet iam angelica turba cælorum:

exsultent divina mysteria:
et pro tanti Regis victoria tuba insonet salutaris.
Gaudeat et tellus tantis irradiata fulgoribus:
et, æterni Regis splendore illustrata,
totius orbis se sentiat amisisse caliginem.
Lætetur et mater Ecclesia,
tanti luminis adornata fulgoribus:
et magnis populorum vocibus hæc aula resultet.

(V. Dominus vobiscum.

R. Et cum spiritu tuo.)

V. Sursum corda.

R. Habemus ad Dominum.

V. Gratias agamus Domino Deo nostro.

R. Dignum et iustum est.

Vere dignum et iustum est,
invisibilem Deum Patrem omnipotentem
Filiumque eius unigenitum,
Dominum nostrum Iesum Christum,
toto cordis ac mentis affectu et vocis ministerio personare.
Qui pro nobis æterno Patri Adæ debitum solvit,
et veteris piaculi cautionem pio cruce detersit.

Hæc sunt enim festa paschalia,
in quibus verus ille Agnus occiditur,
cuius sanguine postes fidelium consecrantur.

Hæc nox est,
in qua primum patres nostros, filios Israel
eductos de Aegypto,
Mare Rubrum sicco vestigio transire fecisti.

Hæc igitur nox est,
quæ peccatorum tenebras columnæ illuminatione purgavit.

Hæc nox est,
quæ hodie per universum mundum in Christo credentes,
a vitiis sæculi et caligine peccatorum segregatos,
reddit gratiæ, sociat sanctitati.

Hæc nox est,
in qua, destructis vinculis mortis,
Christus ab inferis vicit ascensit.

O mira circa nos tuæ pietatis dignatio!
O inæstimabilis dilectio caritatis:
ut servum redimeres, Filium tradidisti!

O certe necessarium Adæ peccatum,
quod Christi morte deletum est!

O felix culpa,
quæ talem ac tantum meruit habere Redemptorem!

Huius ergo sanctificatio noctis fugat scelera, culpas lavat :
et reddit innocentiam lapsis et mæstis lætitiam.

O vere beata nox,
in qua terrenis cælestia, humanis divina iunguntur !

In huius igitur noctis gratia,
suscipte, sancte Pater, laudis huius sacrificium vespertinum,
quod tibi in hac cerei oblatione sollemni,
per ministrorum manus
de operibus apum, sacrosancta reddit Ecclesia.

Oramus ergo te, Domine,
ut cereus iste in honorem tui nominis consecratus,
ad noctis huius caliginem destruendam,
indeficiens perseveret.
Et in odorem suavitatis acceptus,
supernis luminaribus misceatur.

Flamas eius lucifer matutinus inveniat:
Ille, inquam, lucifer, qui nescit occasum :
Christus Filius tuus,
qui, regressus ab inferis, humano generi serenus illuxit,
et vivit et regnat in sæcula sæculorum.

R. Amen.

PARS SECUNDA

LITURGIA VERBI

20. In hac Vigilia, matre omnium Vigiliarum, proponuntur novem lectiones, scilicet septem e Vetere Testamento et duæ e Novo (Epistola et Evangelium).
21. Si circumstantiae pastolares id postulant, minui potest numerus lectionum e Vetere Testamento; semper tamen attendatur lectionem verbi Dei esse partem fundamentalem huius Vigiliæ paschalis. Leguntur saltem tres lectiones e Vetere testamento desumptæ, et in casibus urgentioribus saltem duæ. Numquam autem omittatur lectio cap. 14 Exodi.

22. Depositis candelis, omnes sedent. Antequam incipientur lectiones, sacerdos populum admonet, his vel similibus verbis :

Vigiliam sollemniter ingressi, fratres carissimi,
quieto corde nunc verbum Dei audiamus.
Meditemur, quomodo Deus populum suum
elapsis temporibus salvum fecerit,
et novissime nobis Filium suum miserit Redemptorem.

Oremus, ut Deus noster hoc paschale salvationis opus
ad plenam redemptionem perficiat.

23. Deinde sequunur lectiones. Lector ad ambonem pergit et primam lectionem profert. Postea psalmista seu cantor psalmum dicit, populo responsum proferente. Omnibus deinde surgentibus, sacerdos dicit: **Oremus**, et, postquam omnes per aliquod tempus in silentio oraverint, dicit collectam.

Loco psalmi responsorii servari potest spatium sacri silentii, omissa hoc in casu pausa post **Oremus**.

Orationes post lectiones

24. Post primam lectionem (De creatione : Gn 1, 1 – 2, 2 vel 1, 1.26-31a)
Oremus.

Omnipotens sempiterne Deus,
qui es in omnium operum tuorum dispensatione mirabilis,
intellegant redempti tui, non fuisse excellentius,
quod initio factus est mundus,
quam quod in fine sæculorum
Pascha nostrum immolatus est Christus.
Qui vivit et regnat in sæcula sæculorum.

R. Amen.

Vel (De creatione hominis) :

Oremus.

Deus, qui mirabiliter creasti hominem
et mirabilius redemisti,
da nobis, quæsumus,
contra oblectamenta peccati mentis ratione persistere,
ut mereamur ad æterna gaudia pervenire.
Per Christum Dominum nostrum

R. Amen.

25. Post secundam lectionem (De sacrificio Abrahæ : Gn 22, 1-18 vel 1-2. 9a. 10-13. 15-18)

Oremus.

Deus, Pater summe fidelium,
qui promissionis tuæ filios diffusa adoptionis gratia
in toto terrarum orbe multiplicas,
et per paschale sacramentum
Abraham puerum tuum
universarum, sicut iurasti, gentium efficis patrem,
da populis tuis digne ad gratiam tuæ vocationis intrare.

Per Christum Dominum nostrum.

R. Amen.

26. Post terciam lectionem (De transitu Maris Rubri : Ex 14, 15 – 15, 1)

Oremus.

**Deus, cuius antiqua miracula
etiam nostris temporibus coruscare sentimus,
dum, quod uni populo a persecutione Pharaonis liberando
dexteræ tuæ potentia contulisti,
id in salutem gentium per aquam regenerationis operaris,
præsta, ut in Abrahæ filios et in Israeliticam dignitatem
totius mundi transeat plenitudo.**

Per Christum Dominum nostrum.

R. Amen.

Vel :

Oremus.

**Deus, qui primis temporibus
impleta miracula novi testamenti luce reserasti,
ut et Mare Rubrum forma sacri fontis exsisteret,
et plebs a servitute liberata
christiani populi sacramenta præferret,
da, ut omnes gentes,
Israelis privilegium merito fidei consecutæ,
Spiritus tui participatione regenerentur.**

Per Christum Dominum nostrum.

R. Amen.

27. Post quartam lectionem (De nova Ierusalem : Is 54, 5-14)

Oremus.

**Omnipotens sempiterne Deus,
multiplica in honorem nominis tui
quod patrum fidei spopondisti,
et promissionis filios sacra adoptione dilata,
ut quod priores sancti non dubitaverunt futurum,
Ecclesia tam magna ex parte iam cognoscat impletum.**

Per Christum Dominum nostrum.

R. Amen.

Vel alia ex orationibus, quæ post sequentes lectiones omittuntur.

28. Post quintam lectionem (De salute omnibus gratuito oblata : Is 55, 1-11)

Oremus.

**Omnipotens sempiterne Deus,
spes unica mundi,
qui prophetarum tuorum præconio
præsentium temporum declarasti mysteria,
auge populi tui vota placatus,
quia in nullo fidelium nisi ex tua inspiratione proveniunt
quarumlibet incrementa virtutum.**

Per Christum Dominum nostrum.

R. Amen.

29. Post sextam lectionem (De fonte sapientiæ : Ba 3, 9-15.31 – 4, 4)

Oremus.

**Deus, qui Ecclesiam tuam
semper gentium vocatione multiplicas,
concede propitius,
ut, quos aqua baptismatis abluis,
continua protectione tuearis.**

Per Christum Dominum nostrum.

R. Amen.

30. Post septimam lectionem (De corde novo et spiritu novo : Ez 36, 16-28)

Oremus.

**Deus, incommutabilis virtus et lumen aeternum,
respice propitius ad totius Ecclesiæ sacramentum,
et opus salutis humanæ perpetuæ dispositionis effectu
tranquillius operare;
totusque mundus experiatur et videat
deiecta erigi, inveterata renovari
et per ipsum Christum redire in integrum,
a quo sumpsere principium.
Qui vivit et regnat in sæcula sæculorum.**

R. Amen.

Vel :

Oremus.

**Deus, qui nos ad celebrandum paschale sacramentum
utriusque Testamenti paginis instruis,
da nobis intellegere misericordiam tuam,
ut ex perceptione præsentium munerum**

firma sit exspectatio futurorum.
Per Christum Dominum nostrum.

R. Amen.

Vel (si adsunt baptizandi) :

Oremus.

Omnipotens sempiterne Deus,
adesto magnæ pietatis tuæ sacramentis,
et ad recreandos novos populos,
quos tibi fons baptismatis parturit,
spiritum adoptionis emitte,
ut, quod nostræ humilitatis gerendum est ministerio,
virtutis tuæ impleatur effectu.

Per Christum Dominum nostrum.

R. Amen.

31. Post ultimam lectionem e vetere Testamento cum suo responorio et sua oratione, accenduntur cerei altaris, et sacerdos intonat hymnum **Gloria in excelsis Deo**, quem omnes prosequuntur, dum pulsantur campanæ, iuxta locorum consuetudines.

32. Expleto hymno, sacerdos dicit collectam, more solito.

Oremus.

Deus, qui hanc sacratissimam noctem
gloria dominicæ resurrectionis illustras,
conserva in nova familiæ tuæ progenie
adoptionis spiritum, quem dedisti,
ut, corpore et mente renovati,
puram tibi exhibeant servitutem.

Per Christum Dominum nostrum.

R. Amen.

33. Deinde lector profert lectionem de Apostolo.

34. Finita Epistola, omnibus surgentibus, sacerdos sollemniter intonat **Alleluia**, quod omnes repetunt.

Deinde psalmista vel cantor profert psalmum, populo respondente **Alleluia**. Si necesse est, psalmista ipse **Alleluia** intonat.

35. Ad Evangelium non portantur luminaria, sed tantum incensum, si adhibetur.

36. Statim post Evangelium fit homilia. Deinde proceditur ad renovationem promissionum baptismalium.

PARS TERTIA

RENOVATIO PROMISSIONUM BAPTISMALIUM

37. Canuntur, pro opportunitate, litaniæ a duobus cantoribus, omnibus stantibus (propter tempus paschale) et respondentibus.

Kyrie, eleison
Kyrie, eleison
Christe, eleison
Christe, eleison
Kyrie, eleison
Kyrie, eleison

Sancta Maria, Mater Dei
Sancte Michæl
Sancti Angeli Dei
Sancte Ioannes Baptista
Sancte Ioseph
Sancti Petre et Paule
Sancte Andrea
Sancte Ioannes

Sancta Maria Magdalena
Sancte Stephane
Sancte Ignati Antiochene
Sancte Laurenti
Sanctæ Perpetua et Felicitas
Sancta Agnes
Sancte Gregori
Sancte Augustine
Sancte Athanasi
Sancte Basili
Sancte Martine
Sancte Benedicte

Sancti Roberte, Alberice et Stephane
Sancte Bernarde
Sancti Francisce et Dominice
Sancte Francisce Xavier
Sancte Ioannes Maria Vianney
Sancta Lutgardis
Sancta Catharina Senensis
Sancta Teresia de Avila
Omnes Sancti et Sanctæ Dei

Propitius esto
Ab omni malo
Ab omni peccato

ora pro nobis
ora pro nobis
orate pro nobis
ora pro nobis
ora pro nobis
orate pro nobis
ora pro nobis
ora pro nobis
orate pro nobis
ora pro nobis
libera nos, Domine
libera nos, Domine
libera nos, Domine

A morte perpetua
Per incarnationem tuam
Per mortem et resurrectionem tuam
Per effusionem Spiritus Sancti
Peccatores
Iesu, Fili Dei vivi
Christe, audi nos
Christe, audi nos
Christe, exaudi nos
Christe, exaudi nos

38. Deinde sacerdos aquam benedit sequenti oratione :

Dominum Deum nostrum,
fratres carissimi, suppliciter exoremus,
ut hanc creaturam aquæ benedicere dignetur,
super nos aspergendarum in nostri memoriam baptismi.
Ipse autem nos renovare dignetur,
ut fideles Spiritui, quem accepimus, maneamus.

Et post brevem pausam orationis in silentio prosequitur, iunctis manibus :

Domine Deus noster,
populo tuo hac nocte sacratissima vigilanti
adesto propitius;
et nobis, mirabile nostræ creationis opus,
sed et redemptionis nostræ mirabilius, memorantibus,
hanc aquam benedicere tu dignare.
Ipsam enim tu fecisti,
ut et arva fecunditate donaret,
et levamen corporibus nostris munditiamque præberet.
Aquam etiam tuæ ministram misericordiaæ condidisti :
nam per ipsam solvisti tui populi servitutem
illiusque sitim in deserto sedasti;
per ipsam novum fœdus nuntiaverunt prophetæ,
quod eras cum hominibus initurus;
per ipsam denique, quam Christus in Iordanie sacravit,
corruptam naturæ nostræ substantiam
in regenerationis lavacro renovasti.
Sit igitur hæc aqua nobis suscepti baptismatis memoria,
et cum fratribus nostris, qui sunt in Paschate baptizati,
gaudia nos tribuas sociare.
Per Christum Dominum nostrum.

R. Amen.

39. Omnes, stantes et candelas accensas in manibus gestantes, promissionem fidei baptismalis renovant.

Sacerdos his vel similibus verbis fideles alloquitur :

libera nos, Domine
libera nos, Domine
libera nos, Domine
libera nos, Domine
te rogamus, audi nos
te rogamus, audi nos

Per paschale mysterium, fratres carissimi,
in baptismo conseulti sumus cum Christo,
ut cum eo in novitate vitæ ambulemus.
Quapropter, quadragesimali observatione absoluta,
sancti baptismatis promissiones renovemus,
quibus olim Satanæ et operibus eius abrenuntiavimus,
et Deo in sancta Ecclesia catholica servire promisimus.
Quapropter :

Sacerdos : Abrenuntiatis Satanæ ?

Omnes : Abrenuntio.

Sacerdos : Et omnibus operibus eius ?

Omnes : Abrenuntio.

Sacerdos : Et omnibus pompis eius ?

Omnes : Abrenuntio.

Vel :

Sacerdos : Abrenuntiatis peccato, ut in libertate filiorum Dei vivatis ?
Omnes : Abrenuntio.

**Sacerdos : Abrenuntiatis seductionibus iniquitatis,
ne peccatum vobis dominetur ?**

Omnes : Abrenuntio.

Sacerdos : Abrenuntiatis Satanæ, qui est auctor et princeps peccati ?
Omnes : Abrenuntio.

Si casus fert, hæc altera formula aptari potest a Conferentiis Episcopalibus, iuxta locorum opportunitates.

Deinde sacerdos prosequitur :

**Sacerdos : Creditis in Deum Patrem omnipotentem, creatorem cœli et
terræ ?**

Omnes : Credo.

**Sacerdos : Creditis in Iesum Christum, Filium eius unicum, Dominum
nostrum, natum ex Maria Virgine, passum et sepultum, qui
a mortuis resurrexit et sedet ad dexteram Patris ?**

Omnes : Credo.

**Sacerdos : Creditis in Spiritum Sanctum, sanctam Ecclesiam catholicam,
sanctorum communionem, remissionem peccatorum, carnis
resurrectionem et vitam æternam ?**

Omnes : Credo.

Et sacerdos concludit :

**Et Deus omnipotens, Pater Domini nostri Iesu Christi,
qui nos regeneravit ex aqua et Spiritu Sancto,
qui dedit remissionem peccatorum,
ipse nos custodiat gratia sua,**

in Christo Iesu Domino nostro,
in vitam æternam.

Omnes :

Amen.

40. Sacerdos aspergit populum aqua benedicta, omnibus cantantibus.

Antiphona

Vidi aquam egredientem de templo, a latere dextro, alleluia;
et omnes, ad quos pervenit aqua ista, salvi facti sunt et dicent :
alleluia, alleluia,

vel alium cantum indolem baptismalem præferentem.

41. Aspersione facta, aqua benedicta reponitur loco convenienti. Sacerdos reddit ad sedem, ubi, omisso symbolo, moderatur orationem universalem.

PARS QUARTA

LITURGIA EUCHARISTICA

42. Sacerdos accedit ad altare et more solito incipit liturgiam eucharisticam.

43. *Super oblata*

Suscipe, quæsumus, Domine, preces populi tui
cum oblationibus hostiarum,
ut, paschalibus initia mysteriis,
ad æternitatis nobis medelam, te operante, proficiant.
Per Christum Dominum nostrum.

44. Præfatio paschalis I, In hac potissimum nocte.

Quando adhibetur Canon Romanus, dicuntur **Communicantes** et **Hanc igitur propria**.

45. *Antiphona ad communionem*

1 Co 5, 7-8

Pascha nostrum immolatus est Christus;
itaque epulemus in azymis sinceritatis et veritatis, alleluia.

46. *Post communionem*

Spiritum nobis, Domine, tuæ caritatis infunde,
ut, quos sacramentis paschalibus satiasti,
tua facias pietate concordes.
Per Christum Dominum nostrum.

47. In dimissione, diaconus vel ipse sacerdos dicit :

Ite missa est, alleluia, alleluia

R. Deo gratias, alleluia, alleluia.

PROPRIUM DE SANCTIS

Prot. 83/75, die 16 septembris 1975 : O.C.S.O.

Prot. 452/77, die 9 maii 1977 : O.Cist.

Hi textus inveniuntur in editione cui titulus *Missae propriae ad usum Ordinis Cisterciensis*, Romae 1983.

ADDITIONES ULTERIORES

Prot. 203/83, die 5 februarii 1983 : O.Cist.

Prot. 330/83, die 5 martii 1983 : O.C.S.O.

Prot. 1403/92, die 11 septembris 1992 : O.C.S.O.

Prot. 578/95/L, die 19 octobris 1995 : O.Cist.

Prot. 629/95/L, die 19 octobris 1995 : O.C.S.O.

DIE 20 Ianuarii

B. CYPRIANI-MICHÆLIS TANSI, MONACHI O.N. PRESBYTERI

Collecta

Deus, qui in beato Cypriano Michæle, presbytero,
apostolicum pastoris zelum
monachi conversationi iunxisti,
concede nobis, eius intercessione,
ut in oratione perseverantes,
regni tui adventum indesinenter quæramus.
Per Dominum.

DIE 2 FEBRUARII

IN PRÆSENTATIONE DOMINI

Ad benedictionem candelarum, oratio ad libitum

Oremus,

Deus inæstimabilis potentiae,
 cuius unigenitus cum nostra humanitate hodierna die
 in templo est a Matre Virgine præsentatus,
 bene + dicere dignare hos cereos in honore nominis tui consecratos
 et concede, per intercessionem Beatæ semper Virginis Mariæ,
 ut quicumque haec luminaria
 pro honore Filii tui Domini nostri manibus gestaverint,
 temporali potiantur sospitate,
 atque ubicumque istorum flamma fuerit accensa
 immundorum repellat spirituum falsitatem,
 sive mereantur perfungi temporali lætitia,
 quatenus, obviam sponso pergentes,
 lampadarum lumine splendentes,
 ad nuptias valeant intrare cum Sponso gaudentes.
 Per Christum¹.

DIE 22 APRILIS

B. MARIÆ GABRIELÆ SAGHEDDU, MONIALIS O.N.

Collecta

Deus, Pastor æterne,
 qui Beatam Mariam Gabrielam, virginem,
 ad vitam suam pro unitate christianorum
 generose offerendam inspirasti,
 eius intercessione concede,
 ut dies properet
 quo circa mensam verbi tui et panis cœli
 omnes in Christum credentes
 uno corde et voce una laudes tibi dicent.
 Per Christum.

DIE 26 APRILIS

B. RAPHAELIS ARNAIZ BARON, OBLATI O.N.

Collecta

Domine Deus
 qui beatum Raphælem in scientia crucis
 eximum fecisti discipulum :
 tribue nobis, eius intercessione,
 te super omnia diligere,
 ut, viam crucis dilatato corde percurrentes,
 in gudio paschali ambulare mereamur.
 Per Dominum.

DIE 18 AUGUSTI

BB. IOANNIS BAPTISTAE SOUZY, PRESBYTERI, ET SOCIORUM, MARTYRUM

Collecta

Domine, Deus noster,
 qui beatis Ioanni Baptistæ Souzy et sociis eius, martyribus,
 in teterrima tribulatione positis
 gratiam contulisti fidelitatis et veniae,
 eorum intercessione concede,
 ut semper Ecclesiæ fideles
 et ad reconciliandos cum fratribus iugiter parati simus.
 Per Dominum.

ALIA ORATIO DE B. MARIA VIRGINE

Collecta

Omnipotens sempiterne Deus,
 qui gloriosæ Virginis Matris Mariæ corpus et animam,
 ut dignum Filii tui habitaculum effici mereretur,
 Spiritu sancto cooperante præparasti,
 da, ut cuius commemoratione lætamur,
 eius pia intercessione,
 ab instantibus malis et a morte perpetua liberemur.
 Per Dominum².

1. Collectaneum exemplar Cisterci, MS. DIJON 114, Bibliothèque Publique Municipale, f° 145 v°, c. 3; Missale Cisterciense 1617, p. 213.

2. Breviarium Cisterciense, oratio post antiphonam Salve, Regina in fine Completorii, nunc sine usu.

INTER MISSAS PRO QUIBUSDAM NECESSITATIBUS PARTICULARIBUS

PRO PACE CONGREGATIONIS

Collecta

Omnipotens sempiterne Deus,
 ædificator et custos Ierusalem civitatis supernæ,
 ædifica et custodi loca nostra cum habitatoribus suis,
 ut sit in eis domicilium tranquillitatis et pacis.
 Per Dominum.

Super oblata

Hæc munera, Domine, propitius sanctifica,
 ut, qui a propriis oramus absolví delictis,
 non gravemur externis
 sed ab omnibus liberemur adversis.
 Per Christum.

Post communionem

Familiam nostram, quæsumus, Domine,
 quam uno pane cælesti satiasti
 perpetuo guberná moderamine,
 ut adsit nobis et in securitate cautela
 et inter adversa fortitudo.
 Per Christum³.

PARS QUARTA**RITUALE**

3. *Missale Cisterciense*, inter Orationes ad diversa, n. 37.

Prot. xxxxxxxx, die 20 iunii 1974 : O.C.S.O.
Prot. 578/95/L, die 19 octobris 1995 : O.Cist.
Prot. 629/95/L, die 19 octobris 1995 : O.C.S.O.

Instante Reverendo Patre Gregorio Battista, Abbe Procuratore Generali
Ordinis Cisterciensis – Reverendo Patre Armando VEILLEUX, Abbe Procuratore
Generali Ordinis Cisterciensis Strictioris Observantiae – litteris die 27 februarii
1995 datis, vigore facultatum huic Congregationi a Summo Pontifice IOANNE
PAULO II tributarum, textum latinum novi Ritualis Cisterciensis cui titulus Pro-
prium Cisterciense, libenter approbamus prout in adiecto exstat exemplari.

In textu imprimendo inseratur ex integro hoc Decretum, quo ab Apostolica
Sede petita approbatio conceditur. Eiusdem insuper textus impressi duo exemplaria
ad hanc Congregationem transmittantur.

Contrariis quibuslibet minime obstantibus.

Ex aedibus Congregationis de Cultu Divino et Disciplina Sacramentorum,
die 19 octobris 1995.

Antonius M. Card. Javierre
Praefectus

† Gerardus M. Agnelo
Archiepiscopus a Secretis

VARIATIONES
IN ORDINE ROMANO
RECONCILIATIONIS
SEU PÆNITENTIÆ

Ad n. 70, ad libitum sacerdos dicere potest

**Dominus sit in corde tuo et in labiis tuis ut integre,
veraciter et humiliter confitearis omnia peccata tua,
in nomine Patris + et Filii et Spiritus Sancti. Amen.¹**

In cuius fine producitur a sacerdote signum crucis nisi dialogi initio factum est ut in Ordine Romano, n° 42.

Ad n. 99, ad libitum Sacerdos dicit :

Vade in pace, et iam amplius noli peccare.

Cui pænitens respondet:

Retribuat tibi Dominus vitam aeternam.²

1. *Rituale Cisterciense III, IX, 3.*

2. *Rituale Cisterciense III, IX, 6.*

VARIATIONES
IN ORDINE UNCTIONIS INFIRMORUM
EORUMQUE PASTORALIS CURÆ
RITUALIS ROMANI¹

39. *Loco rubricæ huius n. haec scribitur :*

Ubi Rituale particulare regioni necessitatibus accommodatum habetur, licet sacerdoti vel in tali Rituali formulas proprias ritus cisterciensis vel in Rituali cisterciensi formulas talis Ritualis particularis introducere.

52. *Sacerdos concludit utens ad libitum formulis sequentibus :*

**Misereatur nostri omnipotens Deus,
et dimittat nobis omnia peccata nostra;
liberet nos ab omni malo,
conservet et confirmet in omni opere bono,
et perducat ad vitam aeternam.**

Vel : **Indulgentiam et remissionem omnium peccatorum nostrorum,
per gratiam Sancti Spiritus,
tribuat nobis omnipotens et misericors Dominus².**

62. *Additur sequens rubrica :*

In monasteriis ubi celebratio Missæ conventionalis medii radiophonici ope infirmis transmittitur et ubi infra eamdem Missam eis sacra Communio defertur, sufficit quod minister dicat ad singulos communicandos modo consueto **Corpus Christi** vel **Sanguis Christi**.

1. Omnes formulæ propriæ in his variationibus propositæ inveniuntur tam in *Collectaneo exemplari Cisterci et in Ecclesiasticis Officiis*, MS. 114, DIJON, Bibliothèque Publique Municipale, quam in *Rituali Cisterciensi*, quæ hic sub abbreviationibus respectivis *Coll.*, *E.O.* et *R.C.* recensentur.

2. *Coll. f° 148 v°, c. 3; R.C. V, II, 7.*

66. *Inter duas rubricas huius n. ponitur sequens rubrica :*

Convenit, in quantum fieri potest, quod omnes communitatis sodales Unctioni Fratris infirmi (Sororis infirmæ) intersint. Ideo, pulsante signo modo consueto, convenient omnes sive in infirmitorium vel in eius oratorium sive in ecclesiam vel in alium locum idoneum. Tunc ordinari potest processio cum aqua benedicta, cruce, Fratribus (Sororibus) in veste monastica ordinatim incidentibus, sacrista sanctum Oleum deferente, et Superiore (Sacerdote cappellano) stola vestito super albam aut saltem cucullam necnon, si abbas sit, cum baculo³.

70. *Præter orationem n. 239, ad libitum dici potest sequens oratio :*

Omnipotens sempiterne Deus,
qui per beatum Iacobum Apostolum tuum
inducere presbyteros ecclesiæ
et ungere infirmos præcepisti,
præsta, quæsumus,
ut digneris per manus nostras
hunc famulum tuum infirmum (hanc famulam tuam infirmam)
de oleo sancto isto sanctificato ungere et benedicere:
et quod exterius fideliter postulantes amplectimur,
hoc interius tua virtus invisibiliter operetur.
Per Christum Dominum nostrum⁴.

71. Ad libitum sacerdos concludit cum formulis propriis, ut in n. 52.

73. *Præter alias formulas ad libitum nn. 240-241, uti potest sequenti :*

Oremus Dominum nostrum Iesum Christum, fratres,
et cum omni supplicatione rogemus,
ut hunc famulum suum (hanc famulam suam)
visitare, lœtificare et confortare dignetur⁵.

Propitietur Dominus cunctis iniuitatibus tuis,
et sanet omnes languores tuos.

R. Kyrie, eleison

Redimet Dominus de interitu vitam tuam,
et satiet in bonis desiderium tuum.

R. Christe, eleison

Tibi Dominus cordis et corporis medelam adtribuat,
ut ipsi semper gratias referas.

R. Kyrie, eleison⁶

80-82. *Inseruntur hic, cum titulo, rubricæ ut Unctio possit etiam intra aliquam Horam divini Officii celebrari :*

3. Coll. fº 149 rº, c. 3; E.O. 93, 1-6; R.C. V, III, 1-4.

4. Coll. fº 149 rº, c. 3; R.C. V, III, 6.

5. Coll. fº 149 rº, c. 3; E.O. 93, 17; R.C. V, III, 16.

6. Coll. fº 149 rº, c. 3; E.O. 93, 18; R.C. V, III, 16; emendata tamen iuxta Liber Ordinum, ed. Ferotin, XXV, *Ordo ad visitandum vel perungendum infirmum*, c. 71-73.

ORDO UNCTIONIS INTRA MISSAM
VEL INTRA ALIQUAM DIVINI OFFICII HORAM

80. Quando status infirmi hoc permittit, præsertim quando hic sacram Communionem est recepturus, sacra Unctio intra Missam vel intra aliquam divini Officii Horam conferri potest, sive in ecclesia,

82 bis. Intra aliquam divini Officii Horam, sacra Unctio hoc ordine confertur:

- a. Loco hymni diei et Horæ cantari potest aliis hymnus congruuus.
- b. Post lectionem longiore selectam, sacerdos in homilia de textu sacro ostendat....
- c. Celebratio Unctionis incipit ab impositione manuum (n. 74). Sequitur deinde....
- d. Deinde, in Laudibus et Vesperis, dicitur canticum Evangelii, fit litanie (n. 73) et post Pater Noster celebratio concluditur oratione (nn. 77, 243-246) necnon benedictione (n. 79). In Horis vero minoribus, post Unctionem habetur litanie (n. 73) quæ concluditur oratione post Unctionem necnon benedictione ut supra.

101. *Primo loco inscribitur rubrica sequens :*

Quando infirmus in periculo mortis positus communicandus est per modum Viatici et tempus sufficit ut Sacramentum, sicut decet, sollemniter administretur, pulsatur signum modo consueto et convenient omnes in chorum. Abbas (Sacerdos capellanus) induit se alba et stola albi coloris veniente ad locum reservationis et inde sumit Corpus Domini.

Tunc ordinatur processio ad infirmitorium: præeuntibus qui cereos, crucem et aquam benedictam ferunt, sequitur Abbas (Sacerdos capellanus vel, deficiente Sacerdote, Abbatissa) cum Sacramento velo ab humeris eius dependente cooperio, consequentibus Fratribus (Sororibus) ordinatim et cantantibus Psalmos aut hymnos⁷.

105. *Sacerdos concludit ad libitum cum una e formulis propriis, ut in n. 52.*106. *Alia formula ad libitum :*

Dominus Jesus Christus, qui dixit discipulis suis :

«Quæcumque ligaveritis super terram, erunt ligata et in cælis,
et quæcumque solveritis super terram, erunt soluta et in cælis»,
de quorum numero, quamvis indignos, nos esse voluit,
ipse te absolvat per ministerium nostrum ab omnibus peccatis,
quæcumque cogitatione, locutione,
operatione vel omissione negligenter egisti,
atque a nexibus peccatorum absolutum (absolutam)

7. E.O. 93, 24-39; R.C. V, IV, 1-3.

**perducere dignetur ad regna cælorum.
Qui vivit et regnat in sæcula sæculorum⁸.**

122. *Alia formula ut supra, n. 106.*

145. Caritatis fraternæ causa quam sibi invicem casto amore impendere debent monachi propter Christum qui eos vocavit et congregavit et pariter ad vitam æternam perducit, summopere convenit, si Frater moribundus longiorem deprecationem sustinere potest, quod, iuxta adjuncta, signo modo consueto pulsato admoniti Fratres omnes qui tunc possunt velociter accurrant.

Omnibus congregatis et cereo paschali accenso, Abbas post salutationem aspergere potest infirmum et circumstantes et præhabita brevi monitione vel oratione (ex. gr.: n. 244 vel 246), si hoc convenit, moribundo Crucifixi imaginem osculandam præbere vel eum signare signo crucis in fronte, antequam ei concedat (si hanc gratiam nondum recepit occasione Viatici), indulgentiam plenariam in articulo mortis (n. 106)⁹.

Omnis præcipue recitent Litanias Sanctorum, saltem ex parte, cum responsione **ora pro eo**, mentionem specialem facientes sancti vel sanctorum patronorum moribundi. Possunt etiam recitare vel cantare aliquas e precibus consuetis, præsertim :

Symbolum Apostolorum **Credo in Deum**¹⁰ et orationem dominicam in Fratris baptismo proferta;

Versum quo olim Frater professionem suam monasticam Domino commendavit : **Suscipe me, Domine;**

Antiphonam cotidianam ad Beatam Mariam Virginem directam : **Salve, Regina.**

Quando videtur instare momentum exitus, Abbas (vel, deficiente Abbat, Frater aliquis) recitare potest aliquam e sequentibus orationibus.

In monasteriis monialium omnia facit Abbatissa quæ Abbati apud monachos competit.

145bis. Si ob varias rationes vel necessitates, Fratres non possunt circa Fratrem moribundum congregari, valde expedit quod, hora et loco congruis, ad orandum pro eo convenient. Tunc, præter Litanias Sanctorum et orationem commendationis ad Deum directam ut supra, possunt aliqui Psalmi cantari et quædam lectiones verbi divini auscultari ex eis quæ n. 144 proponuntur. Quod etiā fieri potest alii cuius divini Officii Horæ occasione, hoc scilicet ordine : loco capituli lectio longior selecta, post invitationem ad precem Litaniae, symbolum et oratio dominica, oratio commendationis, antiphona in honorem Beatæ Mariæ Virginis.

8. Coll. f° 149 r°, c. 3; R.C. V, III, 8. Hæc formula idem sonat ac formulæ *Ritualis romani*; additur vel omissione.

9. Coll. f° 149 v°, c. 1; E.O. 94, 1-12; R.C. V, V, 1-3.

10. Coll. f° 149 v°, c. 1; E.O. 94, 2.13; R.C. V, V, 1.4.

ORDO SUSCEPTIONIS FRATRUM ET SORORUM

FONTES PRINCIPALES EORUMQUE SIGLA

<i>Coll.</i>	<i>Collectaneum</i> , Cisterci post annum 1175 exaratum : MS. DIJON 114, <i>Bibliothèque Publique Municipale</i> .
<i>E.O.</i>	<i>Ecclesiastica Officia</i> , ed. D. CHOISSELET et P. VERNET, iuxta editiones manuscriptorum 114 <i>Bibliotheca Publicæ Divisionensis</i> a Ph. GUIGNARD, <i>Les monuments primitifs de la Règle cistercienne</i> , Dijon 1878, necnon 31 <i>Bibliotheca Labencensis</i> a C. NOSCHITZKA in <i>Analecta S.O.Cist</i> 6, 1950, pp. 1-124, ac 1711 <i>Bibliotheca Communalis Tridentinæ</i> a B. GRIESSER in <i>Analecta S.O.Cist</i> 12, 1956, pp. 153-288.
<i>O.P.R.</i>	<i>Ordo Professionis religiosæ</i> .
<i>R.B.</i>	<i>Regula sancti Benedicti</i> , ed. S.C. 181-182.
<i>R.C.</i>	<i>Rituale Cisterciense</i> , 1689, ed. Lérins 1892 et Westmalle 1949.

In hac editione Ordinis susceptionis Fratrum vel Sororum, ordo pro monachis ponitur ad sinistram, ordo vero pro monialibus ex adverso ad dexteram partem.

Duplex habetur apparatus in parte inferiori paginarum: notæ communes signantur numeris dum ad notas particulares sive pro monachis sive pro monialibus per parvas litteras lector remittitur.

PRÆNOTANDA

DE PROFESSIONIS RELIGIOSÆ NATURA ET VI

1. Sacris religionis vinculis, multi fideles, a Deo vocati, Domini servitio hominumque bono consecrantur et Christum Iesum pressius sequi nituntur, evangelica observantes consilia. Quo fit ut Baptismi gratia uberiores in eis afferat fructus.

2. Pia Mater Ecclesia magno in honore semper habuit vitam religiosam quæ, Spiritu Sancto duce, sacerdorum decursu varias induit formas; ad dignitatem status canonici eam erexit; complures familias religiosas inter quas Ordines monastici numerantur probavit, quas prudentibus custodit legibus.

Ipsa enim Ecclesia profitentium vota suscipit, prece sua publica eis auxilium et gratiam a Deo impetrat, eos Deo commendat eisque spiritualem benedictionem impertitur, oblationem eorum Sacrificio eucharistico adsocians.

DE RITIBUS QUI VITÆ MONASTICÆ CISTERCIENSIS GRADUS
COMITANTUR

3. Iuxta praeceptum Regulæ sancti Benedicti, noviter veniens quis ad conversionem, post difficultatem ingressus, probatur in cella novitiorum in omni patientia. Post duorum mensium circulum, iterum post alium sex mensium circulum et iterum post alios quatuor menses, Frater hic novitus petitionem suam renovat, sed ultima tantum vice ut monachus recipitur in monasterio¹.

Nostro vero tempore, probatio fit per periodos a Constitutionibus determinatos ita ut tempus aliquod postulatus praecedat novitiatum quem sequitur professio temporalis antequam Frater ad professionem sollemnem admittatur.

4. Ex alia parte, sicut legitur in Regula sancti Patris nostri Benedicti «Mox ergo in oratorio exuatur rebus propriis quibus vestitus est et induatur rebus monasterii», habitus mutatio in ipso actu professionis videtur aliqua desappropriatio². Attamen iam a primordiis vitæ monasticæ christianæ hæc habitus mutatio sensum

1. *R.B.* 58, 1-16. Ita fecerunt monachi Cistercienses ab initio; saeculo autem decimo septimo *Breviarium* et *Rituale Cisterciense* caeremoniale talis petitionis sive ad ingressum sive secundo vel octavo et duodecimo mense descripserunt.

2. *R.B.* 58, 24-28.

sæpe secum fert vitæ mutationis seu conversationis novæ³. Nam, sicut in baptismo catechumenus prius vestimenta deponit et nudus in fontem descendit postea candida veste operiendus, ita novitus monachus faciendus debet vestes proprias deponere ut possit habitu indui monachili. Quod sic describitur in Collectaneo exemplari Cisterci: «Quando exiuit *<novitus>* seculari habitu dicatur. Exuat te dominus ueterem hominem cum actibus suis. Amen. Quando induitur monachico habitu dicatur. Induat te dominus nouum hominem. qui secundum deum creatus est. in iustitia et sanctitate ueritatis. Amen.⁴»

Licet, sacerdorum decursu, aliqua talis ritus anticipatio facta sit ita ut veniens quis ad conversionem novitiatum inchoandus prius aliquo religionis habitu vestiatur⁵, nihilominus scapulare nigrum et cuculla alba tradenda profitentibus reservata sunt⁶. Animadvertisendum est etiam quod non sine causa in ritibus mox describendis sive ad novitiatum ingressum sive ad professionem temporalem, sicut ad professionem sollemnem, habitus mutationem præcedit divinæ gratiæ expostulatio: sic maius momentum obtinet prex Ecclesiæ et benedictio personæ quam vestitio.

5. Novitius, a quo vita religiosa incipit, experimenti tempus est tum novitio cum communitati aut Congregationi. Initio novitius ritum peragere præstat, quo Dei gratia impetratur ut eius finis peculiaris attingatur. Hic ritus, sua ipsius natura, sobrius esse debet atque expeditus, Fratrum coetui de more reservatus. Fieri autem debet extra Missam.

6. Sequitur prima professio, qua novitus votis temporalibus coram Deo et Ecclesia se consilia evangelica secuturum secundum Regulam sancti Benedicti promittit. Votorum temporalium emissio fit in capitulo⁷; si adjuncta expostulant, fieri potest intra aliquam Officii divini Horam vel etiam intra Missam, nulla tamen peculiariter sollemnitate.

Si aliquando, iustis de causis et iuxta Constitutiones, habetur renovatio professionis temporalis, fit vel coram omnibus in capitulo, vel saltem coram Superiori præsentibus testibus.

3. Cf. Veilleux Armand, O.C.S.O., *La liturgie dans le cénobitisme pachôrien au quatrième siècle*, *Studia Anselmiana* 57, Rome 1968, 198-225. Cf. etiam Cassien Jean, *Institutions cénobitiques*, IV, 5-7.36, ed. S.C. 109, 126-131.176-179. S.Dionysii Areopagitæ opera, *De ecclesiastica ierarchia*, VI, in *P.L.* 122, 1102C et 1103B; id. in Raffin Pierre, *Les rituels orientaux de la profession monastique*, Bellefontaine 1969, 22-24. Andrieu Michel, *Le Pontifical romain au Moyen-Age*, tome I, *Le Pontifical romain au XIIe siècle*, Appendice VII, 1, p.295 (= *Ordo Cassinensis*).

4. *Coll. f° 147 r°, c. 2.*

5. *E.O.* 102, 13; *R.C.* VI, I.

6. *R.C.* VI, II, 17.

7. Usus receptus.

7. Legitimo temporis spatio exacto, emittitur professio sollemnus, qua monachus Dei et Ecclesiae servitio in perpetuum mancipatur. Professione autem hac perpetua repræsentatur Christus cum sposa Ecclesia indissolubili vinculo coniunctus.

Professionis perpetuæ ritus convenienti sollemnitate, totius communitatis fideliumque concursu, intra Missam persolvitur. Hae sunt eius partes :

a. Professuri petitio, quæ numquam omittitur.

b. Homilia seu allocutio, qua populus et professurus de vitæ monasticæ cisterciensis bono admonentur.

c. Interrogatio simplicior vel longior qua Abbas ex professuro quaerit num ad Deo se devovendum et perfectam sectandam caritatem, secundum Regulam sancti Benedicti et Ordinis Constitutiones, sit paratus.

d. Oratio omnium adstantium facta vel sub silentio vel sub forma supplicationis litanicæ quæ ad Deum Patrem dirigitur et quæ sanctissimæ Virginis Mariæ omniumque Sanctorum intercessio exquiritur.

e. Professionis emissio, quæ fit coram Ecclesia, Abbatii, Fratribus et fidelibus, quam sequitur schedulæ depositio super altare necnon proclamatio versus *Suscipe me, Domine.*

f. Sollemnus benedictio seu consecratio profisi, qua Mater Ecclesia professionem religiosam consecratione liturgica confirmat, Patrem cælestem exorans ut Sancti Spiritus dona super professum effundat, quæ etiam incipere potest cum orationis petitione a professo singulis Fratribus directa.

g. Traditio cucullæ, quæ est habitus monachilis et qua perpetua Deo consecratio exterius significatur.

Professionis perpetuæ ritui intra Missam peragendo præest iuxta Constitutiones apud monachos Abbas monasterii, apud moniales vero Abbas Pater immediatus. Si aliquando evenit quod Episcopus dioecesis (ex delegatione Abbatis monasterii vel Patris Immediati) præsit professioni perpetuæ in monasterio, tunc post homiliam interrogat profitentem ponens quæstiones quæ in hoc Rituali proponuntur, licet postea professio emitatur ante Abbatem vel Abbatissam qui eam recipit.

DE MISSA IN RITU PROFESSIONIS RELIGIOSÆ ADHIBENDA

8. In professione sollempni necnon in professione temporali quando adjuncta expostulant eius celebrationem intra Missam, convenienter dicitur una ex Missis ritualibus in die professionis religiosorum cum lectionibus propriis. Occurrente vero sollemnitate vel dominica temporis Adventus, Quadragesimæ, Paschæ dicitur Missa de die, servatis, pro opportunitate, formulis propriis in prece eucharistica et in benedictione finali.

9. Cum autem liturgia verbi celebrationi professionis aptata vim habeat ad vitæ religiosæ naturam et munera illustranda, quando Missa in die professionis religiosorum prohibetur, unam lectionem sumere licet ex iis quæ in lectionario recensentur; præterquam in Triduo sacro, in sollemnitibus Nativitatis Domini, Epiphaniæ, Ascensionis, Pentecostes et Ss.mi Corporis et Sanguinis Christi vel in aliis sollemnitibus de præcepto servandis.

10. Ad Missam ritualem in die professionis religiosorum celebrandam, sacræ vestes coloris albi adhibentur.

DE APTATIONIBUS QUÆ SINGULIS MONASTERIIS COMPETUNT

11. Quoties in hoc Rituali habetur rubrica "vel similibus verbis" aut alia similis, adhiberi possunt formulæ in Rituali romano pro eadem actione positæ.

RITUS NOVITIUM RECEPIENDI

1. Die quo novitiatus canonicus incipit ritum peragere præstat ad Dei gratiam impetrandam, qui naturam vitæ monasticæ et indolem Ordinis nostri illustret; sit simplex, sobrius et Fratrum coetui tantum servetur, proinde ad hunc ritum peragendum aula capitularis convenienter deligitur; ne autem intra Missam peragatur prohibetur⁸.

Licet talis ritus ordinatio quoad particularia ad unamquamque communiam pertineat, hic describitur cum elementis sive a traditione nostra receptis sive ab Ecclesia romana post Concilium Vaticanum II propositis.

2. In ritus textibus omnia vitentur quæ novitiorum libertatem quodammodo minuere videantur aut verum novitiatus seu experimenti sensum obumbrant⁹.

Ubi mos est, baculus ad sedem Abbatis collocari potest.

3. Congregatis Fratribus in aula capitulari et dicto versu **Divinum auxilium maneat semper nobiscum** vel alio¹⁰, omnibus sedentibus, postulans in medium venit et se prosternit vel genua flectit aut profunde inclinat. Deinde stat ante Abbatem qui eum his vel similibus verbis eum interrogat.

Quid petis?

Postulans respondet:

Misericordiam Dei et Ordinis¹¹.

vel similibus verbis, ex. gr.,

**Ut conversationem vestram experiens,
a vobis probar,
et ad perfectam Christi sequelam
in hac familia cisterciensi admitti merear¹².**

vel, si placet, omissa interrogatione, postulans ad Abbatem et communiam conversus dicit:

**Misericordia Dei compulsus,
huc venio ad conversationem experiendam vestram;
docete me, quaeso, sequelam Christi per ducatum Evangelii
secundum Regulam sancti Benedicti
et traditiones cistercienses.**

vel similia dicit verba ex sui ipsius corde ac mente prompta¹³.

Abbas respondet his vel similibus verbis:

Dominus auxilietur tibi¹⁴.

8. Cf. O.P.R. I, 1...5 et II, 1...5..

9. O.P.R. I, 4 et II, 4.

10. Versus consuetus seu benedictio ab initio Ordinis ad capitulum cotidianum inchoandum. Coll. f° 151 r°, c. 2; E.O. 102, 3.7; R.C. VI, I, 1.

RITUS NOVITIAM RECEPIENDI

1. Die quo novitiatus canonicus incipit ritum peragere præstat ad Dei gratiam impetrandam, qui naturam vitæ monasticæ et indolem Ordinis nostri illustret; sit simplex, sobrius et Sororum coetui tantum servetur, proinde ad hunc ritum peragendum aula capitularis convenienter deligitur; ne autem intra Missam peragatur prohibetur⁸.

Licet talis ritus ordinatio quoad particularia ad unamquamque communiam pertineat, hic describitur cum elementis sive a traditione nostra receptis sive ab Ecclesia romana post Concilium Vaticanum II propositis.

2. In ritus textibus omnia vitentur quæ novitiarum libertatem quodammodo minuere videantur aut verum novitiatus seu experimenti sensum obumbrant⁹.

Ubi mos est, baculus ad sedem Abbatissæ collocari potest.

3. Congregatis Sororibus in aula capitulari et dicto versu **Divinum auxilium maneat semper nobiscum** vel alio¹⁰, omnibus sedentibus, postulans in medium venit et se prosternit vel genua flectit aut profunde inclinat. Deinde stat ante Abbatissam qui eam his vel similibus verbis eam interrogat.

Quid petis?

Postulans respondet:

Misericordiam Dei et Ordinis¹¹.

vel similibus verbis, ex. gr.,

**Ut conversationem vestram experiens,
a vobis probar,
et ad perfectam Christi sequelam
in hac familia cisterciensi admitti merear¹².**

vel, si placet, omissa interrogatione, postulans ad Abbatissam et communiam conversa dicit:

**Misericordia Dei compulsa,
huc venio ad conversationem experiendam vestram;
docete me, quaeso, sequelam Christi per ducatum Evangelii
secundum Regulam sancti Benedicti
et traditiones cistercienses.**

vel similia dicit verba ex sui ipsius corde ac mente prompta¹³.

Abbatissa respondet his vel similibus verbis:

Dominus auxilietur tibi¹⁴.

11. R.C. VI, I, 1.

12. O.P.R. I, 7, attamen in singulari, et II, 7.

13. O.P.R. I, 8, et II, 8.

14. O.P.R. I, 7 et II, 7.

4. Tunc legitur textus selectus Regulae sancti Patris nostri Benedicti (e Prologo vel alius); ipse Abbas exponit postulanti naturam et indolem vitæ nostræ et in fine voluntatem eius exquirit dicens, ex. gr.,

**Paratus es ergo ad Christum perfectius
sequendum per ducatum Evangelii
et iuxta viam quam sancta Regula demonstrat?**¹⁵

Vel :

**Es paratus in monasterio cum Fratribus
sub Regula et Abbe militare ut sequela Christi
ad perfectionem fidei, spei et caritatis pervenire possis?**¹⁶

Postulans his vel similibus verbis respondet :

**Cum Dei gratiae auxilio, spero et cupio
me Domino Christo vero Regi militaturum.**¹⁷

Tunc Abbas dicit, ex. gr. :

Qui coepit in te Deus, perficiat.¹⁸

Vel :

**Misericors Deus gratia te foveat sua
et divinus Magister lumen praestet tibi.**¹⁹

Omnes assentunt :

Amen.²⁰

Tunc novitus ante Abbatem, in medio, genua flectit, et, ubi mos est, Abbas ei dare potest nomen novum, talis mutationis rationes explicans.

5. Surgentibus Fratribus Abbas dicit, ex. gr.,
**Fratres, quia sanctus Benedictus in sua Regula admonet nos
ut «quidquid agendum inchoas bonum
ab eo perfici instantissima oratione deposcas»,
omnes simul Dominum deprecemur
ut quod minus videtur in nobis habere natura,
fratri nostro N. in sua bonitate ministret.**²¹

Omnes silenter aliquantulum orant et Abbas addit collectam, in qua nomen exprimit in baptimate receptum vel, ubi mos est, aliud novum.

**Adesto, Domine, supplicationibus nostris,
pro famulo tuo N. quem in nomine tuo suscipimus :
ut, te largiente, devotus in Ecclesia tua persistere,
et vitam percipere mereatur aeternam.
Per Christum Dominum nostrum.**²²

15. Cf. R.B. Prol 21.

16. Cf. R.B. 1, 2.

17. R.B. Prol 3.

18. R.C. VI, I, 1.

4. Tunc legitur textus selectus Regulae sancti Patris nostri Benedicti (e Prologo vel alius); ipsa Abbatissa exponit postulanti naturam et indolem vitæ nostræ et in fine voluntatem eius exquirit dicens, ex. gr. :

**Parata es ergo ad Christum perfectius sequendum
per ducatum Evangelii
et iuxta viam quam sancta Regula demonstrat?**¹⁵

Vel :

**Es parata in monasterio cum Sororibus
sub Regula et Abbatissa militare ut sequela Christi
ad perfectionem fidei, spei et caritatis pervenire possis?**¹⁶

Postulans his vel similibus verbis respondet :

**Cum Dei gratiae auxilio spero et cupio
me Domino Christo vero Regi militaturam.**¹⁷

Tunc Abbatissa dicit, ex. gr. :

Qui coepit in te Deus, perficiat.¹⁸

Vel :

**Misericors Deus gratia te foveat sua
et divinus Magister lumen praestet tibi.**¹⁹

Omnes assentunt :

Amen.²⁰

Tunc novitia ante Abbatissam, in medio, genua flectit, et, ubi mos est, Abbatissa novitiae dare potest nomen novum, talis mutationis rationes explicans.

5. Surgentibus Sororibus, Abbatissa dicit, ex. gr. :
**Sorores, quia sanctus Benedictus in sua Regula admonet nos
ut «quidquid agendum inchoas bonum
ab eo perfici instantissima oratione deposcas»,
omnes simul Dominum deprecemur
ut quod minus videtur in nobis habere natura,
Sorori nostræ N. in sua bonitate ministret.**²¹

Omnes silenter aliquantulum orant et Abbatissa addit collectam in qua nomen exprimit in baptimate receptum vel, ubi mos est, aliud novum.

**Adesto, Domine, supplicationibus nostris,
pro famula tua N. quam in nomine tuo suscipimus :
ut, te largiente, devota in Ecclesia tua persistere,
et vitam percipere mereatur aeternam.
Per Christum Dominum nostrum.**²²

19. O.P.R., I, 8, in singulari, et II, 8.

20. Hoc Amen est Fratrum vel Sororum assensus.

21. Cf. R.B. Prol 4 et 41.

22. R.C. VI, I, 10, mutatis aliquibus verbis.

Vel :

**Deus, vocationis auctor et largitor,
famulum tuum N. supplicantem intuere benignus;
et fac ut hic frater,
qui nostram cupid conversationem experiri
divinam voluntatem agnoscat
nosque in tuo confirmemur servitio.
Per Christum Dominum nostrum^a.**

Omnes :

Amen.

6. Abbas novitio habitum proprium iuxta Constitutiones tradit in signum conversionis dum a conventu psalmus vel canticum laudis aptum aut hymnus vel responsorium cantatur.

Tandem Abbas ritum concludit dicens, ex. gr.,
V. Adiutorium nostrum in nomine Domini.

R. Qui fecit cælum et terram²³.

Vel :

V. Benedicamus Domino.

R. Deo gratias.

Vel :

**Dominus dirigat corda et corpora nostra
in caritate Dei et patientia Christi²⁴.**

R. Amen.

Vel :

**Regi sæculorum immortali et invisibili soli Deo
honor et gloria in sæcula sæculorum²⁵.**

R. Amen.

RITUS PROFESSIONIS TEMPORALIS

7. Ritus professionis temporalis de more in aula capitulari peragitur; rationabili de causa, in ecclesia fieri potest, sive intra aliquam Officii divini Horam sive intra Missam²⁶.

a. O.P.R. I, 12. In singulari.

23. Versus consuetudinarius in fine capituli: E.O. 70, 86-87.

24. 2 Th 3, 5.

25. 1 Tm 1, 17.

Vel :

**Exaudi nos, Deus, vocationis auctor et largitor,
et tribue ut, una cum Sorore nostra N.,
quæ Filium tuum cupid in religione sectari,
supernam inquiramus voluntatem
et tua de ea consilia valeamus perficere.
Per Christum Dominum nostrum^a.**

Omnes :

Amen.

6. Abbatissa novitiae habitum proprium iuxta Constitutiones tradit in signum conversionis dum a conventu psalmus vel canticum laudis aptum aut hymnus vel responsorium cantatur.

Tandem Abbatissa ritum concludit dicens, ex. gr.:

V. Adiutorium nostrum in nomine Domini.

R. Qui fecit cælum et terram²³.

Vel :

V. Benedicamus Domino.

R. Deo gratias.

Vel :

**Dominus dirigat corda et corpora nostra
in caritate Dei et patientia Christi²⁴.**

R. Amen.

Vel :

**Regi sæculorum immortali et invisibili soli Deo
honor et gloria in sæcula sæculorum²⁵.**

R. Amen.

RITUS PROFESSIONIS TEMPORALIS

7. Ritus professionis temporalis de more in aula capitulari peragitur; rationabili de causa, in ecclesia fieri potest, sive intra aliquam Officii divini Horam sive intra Missam²⁶.

a. O.P.R. II, 12. In singulari.

26. In aula capitulari, iuxta Ordinis consuetudinem. In connexione cum aliqua Officii divini Hora vel intra Missam, ad mentem O.P.R., cum intentione tamen ut 'intra Missam' professioni sollemni potius reservetur.

8. Congregatis Fratribus in aula capitulari et dicto versu **Divinum auxilium maneat semper nobiscum** vel alio, omnibus sedentibus, professurus in medium venit et se prosternit vel genua flectit aut profunde inclinat ante Abbatem qui eum his vel similibus verbis interrogat :

Quid petis?

Respondet :

Misericordiam Dei et Ordinis.

vel similibus verbis, ex. gr.,

Ego, frater N., a te, Pater, humiliter posco
ut Deo eiusque regno me devoveam,
sanctam professionem in hac emittens familia N.²⁷,
(vel Congregationis N.) Cisterciensis Ordinis
(vel Strictioris Observantiae).

Abbas et fratres respondent :

Deo gratias

vel alio apto modo.

9. Post sanctae Regulæ lectionem selectam et adhortationem, Abbas professuri voluntatem exquirit. Ad hunc finem potest eum pressius interrogare his vel similibus verbis :

Frater dilectissime,
quem aqua et Spiritus Deo sacravit
vis novo professionis religiosae titulo
arctius ipsi coniungi?²⁸

professurus respondet :

Volo.

Frater, vis ad Christum perfecte sequendum
oboedientiam, stabilitatem in congregacione
et morum conversationem promittere?²⁹

professurus respondet :

Volo.

Vis in arcta et angusta via quam Regula demonstrat
ad illam erga Deum et proximum caritatem
quae perfecta foras mitti timorem
et cordibus nostris a Spiritu infunditur
constanter firmiterque contendere?³⁰

professurus respondet :

Volo.

27. Cf. *O.P.R.* I, 25 et II, 28.

28. *O.P.R.* I, 27, in singulari, et II, 30.

8. Congregatis Sororibus in aula capitulari et dicto versu **Divinum auxilium maneat semper nobiscum** vel alio, omnibus sedentibus, in medium venit professura et se prosternit vel genua flectit aut profunde inclinat. Deinde stat ante Abbatissam quæ eam his vel similibus verbis interrogat :

Quid petis?

Respondet :

Misericordiam Dei et Ordinis.

vel similibus verbis, ex. gr. :

Ego, Soror N., a te, Mater, humiliter posco
ut Deo eiusque regno me devoveam,
sanctam professionem in hac emittens familia N.²⁷,
(vel Congregationis N.) Ordinis Cisterciensis
(vel Strictioris Observantiae).

Abbatissa et Sorores respondent :

Deo gratias

vel alio apto modo.

9. Post sanctæ Regulæ lectionem selectam et adhortationem, Abbatissa professuræ voluntatem exquirit. Ad hunc finem potest eam pressius interrogare his vel similibus verbis.

Soror dilectissima,
quam aqua et Spiritus Deo sacravit
vis novo professionis religiosæ titulo
arctius ipsi coniungi?²⁸

professura respondet :

Volo.

Soror, vis ad Christum perfecte sequendum
oboedientiam, stabilitatem in congregacione
et morum conversationem promittere?²⁹

professura respondet :

Volo.

Vis in arcta et angusta via quam Regula demonstrat
ad illam erga Deum et proximum caritatem
quae perfecta foras mitti timorem
et cordibus nostris a Spiritu infunditur,
constanter firmiterque contendere?³⁰

professura respondet :

Volo.

29. Cf. *R.B.* 58, 17.

30. Cf. *O.P.R.* I, 57.

In monasteriis vitæ contemplativæ integre addictis convenienter addit Abbas :
**Vis revera Deum quærere in solitudine ac silentio, per viam orationis,
 in humili labore ac in lectione divina,
 alaci paenitentia et communione fraterna?**³¹

professurus respondet :

**Utique, Pater,
 precibus tamen vestris et gratia Dei auxiliantibus.**

Cui Abbas :

Qui coepit in te Deus perficiat.

Alique omnes respondent :

Amen.

10. Post hæc, novitus professionem emittit iuxta unum e sequentibus modis.

*Vel legit schedulam a seipso scriptam iuxta formulam Constitutionum Ordinis aut Congregationis aut Monasterii³², ubi loco **usque ad mortem** dicitur vel **pro tribus annis vel ad annum**, cui postea subscribit et quam Abbat defert.*

Vel genua flectit ante Abbatem et (iunctas manus suas inter manus illius ponens) dicit :

**Pater,
 promitto tibi oboedientiam
 secundum Regulam sancti Benedicti
 ad normam Constitutionum (vel pro tribus annis vel ad annum).**

In utroque casu, Abbas dicit :

Det tibi Deus perseverantium³³.

Et omnes respondent :

Amen.

Quo facto, osculatur Abbas Fratrem noviter professum.

11. Abbas surgens dicit :

Oremus.

Professus in medio genua flectit.

Postquam omnes per aliquod temporis spatum silenter oraverunt, Abbas prosequitur :

**Deus, qui famulum tuum N.
 a vanitate sæculi conversum
 ad supernæ vocationis bravium accendis,
 pectori eius illabere
 et gratiam ei qua in te perseveret infunde,**

In monasteriis vitæ contemplativæ integre addictis convenienter addit Abbatissa :
**Vis revera Deum quærere in solitudine ac silentio, per viam orationis,
 in humili labore ac in lectione divina,
 alaci paenitentia et communione fraterna?**³¹

professura respondet :

**Utique, Mater,
 precibus tamen vestris et gratia Dei auxiliantibus.**

Cui Abbatissa :

Qui coepit in te Deus perficiat.

Aliæque omnes respondent :

Amen.

10. Post hæc, novitia professionem emittit iuxta unum e sequentibus modis.

*Vel legit schedulam a seipsa scriptam iuxta formulam Constitutionum aut Ordinis, aut Congregationis, aut Monasterii³², ubi loco **usque ad mortem** dicitur **pro tribus annis vel ad annum**, cui postea subscribit et quam Abbatissæ defert.*

Vel genua flectit ante Abbatissam et (iunctas manus suas inter manus illius ponens) dicit :

**Mater,
 promitto tibi oboedientiam
 secundum Regulam sancti Benedicti
 ad normam Constitutionum (vel pro tribus annis vel ad annum).**

In utroque casu, Abbatissa dicit :

Det tibi Deus perseverantium³³.

Et omnes respondent :

Amen.

Quo facto, osculatur Abbatissa Sororem noviter professam.

11. Abbatissa surgens dicit :

Oremus.

Professa in medio genua flectit.

Postquam omnes per aliquod temporis spatum silenter oraverunt, Abbatissa prosequitur :

**Deus, qui famulam tuam N.
 a vanitate sæculi conversam
 ad supernæ vocationis bravium accendis,
 pectori eius illabere
 et gratiam eæ qua in te perseveret infunde,**

31. Cf. *O.P.R.* II, 63.

32. Forma traditionalis a *R.C.* VI, II, 4, recepta, aptatur conditionibus variis hodiernis sive ad normam *C.I.C.* sive iuxta conversationem propriam aut Ordinis, aut Congregationis, aut Monasterii.

33. Praxis Ordinis: cf. *Usus conversorum*, MS. DIJON 114, 13, 2, ed. Guignard Ph., *Les monuments primitifs de la Règle cistercienne*, Darantière, Dijon 1878, 285, necnon *R.C.* VI, VI, 6.

ut gratiæ tuæ munitus præsidio,
quod te donante promisit impletat
et suæ professionis exsecutor effectus
ad ea quæ perseverantibus in te
dignatus es promittere pertingat.
Per Christum Dominum nostrum³⁴.

Vel:

Respice, quæsumus, Domine,
super hunc famulum tuum N.
qui hodie vitam monasticam profitens
sub Regula sancti Benedicti,
se tibi dicare contendit;
et miseratus concede
ut eius conversatio
nomen tuum glorificet
et mysterio redemptionis inserviat.
Per Christum Dominum nostrum³⁵.

Vel:

Annue, Domine, precibus nostris,
et, intercedente beata Virgine Maria, Ecclesiæ Matre,
super hunc famulum tuum N.
quem ad perfectam Christi sequelam benignus vocasti,
divinum Spiritum abundanter effunde,
ut quod temporali pignore promisit
perpetua devotione confirmet.
Per Christum Dominum nostrum³⁶.

Omnes respondent:

Amen.

12. Quibus expletis, sedent omnes. Professus ad pedes Abbatis genua flectit.
Iuvante magistro, Abbas induit Fratrem noviter professum habitu proprio Ordinis,
nihil dicens. Interim pro opportunitate, cantatur antiphona

Vel:

Hic accipiet benedictionem a Domino
et misericordiam a Deo salutari suo,
quia hæc est generatio quaerentium Dominum^b.

Vel:

Hæc est generatio quaerentium Dominum,
quaerentium faciem Dei Iacob^c.
cum psalmo 23, vel alius congruens cantus.

b. In usu ad benedictionem coronæ: *Coll. f° 149 r°, c. 1*, necnon *R.C. VIII,VII*, 8.

c. *O.P.R. I*, 31; *Breviarium cisterciense*, *Commune unius martyris ad Vigilias*.

ut gratiæ tuæ munita praesidio,
quod te donante promisit impletat
et suæ professionis exsecutrix effecta
ad ea quæ perseverantibus in te
dignatus es promittere pertingat.
Per Christum Dominum nostrum³⁴.

Vel:

Respice, quæsumus, Domine,
super hanc famulam tuam N.
qui hodie vitam monasticam profitens
sub Regula sancti Benedicti,
se tibi dicare contendit;
et miseratus concede
ut eius conversatio
nomen tuum glorificet
et ad gentium salutem proficiat.
Per Christum Dominum nostrum³⁵.

Vel:

Annue, Domine, precibus nostris,
et, intercedente beata Virgine Maria, Ecclesiæ Matre,
super hanc famulam tuam N.
quam ad perfectam Christi sequelam benignus vocasti,
divinum Spiritum abundanter effunde,
ut quod temporali pignore promisit
perpetua devotione confirmet.
Per Christum Dominum nostrum³⁶.

Omnes respondent:

Amen.

12. Quibus expletis, sedent omnes. Professa ad pedes Abbatissæ genua flectit.
Iuvante magistra, Abbatissa induit Sororem noviter professam habitu proprio
Ordinis, nihil dicens. Interim pro opportunitate, cantatur antiphona

Quæsivi quem diligit anima mea.
cum *Psalmo 44* vel alius congruens cantus^b.

b. *O.P.R. II*, 36.

34. *Liber sacramentorum gellonensis*, C.C.L. CLIX, 395, Missa monachorum 2583.
R.C. VI, II, 18. In singulari.

35. *O.P.R. I*, 29, mutatis verbis *evangelica... contendunt in vitam... contendit*, in singulari,
et *II*, 32.

36. *O.P.R. I*, 142. In singulari.

13. Finito cantu, ubi mos est, tradit Abbas fratri nuper professo librum sanctæ Regulæ, his vel similibus verbis:

**Accipe, frater, Regulam sancti Patris nostri Benedicti
ut eam fideliter servando perfectam caritatem attingas³⁷.**

Professus respondet **Amen** et, recepto libro, ad locum suum redit ibique stat inter Fratres.

14. Tandem Abbas ritum concludit dicens, ex. gr.,

**V. Adiutorium nostrum in nomine Domini
R. Qui fecit cælum et terram.**

Vel:

**V. Benedicamus Domino.
R. Deo gratias.**

Vel:

**Dominus dirigat corda et corpora nostra
in caritate Dei et patientia Christi.
R. Amen.**

Vel:

**Regi sæculorum immortali et invisibili soli Deo
honor et gloria in sæcula sæculorum.
R. Amen.**

15. Si professio temporalis, cuius locus proprius est capitulum, fit aliquando intra aliquam Officii divini Horam vel intra Missam, tunc ritus ita ordinatur.

In Laudibus vel Vesperis habetur lectio longior Scripturæ selecta ex his quæ pro Missa in die professionis temporalis proponuntur. Post hanc lectionem vel in Missa post Evangelium, profitens petitionem facit ut supra, n. 8, et sedet dum fit allocutio vel homilia. Expleto sermone, profitens surgit et initiatur dialogus inter ipsum et Abbatem. Deinde legit professionem et omnia fiunt ut supra, nn. 9-13, benedictione dilata usque in finem celebrationis.

Maxime invigilandum est ne in ritibus orietur confusio aliqua cum professione sollemni mox describenda.

16. Post celebrationem, qualiscumque sit modus adhibitus, registratur professio in libro speciali in quo dies, mensis et annus diligenter notantur, eique subscribunt primo Abbas, secundo professus, tertio duo testes.

13. Finito cantu, ubi mos est, tradit Abbatissa Sorori nuper professæ librum sanctæ Regulæ, his vel similibus verbis:

**Accipe, Soror, Regulam sancti Patris nostri Benedicti
ut eam fideliter servando perfectam caritatem attingas³⁷.**

Professa respondet **Amen** et, recepto libro, ad locum suum redit ibique stat inter Sorores.

14. Tandem Abbatissa ritum concludit dicens, ex. gr.:

**V. Adiutorium nostrum in nomine Domini
R. Qui fecit cælum et terram.**

Vel:

**V. Benedicamus Domino.
R. Deo gratias.**

Vel:

**Dominus dirigat corda et corpora nostra
in caritate Dei et patientia Christi.
R. Amen.**

Vel:

**Regi sæculorum immortali et invisibili soli Deo
honor et gloria in sæcula sæculorum.
R. Amen.**

15. Si professio temporalis, cuius locus proprius est capitulum, fit aliquando intra aliquam Officii divini Horam vel intra Missam, tunc ritus ita ordinatur.

In Laudibus vel Vesperis habetur lectio longior Scripturæ selecta ex his quæ pro Missa in die professionis temporalis proponuntur. Post hanc lectionem vel in Missa post Evangelium, Abbatissa accedit ad sedem sibi paratam opportuno presbyterii loco. Tunc profitens petitionem facit ut supra n. 8 et sedet dum fit allocutio vel homilia. Expleto sermone, surgit et initiatur dialogus inter ipsam et Abbatissam. Deinde legit professionem et omnia fiunt ut supra, nn. 9-10, benedictione dilata usque ad finem celebrationis.

Quoties professio fit intra Missam, ad Sacerdotem celebrantem pertinent homilia necnon moderatio orationis ut in n. 11, cetera omnia ad Abbatissam.

Maxime invigilandum est ne in ritibus orietur aliqua confusio cum professione sollemni mox describenda.

16. Post celebrationem, qualiscumque sit modus adhibitus, registratur professio in libro speciali in quo dies, mensis et annus diligenter notantur eique subscribunt primo Abbatissa, secundo professa, tertio duæ testes.

37. O.P.R. I, 32.

**RITUS PROFESSIONIS SOLLEMNIS
ET BENEDICTIONIS SEU CONSECRATIONIS MONACHI**

17. Ad professionis ritum peragendum, quo Frater Deo in perpetuum sollemniter mancipatur, laudabiliter eligitur dies dominica aut sollemnitas Domino, beatæ Mariæ Virgini vel Sanctis qui in vita monastica eminuerunt, dicata³⁸.

18. Ritus professionis sollemnus peragitur separatim a reliquis professionis ritibus³⁹.

19. Ubi viget consuetudo, facta in capitulo modo consueto petitione, post Abbatis allocutionem, professurus ante eum genuflexus pronuntiat sic dictam professionem regularem oboedientiæ⁴⁰, hoc modo :

Professurus, vel se prosternit, vel genua flectit aut profunde inclinat. Deinde stat ante Abbatem qui eum interrogat :

Quid petis?

Respondet:

Misericordiam Dei et Ordinis.

Post exhortationem, Abbas eum denuo interrogat, voluntatem eius exquirens. Ipse professurus respondit se velle cuncta servare et statim genua flectit ante Abbatem atque (iunctas manus suas inter manus illius ponens) dicit :

Pater,
promitto tibi et successoribus tuis legitimis
obedientiam secundum Regulam sancti Benedicti
usque ad mortem.

Cui Abbas :

Et Deus det tibi vitam æternam.

Et omnes respondent :

Amen.

Quo facto, osculatur eum Abbas⁴¹.

20. Professio sollemnus cum benedictione seu consecratione monachi intra Missam peragitur⁴², ut videatur professionem monasticam habere caracterem publicum in Ecclesia. Sacerdos celebrans est Abbas monasterii.

Tota actio liturgica, ut ritus natura postulat, celebratur congrua sollemnitate, servata decora sobrietate quæ humilitati et simplicitati Ordinis nostri convenit.

38. O.P.R. I, 40 et II, 43.

39. O.P.R. I, 41 et II, 44.

40. Cf. R.B. 58, 14 et R.C. VI, II, 2.

**RITUS PROFESSIONIS SOLLEMNIS
ET BENEDICTIONIS SEU CONSECRATIONIS MONIALIS**

17. Ad professionis ritum peragendum, quo Soror Deo in perpetuum sollemniter mancipatur, laudabiliter eligitur dies dominica aut sollemnitas Domino, beatæ Mariæ Virgini vel Sanctis qui in vita monastica eminuerunt, dicata³⁸.

18. Ritus professionis sollemnus peragitur separatim a reliquis professionis ritibus³⁹.

19. Ubi viget consuetudo, facta in capitulo modo consueto petitione, post Abbatissæ allocutionem, professura ante eam genuflexa pronuntiat sic dictam professionem regularem oboedientiæ⁴⁰, hoc modo :

Professura, vel se prosternit, vel genua flectit aut profunde inclinat. Deinde stat ante Abbatissam qui eam interrogat :

Quid petis?

Respondet :

Misericordiam Dei et Ordinis.

Post exhortationem, Abbatissa eam denuo interrogat, voluntatem eius exquirens. Ipsa professura respondit se velle cuncta servare et statim genua flectit ante Abbatissam atque (iunctas manus suas inter manus illius ponens) dicit :

Mater,
promitto tibi et successoribus tuis legitimis
obedientiam secundum Regulam sancti Benedicti
usque ad mortem.

Cui Abbatissa :

Et Deus det tibi vitam aeternam.

Et omnes respondent :

Amen.

Quo facto, osculatur eam Abbatissa⁴¹.

20. Professio sollemnus cum benedictione seu consecratione monialis intra Missam peragitur⁴², ut videatur professionem monasticam habere caracterem publicum in Ecclesia. Sacerdos celebrans est Abbas Pater Immediatus^c, vel, eius delegatione, Episcopus dioecesis.

Tota actio liturgica, ut ritus natura postulat, celebratur congrua sollemnitate, servata decora sobrietate quæ humilitati et simplicitati Ordinis nostri convenit.

41. Cf. R.C. VI, I, 1 et VI, II, 2.

42. E.O. 102, 24.

21. Convenienter dicitur Missa ritualis in die professionis perpetuæ, ad quam sacri vestes albi coloris adhibentur. Occurrente vero sollemnitate vel dominica Adventus, Quadragesimæ vel Paschæ, dicitur Missa de die, servatis pro opportunitate formulis propriis in Prece eucharistica et in benedictione finali⁴³.

22. Omnia ita disponantur ut tota actio liturgica ab omnibus bene conspici possit⁴⁴. Ritus professionis fit ad sedem vel ante altare vel ad gradum presbyterii.

Præter ea quæ pro Missæ concelebratione et communione necessaria sunt, hæc parentur :

- hoc Rituale professionis,
- cuculla novo monacho tradenda.

Petitio

23. Dicto ergo Evangelio et sedentibus omnibus⁴⁵, professurus adducitur ante Abbatem sedentem cum (mitra et) baculo et ibi stans petitionem facit.

Abbas eum interrogat his vel similibus verbis :

Quid petis?⁴⁶

Respondet his vel similibus verbis,
Misericordiam Dei et Ordinis.

Vel :

A Spiritu vocatus ad Christum in vita monastica sequendum,
in vestra communitate didici
quomodo tam in fraterna communitate
quam in oratione Deus revera quaeritur.
Hodie, post morosam deliberationem,
vitam vestram amplecti desiderans,
a te, Pater, humiliter posco
ut professionem perpetuam emittere possim
ad Dei laudem et Ecclesiæ servitium⁴⁷.

43. Cf. Prænotanda, nn. 8-10.

44. Cf. O.P.R. I, 43.

45. Cf. O.P.R. I, 53 et II, 58.

46. R.C. VI, II, 6. Attamen profitens stat ne idem gestus, scilicet prostratio totius corporis, in eadem actione liturgica habeatur cum duabus interpretationibus diversis (scilicet pro petitione et pro benedictione seu consecratione).

47. Cf. O.P.R. I, 55 et II, 60, necnon R.B. 58, 7.16.

21. Convenienter dicitur Missa ritualis in die professionis perpetuæ, ad quam sacri vestes albi coloris adhibentur. Occurrente vero sollemnitate vel dominica Adventus, Quadragesimæ vel Paschæ, dicitur Missa de die, servatis pro opportunitate formulis propriis in Prece eucharistica et in benedictione finali⁴³.

22. Omnia ita disponantur ut tota actio liturgica ab omnibus bene conspici possit⁴⁴. Iuxta loci dispositionem, opportuno presbyterii loco sedes paratur pro Abbatissa^d. Ritus professionis fit ad sedem vel ante altare vel ad gradum presbyterii.

Præter ea quæ pro Missæ (con)celebratione et communione necessaria sunt, haec parentur :

- hoc Rituale professionis,
- cuculla novæ moniali tradenda,
- velamen nigrum novæ moniali imponendum.

Petitio

23. Dicto ergo Evangelio et sedentibus omnibus⁴⁵, profitens adducitur ante Abbatissam sedentem cum baculo et ibi stans petitionem facit.

Abbatissa eam interrogat his vel similibus verbis :

Quid petis?⁴⁶

Respondet his vel similibus verbis :
Misericordiam Dei et Ordinis.

Vel :

A Spiritu vocata ad Christum in vita monastica sequendum,
in vestra communitate didici
quomodo tam in fraterna communitate
quam in oratione Deus revera quaeritur.
Hodie, post morosam deliberationem,
vitam vestram amplecti desiderans,
a te, Mater, humiliter posco
ut professionem perpetuam emittere possim
ad Dei laudem et Ecclesiæ servitium⁴⁷.

c. R.C. VI, IV.

d. E.O., versio in lingua romana pro monialibus, MS. DIJON 352, *Bibliothèque Publique Municipale*, ed. Ph. Guignard, *Les monuments primitifs de la Règle cistercienne*, Darenitière, Dijon 1878, 524, linea 25: «... li abesse qui doit estre au diestre cor del autel...» = abbatissa quæ debet esse ad dextrum cornu altaris.

Subiungit Abbas :

**Deus qui coepit in te,
ipse perficiat usque in diem Christi Iesu.**

Omnes respondent :

Amen⁴⁸.

Tunc professurus sedet in loco suo et Abbas, nisi ipsi aliter videatur sedens cum (mitra et) baculo, habet homiliam in qua opportune illustrat tum lectiones biblicas, tum professionis religiosæ monasticæ donum et munus⁴⁹.

Interrogationes

24. Post homiliam, Abbas potest professurum adhuc interrogare modo simpliciori dicens :

**Vis, Frater, Christum sequi per ducatum Evangelii
in arcta et angusta via quam Ordinis traditio demonstrat,
promittens de stabilitate tua et conversatione morum tuorum
et oboedientia secundum Regulam sancti Patris nostri Benedicti?**

Cui professurus respondet :

**Utile, Pater,
precibus tamen vestris et gratia Dei auxiliantibus.**

Vel etiam isto modo longius eum interrogare potest Abbas :

**Frater dilectissime,
iam per baptismum peccato mortuus ac Domino sacratus,
vis perpetuae professionis titulo intimius Deo consecrari?**

Professurus respondet :

Volo.

Abbas :

**Vis, Frater, Christum sequi per ducatum Evangelii
in arcta et angusta via quam Ordinis traditio demonstrat,
promittens de stabilitate tua et conversatione morum tuorum
et oboedientia secundum Regulam sancti Patris nostri Benedicti?**

Professurus respondet :

Volo.

Abbas :

**Vis, Sancti Spiritus subveniente munere,
ad illam erga Deum et proximum caritatem
quae perfecta foris mittit timorem
constanter firmiterque contendere?**

48. R.C. VI, II, 7.

Abbatissa subiungit :

**Deus qui coepit in te,
ipse perficiat usque in diem Christi Iesu.**

Et omnes respondent :

Amen⁴⁸.

Tunc professura sedet in loco suo et in homilia Sacerdos opportune illustrat tum lectiones biblicas, tum professionis religiosæ monasticæ donum et munus⁴⁹.

Interrogationes

24. Post hæc, Sacerdos potest professuram adhuc interrogare modo simpliciori dicens :

**Vis, Soror, Christum sequi per ducatum Evangelii
in arcta et angusta via quam Ordinis traditio demonstrat,
promittens de stabilitate tua et conversatione morum tuorum
et oboedientia secundum Regulam sancti Patris nostri Benedicti?**

Cui professura respondet :

**Utile, Pater,
precibus tamen vestris et gratia Dei auxiliantibus.**

Vel etiam isto modo longius eam interrogare potest Sacerdos :

**Soror dilectissima,
iam per baptismum peccato mortua ac Domino sacrata
vis perpetuae professionis titulo intimius Deo consecrari?**

Professura respondet :

Volo.

Sacerdos :

**Vis, Soror, Christum sequi per ducatum Evangelii
in arcta et angusta via quam Ordinis traditio demonstrat,
promittens de stabilitate tua et conversatione morum tuorum
et oboedientia secundum Regulam sancti Patris nostri Benedicti?**

Professura respondet :

Volo.

Sacerdos :

**Vis, Sancti Spiritus subveniente munere,
ad illam erga Deum et proximum caritatem
quae perfecta foris mittit timorem
constanter firmiterque contendere?**

49. *Cæremoniale Episcoporum*, ed. Vaticana 1984, 756.

Professurus respondet :

Volo.

In monasteriis vitæ contemplativæ integre addictis convenienter addit Abbas :
**Vis in solitudine ac silentio,
assidua prece et alaci paenitentia,
in humili labore bonisque operibus⁵⁰
soli Deo vacare?**

Professurus respondet :

**Utique, Pater,
precibus tamen vestris et gratia Dei auxiliantibus.**

Fidelium supplicatio

25. Deinde Abbas ad precem invitat dicens :
**Oremus, fratres dilectissimi,
Deum Patrem omnipotentem,
ut super hunc famulum suum, Fratrem nostrum N.,
quem ad perfectam Christi sequelam vocavit,
benedictionis suea gratiam clementer effundat
eumque in sancto proposito
benigna pietate confirmet^d.**

His dictis, omnes vel silenter orant vel Litanias sequentes decantant.

26. Si Litaniæ cantantur, ad diaconi admonitionem **Flectamus genua**, mox omnes genua flectunt. Tempore autem paschali et dominicis, omissa diaconi admonitione, professurus quidem genua flectit, ceteri vero stantes permanent⁵¹.

Cantores Litanias ritus professionis religiosae incipiunt, omnibus respondentibus. In his Litaniis alterutra petitio, quæ eadem littera signatur, vel aliqua invocatio omitti potest. Apto autem loco inseri possunt invocationes aliorum Sanctorum qui peculiari veneratione in ipso monasterio coluntur, necnon professuræ patroni. Petitiones finales libere eliguntur et aliae addi possunt⁵².

d. *O.P.R. I*, 60. In singulari.

50. *R.B.* 4.

51. Cf. *Cæremoniale Episcoporum*, 758. In ordine cisterciensi professionis numquam locum obtinuerunt Litaniæ Sanctorum. Attamen Litania brevis habetur quam sequitur oratio in silentio. Sic ergo ponuntur ad libitum vel oratio in silentio vel cantus Litaniarum, attamen in utroque casu cum invitatione et collecta.

Professura respondet :

Volo.

In monasteriis vitæ contemplativæ integre addictis convenienter addit Sacerdos :

**Vis in solitudine ac silentio,
assidua prece et alaci paenitentia,
in humili labore bonisque operibus⁵⁰
soli Deo vacare?**

Professura respondet :

**Utique, Pater,
precibus tamen vestris et gratia Dei auxiliantibus.**

Fidelium supplicatio

25. Deinde Sacerdos ad precem invitat dicens :
**Oremus, fratres dilectissimi,
ad Deum Patrem,
bonorum omnium largitorem,
supplex nostra dirigatur oratio,
ut propositum, quod in hac famula sua Soror nostra N.
benignus suscitavit,
misericors confirmet^e.**

His dictis, omnes vel silenter orant vel Litanias sequentes decantant.

26. Si Litaniæ cantantur, ad diaconi admonitionem **Flectamus genua**, mox omnes genua flectunt; tempore tamen paschali et dominicis, omissa diaconi admonitione, professura quidem genua flectit, ceteri vero stantes permanent⁵¹.

Cantatrices Litanias ritus professionis religiosae incipiunt, omnibus respondentibus. In his Litaniis alterutra petitio, quæ eadem littera signatur, vel aliqua invocatio omitti potest. Apto autem loco inseri possunt invocationes aliorum Sanctorum qui peculiari veneratione in ipso monasterio coluntur, necnon professuræ patronæ. Petitiones finales libere eliguntur et aliae addi possunt⁵².

e. *O.P.R. II*, 65. In singulari.

52. In sequentibus Litaniis (cf. *O.P.R. I*, 62) adduntur invocationes et petitiones consuetæ ut in Breviario cisterciensi; adduntur etiam S. Scholastica et B. Maria Gabriella, ultima petitio amplificatur iuxta *R.B.* Prol 45.

Kyrie, eleison.
 Christe, eleison.
 Kyrie, eleison.
 Sancta Maria, Mater Dei,
 Sancte Michael,
 Sancti Angeli Dei,
 Sancte Ioannes Baptista,
 Sancte Ioseph,
 Sancti Petre et Paule,
 Sancte Ioannes,
 Sancta Maria Magdalena,
 Sancti Stephane et Laurenti,
 Sancta Agnes,
 Sancte Basili,
 Sancte Augustine,
 Sancte Antoni,
 Sancte Pachomi,
 Sancte pater Benedicte,
 Sancti Roberte, Alberice et Stephane,
 Sancte Bernarde,
 (Sancti Francisce et Dominice,
 (Sancte Ignati de Loyola,
 (Sancte Vincenti de Paul,
 (Sancte Ioannes Bosco,
 Sancta Scholastica,
 Sancta Lutgardis,
 Sancta Catharina Senensis,
 Sancta Teresia a Iesu,
 Beata Maria Gabriella,
 Omnes Sancti et Sanctæ Dei

Propitius esto,
 Ab omni malo,
 Ab omni peccato,
 A morte perpetua,
 Per incarnationem tuam,
 Per mortem et resurrectionem tuam,
 Per effusionem Spiritus Sancti,

Peccatores,

a. Ut Ecclesiae vitam,
 famuli tui oblatione et apostolatu,
 uberiorem præstare digneris,

Vel Ut in famulo tuo Papa nostro N.
 ceterisque Episcopis
 Sancti Spiritus dona
 in dies adaugere digneris,

Kyrie, eleison.
 Christe, eleison.
 Kyrie, eleison.
 ora pro nobis.
 ora pro nobis.
 orate pro nobis.
 ora pro nobis.
 ora pro nobis.
 orate pro nobis.
 ora pro nobis.
 ora pro nobis.
 orate pro nobis.
 ora pro nobis.
 ora pro nobis.
 orate pro nobis.
 ora pro nobis.
 ora pro nobis.
 orate pro nobis.
 ora pro nobis.
 ora pro nobis.
 orate pro nobis.
 ora pro nobis.
 ora pro nobis.

libera nos, Domine.
 libera nos, Domine.

te rogamus, audi nos.

te rogamus, audi nos.

te rogamus, audi nos.

Kyrie, eleison.
 Christe, eleison.
 Kyrie, eleison.
 Sancta Maria, Mater Dei,
 Sancte Michael,
 Sancti Angeli Dei,
 Sancte Ioannes Baptista,
 Sancte Ioseph,
 Sancti Petre et Paule,
 Sancte Ioannes,
 Sancta Maria Magdalena,
 Sancti Stephane et Laurenti,
 Sancta Agnes,
 Sancte Basili,
 Sancte Augustine,
 Sancte Antoni,
 Sancte Pachomi,
 Sancte Benedicte,
 Sancti Roberte, Alberice et Stephane,
 Sancte Bernarde,
 (Sancti Francisce et Dominice,
 (Sancte Ignati de Loyola,
 (Sancte Vincenti de Paul,
 (Sancte Ioannes Bosco,
 Sancta Scholastica,
 Sancta Lutgardis,
 Sancta Catharina Senensis,
 Sancta Teresia a Iesu,
 Beata Maria Gabriella,
 Omnes Sancti et Sanctæ Dei

Propitius esto,
 Ab omni malo,
 Ab omni peccato,
 A morte perpetua,
 Per incarnationem tuam,
 Per mortem et resurrectionem tuam,
 Per effusionem Spiritus Sancti,

Peccatores,

a. Ut Ecclesiae vitam,
 famulæ tuæ oblatione et apostolatu,
 uberiorem præstare digneris,

Vel Ut in famulo tuo Papa nostro N.
 ceterisque Episcopis
 Sancti Spiritus dona
 in dies adaugere digneris,

Kyrie, eleison.
 Christe, eleison.
 Kyrie, eleison.
 ora pro nobis.
 ora pro nobis.
 orate pro nobis.
 ora pro nobis.
 ora pro nobis.
 orate pro nobis.
 ora pro nobis.
 ora pro nobis.
 orate pro nobis.
 ora pro nobis.
 ora pro nobis.
 orate pro nobis.
 ora pro nobis.
 ora pro nobis.
 orate pro nobis.
 ora pro nobis.
 ora pro nobis.
 orate pro nobis.
 ora pro nobis.
 ora pro nobis.
 orate pro nobis.
 ora pro nobis.
 ora pro nobis.
 orate pro nobis.
 ora pro nobis.
 ora pro nobis.

libera nos, Domine.
 libera nos, Domine.

te rogamus, audi nos.

te rogamus, audi nos.

te rogamus, audi nos.

- b. Ut religiosorum vitam et operam
ad humanæ societatis profectum
ordinare digneris,
Vel Ut universos homines
ad vitæ christianæ plenitudinem
ducere digneris,
- c. Ut in omnibus familiis tibi dicatis
Christi caritatem et Fundatorum spiritum
conservare et augere digneris,
Vel Ut omnes qui evangelica profitentur consilia
opere Redemptoris
pleniū adsoziare digneris,
- d. Ut loca nostra
et omnes habitantes in eis
visitare et consolari digneris,
Vel Ut regularibus disciplinis
nos instruere digneris,
- e. Ut famuli tui parentes
pro munere quod tibi obtulerunt
cælestibus donis locupletare digneris,
- f. Ut hunc famulum tuum Christo,
primogenito in multis fratribus,
in dies conformare digneris,
Vel Ut huic famulo tuo
perseverantiae virtutem donare digneris,
Vel Ut hunc famulum tuum, Fratrem nostrum,
in hac servitii tui schola
benedicere et sanctificare digneris,
Iesu, Fili Dei vivi,
Christe, audi nos.
Christe, exaudi nos.
27. Sive post orationem in silentio sive post Litanias, Abbas stans, manibus extensis, dicit:
- Annuē, quæsumus, Domine,
precibus populi tui supplicantis
et cælesti gratia
famuli tui, Fratris nostri N., cor dispone,
ut sacramentum tibi pectus
Sancti Spiritus ignis
ab omni culparum labe purifiet
et caritatis ardore vehementer accendat.

- b. Ut religiosorum vitam et operam
ad humanæ societatis profectum
ordinare digneris,
Vel Ut universos homines
ad vitæ christianæ plenitudinem
ducere digneris,
- c. Ut in omnibus familiis tibi dicatis
Christi caritatem et Fundatorum spiritum
conservare et augere digneris,
Vel Ut omnes qui evangelica profitentur consilia
opere Redemptoris
pleniū adsoziare digneris,
- d. Ut loca nostra
et omnes habitantes in eis
visitare et consolari digneris,
Vel Ut regularibus disciplinis
nos instruere digneris,
- e. Ut famulæ tuæ parentes
pro munere quod tibi obtulerunt
cælestibus donis locupletare digneris,
- f. Ut hanc famulam tuam Christo,
primogenito in multis fratribus,
in dies conformare digneris,
Vel Ut huic famulæ tuæ
perseverantiae virtutem donare digneris,
Vel Ut hanc famulam tuam, Sororem nostram,
in hac servitii tui schola
benedicere et sanctificare digneris,
Iesu, Fili Dei vivi,
Christe, audi nos.
Christe, exaudi nos.
27. Sive post orationem in silentio sive post Litanias, Sacerdos stans, manibus extensis, dicit:
- Annuē, quæsumus, Domine,
precibus populi tui supplicantis
et cælesti gratia
famulæ tuæ, Sororis nostræ N., cor dispone,
ut sacramentum tibi pectus
Sancti Spiritus ignis
ab omni culparum labe purifiet
et caritatis ardore vehementer accendat.

Per Christum Dominum nostrum⁵³.

Omnes respondent :

Amen.

Extra dominicam et tempus paschale, diaconus monet **Levate** et omnes surgunt.

Professio

28. Abbas sedet et accipit (mitram et) baculum^e. Profitens stans ad gradum ante Abbatem legit schedulam a seipso scriptam iuxta formulam Constitutionum aut Ordinis, aut Congregationis, aut Monasterii^f.

Deinde ad altare se confert atque in illo schedulam professionis deponit ac signat super ipso altari. Quo osculato, revertitur in medium⁵⁴. Tunc surgit Abbas (sine mitra) et omnes pariter surgunt.

29. Stans professus ut prius ante gradum, ter cantat hunc versum :
**Suscipe me, Domine, secundum eloquium tuum et vivam
et non confundas me ab exspectatione mea.**

petens veniam, manibus et genibus in terram positis, quoties ipsum finierit.

Conventus eumdem versum ter repetit, adiungens in fine ultimae repetitionis **Gloria Patri⁵⁵**.

Sollemnis benedictio seu consecratio professi

30. Tunc profitens humiliat se prostratus super genua ad pedes Abbatis et omnium Fratrum sollemniter professorum, dicens singulis :

Ora pro me, Pater (Frater).

ipsis eum amplexantibus et respondentibus, his vel similibus verbis,

Dominus tecum.

e. *Cærimoniale Episcoporum*, ed. Vaticana 1984, 760.

f. Cf. *Coll. f° 149 r°*, c. 1 et *R.C. VI*, II, 4, cum aptationibus ex iure necessariis.

53. *O.P.R. I*, 63 et *II*, 68. In singulari.

54. *R.B.* 58, 20; *Coll. f° 149 r°*, c. 1; *E.O.* 102, 26-27; *R.C. VI*, II, 10; *O.P.R. I*, 65.

55. *R.B.* 58, 21-22; *Coll. f° 149 r°*, c. 1; *E.O.* 102, 30; *R.C. VI*, II, 11.

Per Christum Dominum nostrum⁵³.

Omnes respondent :

Amen.

Extra dominicam et tempus paschale, diaconus monet **Levate**, et omnes surgunt.

Professio

28. Sacerdos sedet. Profitens, stans ad gradum ante Abbatissam baculum tenentem, legit formam professionis quam manu sua antea scripsit iuxta formulam Constitutionum aut Ordinis, aut Congregationis aut Monasterii^f.

Deinde ad altare se confert atque in illo schedulam professionis deponit ac signat super ipso altari. Quo osculato, revertitur in medium⁵⁴. Tunc surgit Sacerdos et omnes pariter surgunt.

29. Stans professa ut prius ante gradum, ter cantat hunc versum :
**Suscipe me, Domine, secundum eloquium tuum et vivam
et non confundas me ab exspectatione mea.**

petens veniam, manibus et genibus in terram positis, quoties ipsum finierit.

Conventus eumdem versum ter repetit, adiungens in fine ultimæ repetitionis **Gloria Patri⁵⁵**.

Sollemnis benedictio seu consecratio professæ

30. Tunc professa humiliat se prostrata super genua ad pedes Abbatissæ et omnium Sororum sollemniter professarum, dicens singulis :

Ora pro me, Mater (Soror).

ipsis eam amplexantibus et respondentibus, his vel similibus verbis :

Dominus tecum.

f. Iuxta statutum 14 Capituli generalis 1573 : «In qua quidem benedictione et vocali professione abbatis benedicentis nomen nomini abbatissæ præponetur», forma professionis monialium in *Rituel François pour les religieuses de l'Ordre de Cîteaux*, Paris 1715, VI, II, 6, hæc est : «... in præsentia Domni N. de N. abbatis necnon Domnae N. Abbatissæ». Tempore nostro, non solum videtur melius exprimere primo loco nomen Abbatissæ quæ professionem recipit et secundo nomen eius in cuius præsentia monialis hanc professionem emittit, sed etiam non videtur necessaria mentio sacerdotis celebrantis.

Vel:

Dominus custodiat introitum tuum et exitum tuum.

Quo facto, revertitur ante Abbatem, se prosternens toto corpore.

Interim cantatur Psalmus 50 **Miserere mei, Deus vel alias Psalmus aut cantus qui actioni congruit**⁵⁶.

Qui ritus hic omittitur quando opportunius videtur nuper professum, imposta cuculla, admittere ad osculum pacis (infra, n. 33).

31. Cantu finito, Abbas deponit baculum (et mitram) et stans, manibus extensis super professum toto corpore prostratum⁵⁷, unam e sequentibus benedictionibus pronuntiat, in quibus verba inter uncos posita, pro opportunitate, omittere potest.

Vel:

Deus⁵⁸,
 qui per coæternum tibi Filium cuncta creasti,
 quique mundum peccatis inveteratum
 per mysterium Incarnationis eius renovare dignatus es :
 te suppliciter exoramus,
 ut eiusdem Domini nostri gratia super hunc famulum tuum
 abrenuntiationem sæculi profitentem
 clementer respicere digneris :
 per quam in spiritu suæ mentis renovatus
 veterem hominem cum actibus suis exuat,
 et novum qui secundum Deum creatus est, induere mereatur.
 Per Christum Dominum nostrum⁵⁹.

Omnis respondent :

Amen.

Domine Iesu Christe,
 qui es via sine qua nemo venit ad Patrem,
 benignissimam quæsumus clementiam tuam :
 ut hunc famulum tuum,
 a carnalibus desideriis abstractum,
 per iter disciplinæ regularis deducas,
 et qui peccatores vocare dignatus es, dicens:
 «Venite ad me omnes, qui laboratis et onerati estis,
 et ego vos reficiam» :
 praesta, ut hæc vox invitationis tuæ

56. R.B. 58, 23; E.O. 102, 32-36; R.C. VI, II, 13 et IV, 5. In R.B. et E.O. habetur sola orationis petitio; formulæ et osculum iuxta R.C.

57. *Cæromoniale Episcoporum*, 762.

Vel:

Dominus custodiat introitum tuum et exitum tuum.

Quo facto, revertitur in medium ante altare, se prosternens toto corpore.

Interim cantatur Psalmus 50 **Miserere mei, Deus vel alias Psalmus aut cantus qui actioni congruit**⁵⁶.

Qui ritus hic omittitur quando opportunius videtur nuper professam, impositis cuculla et velamine nigro, admittere ad osculum pacis (infra, n. 33).

31. Cantu finito, Sacerdos, stans manibus extensis super professam toto corpore prostratam⁵⁷, unam e sequentibus benedictionibus pronuntiat, in quibus verba inter uncos posita, pro opportunitate, omittere potest.

Vel:

Deus⁵⁸,
 qui per coæternum tibi Filium cuncta creasti,
 quique mundum peccatis inveteratum
 per mysterium Incarnationis eius renovare dignatus es :
 te suppliciter exoramus,
 ut eiusdem Domini nostri gratia super hanc ancillam tuam
 abrenuntiationem sæculi profitentem
 clementer respicere digneris :
 per quam in spiritu suæ mentis renovata,
 veterem hominem cum actibus suis exuat,
 et novum qui secundum Deum creatus est, induere mereatur.
 Per Christum Dominum nostrum⁵⁹.

Omnis respondent :

Amen.

Domine Iesu Christe,
 qui es via sine qua nemo venit ad Patrem,
 benignissimam quæsumus clementiam tuam :
 ut hanc ancillam tuam,
 a carnalibus desideriis abstractam,
 per iter disciplinæ regularis deducas,
 et qui peccatores vocare dignatus es, dicens :
 «Venite ad me omnes, qui laboratis et onerati estis,
 et ego vos reficiam» :
 præsta, ut hæc vox invitationis tuæ

58. Invocatio trium personarum Ss.mæ Trinitatis : Coll. f° 149 r°, c. 1 et 2; R.C. VI, II, 15; attamen, ad petitionem S.C. pro Cultu divino, iuxta textum pro Congragatione benedictina Solesmensi approbatum.

59. Cum conclusione brevi et responsione Amen.

ita in eo convalescat,
 quatenus peccatorum onera deponens,
 et quam dulcis es gustans,
 tua refectione sustentari mereatur :
 sicut attestari de ovibus tuis dignatus es :
 agnosce eum inter oves tuas,
 et ipse te agnoscat,
 ut alienum non sequatur, sed te,
 neque audiat vocem alienorum, sed tuam, qua dicis:
 «Qui mihi ministrat me sequatur».
 Qui vivis et regnas Deus per omnia saecula saeculorum.

Omnis respondent :

Amen.

Sancte Spiritus,
 qui te Deum ac Dominum mortalibus revelare dignatus es :
 immensam tuæ pietatis gratiam postulamus,
 ut sicut ubi vis spiras,
 sic et huic famulo tuo affectum devotionis indulgeas,
 et quoniam tua sapientia est conditus,
 tua quoque providentia gubernetur :
 quem, iuxta consuetam tibi gratiam,
 unctio tua de omnibus doceat;
 et per intercessionem beatissimi Patris nostri Benedicti,
 quem praecipuum huius sanctæ institutionis leglatorem dedisti,
 (necnon et aliorum Sanctorum, ad quorum nomina petitionem facit),
 eum a vanitate saeculi veraciter converte :
 et sicut es omnium peccatorum remissio,
 deprimentes impietatis colligationes in eo dissolve,
 et ad observantiam sancti huius propositi
 fac eum ita certatim fervere :
 ut in tribulationibus et angustiis
 tua indeficiens consolatione valeat respirare,
 et iuste et pie per veram humilitatem atque oboedientiam
 in fraterna caritate fundatus,
 quod, te donante, promittit,
 felici perseverantia compleat.
 Quod ipse præstare digneris, qui cum Deo Patre,
 sanctoque unigenito Filio eius Domino nostro Iesu Christo,
 vivis et gloriaris Deus, per infinita saecula saeculorum.

Omnis respondent :

Amen.

Vel :

Deus, omnis sanctitatis fons et origo,

ita in ea convalescat,
 quatenus peccatorum onera deponens,
 et quam dulcis es gustans,
 tua refectione sustentari mereatur :
 sicut attestari de ovibus tuis dignatus es :
 agnosce eam inter oves tuas,
 et ipsa te agnoscat,
 ut alienum non sequatur, sed te,
 neque audiat vocem alienorum, sed tuam, qua dicis :
 «Qui mihi ministrat me sequatur».
 Qui vivis et regnas Deus per omnia saecula saeculorum.

Omnis respondent :

Amen.

Sancte Spiritus,
 qui te Deum ac Dominum mortalibus revelare dignatus es :
 immensam tuæ pietatis gratiam postulamus,
 ut sicut ubi vis spiras,
 sic et huic ancillæ tuæ affectum devotionis indulgeas,
 et quoniam tua sapientia est condita,
 tua quoque providentia gubernetur :
 quem, iuxta consuetam tibi gratiam,
 unctio tua de omnibus doceat;
 et per intercessionem beatissimi Patris nostri Benedicti,
 quem praecipuum huius sanctæ institutionis leglatorem dedisti,
 (necnon et aliorum Sanctorum, ad quorum nomina petitionem facit),
 eam a vanitate saeculi veraciter converte :
 et sicut es omnium peccatorum remissio,
 deprimentes impietatis colligationes in ea dissolve,
 et ad observantiam sancti huius propositi
 fac eam ita certatim fervere :
 ut in tribulationibus et angustiis
 tua indeficiens consolatione valeat respirare,
 et iuste et pie per veram humilitatem atque oboedientiam
 in fraterna caritate fundata,
 quod, te donante, promisit,
 felici perseverantia compleat.
 Quod ipse præstare digneris, qui cum Deo Patre,
 sanctoque unigenito Filio eius Domino nostro Iesu Christo,
 vivis et gloriaris Deus, per infinita saecula saeculorum.

Omnis respondent :

Amen.

Vel :

Deus, sancti propositi auctor et custos,

homines a te creatos ita dilexisti
ut divinæ naturæ consortes efficeres;
quod tuae bonitatis consilium
nec Adæ peccatum extingue
nec mundi crimina valuerunt mutare.
Etenim temporum primordiis
nobis Abel præbuisti
innocentis conversationis exemplar;
ex dilecta autem Hebræorum plebe
sanctos deinceps viros provide suscitasti
omnique virtute præclaras mulieres,
in quibus Sion eminet Filia,
sanctissima semper Virgo Maria,
cuius de castis visceribus
Verbum tuum pro mundi salute incarnatum processit,
Iesus Christus Dominus noster.
Qui a te, Pater, forma sanctitatis effectus,
ut nos ditaret se fecit egenum
servique vestem induit
ut nos redderet libertati.
Mysterio autem paschali
mundum ineffabili caritate redemit
suamque sanctificavit Ecclesiam,
cui a te, Domine, Spiritus dona promeruit.
Tu enim, voce suggestente Paracliti,
ad Christi sequelam
innumeros filios attraxisti
qui, relictis omnibus,
suavibus nexi vinculis caritatis
tibi ferventi adhærerent animo
cunctisque fratribus deservirent.
Respice ergo, Domine, super hunc famulum tuum,
quem superna providentia vocavisti,
et emitte in eum Spiritum sanctitatis
ut quod, te donante, latus promisit,
te adiuvante, fidelis adimpleat.
Divini Magistri exempla
studiose intueatur,
imitetur assidue.
(Sit in eo, Domine,
intemerata castitas,
læta paupertas,
oboedientia generosa.
Tibi humilitate complaceat,
submisso corde deserviat,
caritate ferventer adhæreat.

debitis nos decet te celebrare præconiis,
qui per Verbum tuum in Spiritu Sancto
humanam familiam ineffabili amore creasti
ac tanta caritate divino admisisti consortio
ut imaginis tuæ insignibus
vitæque perpetuæ ornamenti
tamquam sponsam ditas.
Cum vero diabolica fraude decepta
fidei vinculum fregit divinæ
a nuptiali non exclusisti pactione,
sed aeterno in Noe, servum tuum, impulsus amore
pristinum foedus misericors instaurasti.
(Dein ex fidelis Abrahæ semine
stirpem victuram stellarum numerum elegisti
et legitimas foederis tabulas
Moyse ministro firmasti.
In qua tuæ dilectionis plebe
sanctæ per sæcula mulieres floruerunt,
pietate ac fortitudine insignes,
iustitia atque fide præclaræ).
Cum demum venit temporum plenitudo
de radice Iesse sacram Virginem suscitasti,
quæ Spiritu superveniente Paraclito
ac tua obumbrante virtute,
immaculato partu mundi Redemptorem effunderet.
Ille pauper, humilis, oboediens effectus,
causa et exemplar totius exstitit sanctitatis;
Ecclesiam Sponsam condidit
ac tanto dilexit amore ut pro ea seipsum traderet
ac suo sanctificaret cruento.
Tu autem, Domine, providenti sanxisti consilio
ut eius vestigia filiæ sequerentur innumeræ,
quæ Christi discipulæ factæ
ad sponsarum dignitatem provehi mererentur.
(Quarum admirabili varietate
sancta floret Ecclesia
tamquam Sponsa ornata monilibus,
Regina circumamicta virtute,
Mater prole exultans.)
Suplices ergo, Pater, rogamus ac petimus :
super hanc filiam tuam ignem emitte Paracliti,
ut flammam alat propositi
quam in eius corde suscitavit.
Renideat in ea, Domine,
baptismatis nitor vitæque innocentia.
Tibi caritate ferventer adhæreat,

Sit in tribulatione patiens,
stabilis in fide,
spe gaudens,
operans amore).
Eius conversatio Ecclesiam aedificet,
mundi salutem promoveat
ac bonorum cælestium
signum existat præclarum.
Domine, sancte Pater, huic famulo tuo
sis munimen ac regimen;
et cum ad Filii tui tribunal pervenerit,
sis merces ac præmium;
ut devotionis suæ munera adimplesse lætetur;
et in tua caritate firmatus,
Sanctorum fruatur consortio
cum quibus perpetuum tibi honorem retribuat.
Per Christum Dominum nostrum^g.

Omnis respondent:
Amen.

Vel:

Deus, per quem Ecclesia tua sanctificata virescit,
te decet laus omnis creaturæ.
Tu enim, temporum exordio
lætabilem mundum creasti;
qui, cum Adæ peccato collapsus iaceret,
novum cælum novamque tellurem promisisti.
Terram autem hominibus commisisti,
ut suo fecundarent labore
et per eius currentes vias
ad cælestem civitatem gressus dirigerent.
Filiis autem tuis, quos sacris initiatos mysteriis,
in sanctam congregasti Ecclesiam,
varia charismatum dona distribuis,
ut sint qui in casto connubio tibi deserviant
quique nuptiis propter regnum cælorum renuntient,
bona cuncta cum fratribus communicent
ac tanta invicem diligent caritate,
ut, cor unum effecti,
societas æternæ præsentent imaginem.
Suplices ergo rogamus:
de cælis emitte Paraclitum
super hunc famulum tuum

g. O.P.R. I, 67. In singulari.

sacris religionis vinculis confortata.
Unici Sponsi Christi
consortium servet fidelis;
Ecclesiam Matrem strenua diligat caritate
cunctosque homines superno amplectatur amore,
quos de beata spe
cælestium bonorum commoneat.
Domine, sancte Pater,
familæ tuæ misericors dirige gressus
et iter defende benignus;
quæ cum demum pervenerit
ad summi Regis tribunal,
non Iudicis verba pavescat
sed Sponsi vocem percipiat
suaviter ad nuptias cælestes vocantis.
Per Christum Dominum nostrum^g.

Omnis respondent:
Amen.

Vel:

Domine Deus, mundi creator hominumque Pater,
laudibus gratibusque te veneramur,
quod de Abrahæ stirpe populum elegisti
ac, tuo nomine decoratum, tibi sacrasti.
Quem, cum in deserto peragraret,
voce tua confortasti et dextera protexisti;
cum pauper et despactus esset,
amoris foedere tibi sociasti;
cum a tua dilectione aberraret,
ad iustitiæ semitas misericors reduxisti;
cum autem te inquireret,
paterna prævenisti caritate
donec libertatis regionem incoleret.
In primis vero, Pater, benedicimus tibi,
quia per Iesum Christum, Filium tuum ac Fratrem nostrum,
voluisti nos ad veritatis agnitionem venire.
Ille, ex beatissima Virgine natus,
populum tuum a peccato moriendo redemit
et de futura gloria resurgendo commonuit.
Cum autem ad tuam dexteram consedisset,
sanctum emisit Paraclitum
qui discipulos vocaret inumeros,

g. O.P.R. II, 72. In singulari.

qui Christi verbis fide adhæsit constanti.
 Eius robora mentem,
 ad Evangelii doctrinam vitam conforma.
 Ferveat in eo, Domine, mutua caritas
 hominumque flagret studium,
 ut signum existat manifestum
 te unum esse Deum verum
 cunctosque homines infinito amore diligere.
 Fac, Domine, ut huius vitæ certamina
 fortiter sustinendo
 centuplum iam nunc, quod promisisti, accipiat
 palmamque tandem consequi mereatur æternam.
 Per Christum Dominum nostrum^h.

Omnes respondent :

Amen.

Cucullæ traditio

32. Expleta benedictione, surgit novus monachus et ad Abbatem accedit qui, postquam eum cappa exuit, cuculla induit, sive nihil dicens, sive his aut similibus verbis :

Induat te Dominus novum hominem,
qui secundum Deum creatus est
in iustitia et sanctitate veritatis :⁶⁰
et ministerium quod per nos exterius exhibetur
per donum Spiritus Sancti interius exsequatur⁶¹.

h. O.P.R. I, 143. In singulari.

60. Coll. f° 149 r°, c. 2; E.O. 102, 43; R.C. VI, II, 17.

ut, Evangelii sectantes consilia,
 Nominis tui gloriæ hominumque saluti
 totam vitam sacraent.
 Sed hodie domum tuam decet novo cantico resonare
 pro hac sorore nostra,
 quae vocem attendens tuam
 divino se obtulit servitio.
 Emitte ergo, Domine, Sancti Spiritus donum
 super hanc famulam tuam,
 quae propter te omnia reliquit.
 Fulgeat in ea, Pater, vultus Christi tui
 ut omnes eam aspiciant,
 Ipsum Ecclesiæ tuæ adesse cognoscant.
 Fac, quæsumus, ut cor liberum custodiens,
 fratrum curas suscipiat;
 ut subveniens afflictis,
 Christum patientem reficiat;
 ut humana spectans,
 ea sentiat divina providentia gubernari.
 Vitæ suæ dono adventum Regni festinet,
 donec Sanctis tuis
 in cœlesti patria mereat sociari.
 Per Christum Dominum nostrum^h.

Omnes respondent :

Amen.

Cucullæ ac velaminis nigri traditio

32. Expleta benedictione, surgit nova monialis et ad Abbatissam accedit quæ, postquam eam cappa exuit, cuculla induit ac ei velamen nigrumⁱ imponit, sive nihil dicens, sive his aut similibus verbis :

Induat te Dominus novum hominem,
qui secundum Deum creatus est
in iustitia et sanctitate veritatis :⁶⁰
et ministerium quod per nos exterius exhibetur
per donum Spiritus Sancti interius exsequatur⁶¹.

i. O.P.R. II, 159. In singulari.

61. Additur ultima pars omissæ apologiæ quæ in Coll. f° 149 r°, c. 1, et in R.C. VI, II, 15, habetur.

Vel :

Ecce Frater noster N.
nunc induitur hoc genere vestimenti
quod sancti Patres ad innocentiae vel humilitatis indicium
abrenuntiantibus sæculo ferre sanxerunt :
qui Dei Filius tegumen nostræ mortalitatis induere dignatus est,
Fratri nostro tribuat seipsum induere
qui vivit et regnat in sæcula sæculorum⁶².

Omnis respondent :

Amen.

33. Ubi mos est et opportunius videtur (cf. supra, n. 30), Abbas et Fratres communitatis tunc admittunt nuper professum ad osculum pacis. Interea cantatur antiphona

Ecce quam bonum et quam iucundum
habitare fratres in unum.
 cum Psalmo 132 vel alius congruens cantusⁱ.

34. Post hæc, noviter professus statuitur in ordine suo in choro et Abbas revertit ad sedem et Missam prosequitur. Symbolum dicitur secundum rubricas. Oratio communis seu fidelium omittitur quando Litaniæ canuntur.

In Prece eucharistica professi oblato secundum formulas in Missali pro Missa in die professionis perpetuæ positas opportune commemoratur. Oratione post communionem expleta, ante ritus dimissionis, monacho nuper professo benedictionem impetrare potest Abbas ex iis quæ in Missali pro eadem Missa ad libitum proponuntur⁶³.

35. Post dimissionem, Abbas tollit ex altari cartulam professionis quam decenter defert usque in sacristiam ubi eam tradit secretario reservandam⁶⁴.

Postea registratur professio in libro speciali in quo dies, mensis et annus diligenter notantur, eique subscribunt primo Abbas, secundo monachus qui illam emisit, tertio testes. Et idem fit infra subscriptionem cartulæ e qua Frater professionem legit⁶⁵. Deinde Abbas certiorem facit de professione sollemni emissu parochum loci in quo noviter professus recepit baptismum⁶⁶.

Vel :

Ecce Soror nostra N.
nunc induitur hoc genere vestimenti
quod sancti Patres ad innocentiae vel humilitatis indicium
abrenuntiantibus sæculo ferre sanxerunt :
qui Dei Filius tegumen nostræ mortalitatis induere dignatus est,
Sorori nostræ tribuat seipsum induere
qui vivit et regnat in sæcula sæculorum⁶².

Omnis respondent :

Amen.

33. Ubi mos est et opportunius videtur (cf. supra, n. 30), Abbatissa et Sorores communitatis tunc admittunt nuper professam ad osculum pacis. Interea cantatur antiphona

Quam dilecta tabernacula tua, Domine virtutum!
concupiscit et deficit anima mea in atria Domini!
 cum Psalmo 83 vel alius congruens cantus^k.

34. Post hæc, noviter professa statuitur in ordine suo in choro et Sacerdos revertens ad sedem Missam prosequitur. Symbolum dicitur secundum rubricas. Oratio communis seu fidelium omittitur quando Litaniæ canuntur.

In Prece eucharistica professæ oblato secundum formulas in Missali pro Missa in die professionis perpetuæ positas opportune commemoratur. Oratione post communionem expleta, ante ritus dimissionis, moniali nuper professæ benedictionem impetrare potest Sacerdos celebrans ex iis quæ in Missali pro eadem Missa ad libitum proponuntur⁶³.

35. Post dimissionem, antequam Sacerdos discedat, Abbatissa veniens cum baculo tollit ex altari cartulam professionis quam decenter defert usque in chorum ubi eam tradit moniali secretariae reservandam⁶⁴.

Postea registratur professio in libro speciali in quo dies, mensis et annus diligenter notantur, eique subscribunt primo Abbatissa, secundo monialis qui illam emisit, tertio testes. Et idem fit infra subscriptionem cartulæ e qua Soror professionem legit⁶⁵. Deinde Abbatissa certiorem facit de professione sollemni emissu parochum loci in quo noviter professa recepit baptismum⁶⁶.

i. Cf. *O.P.R.* I, 70.

62. Cf. *Coll.* f° 149 r°, c. 2, et *R.C.* VI, II, 16 pro benedictione cucullæ.

63. *O.P.R.* I, 73 et 76, necnon II, 80 et 83.

64. *R.B.* 58, 29.

65. *R.C.* VI, II, 20.

i. Cf. Ph. Guignard, o. c. supra, 525, lineis 12-19. In illo tempore enim apud moniales vestitio propria erat impositio novi velaminis cum formula **Induat te...**: «...li priestes beneira le voil ... Donc ostera il voil meeme que li novisce a sur son chief ... et donc li metera le voil noviel sor le chief et dira **Induat te...**». Cf. etiam *R.C.* VI, IV, 7-8.

k. *O.P.R.* II, 77 b.

66. *C.I.C.* 535, 2.

RITUS NOVÆ STABILITATIS

36. Quando monachus a monasterio sui iuris ad alium monasterium sui iuris Familiae cisterciensis, vel e Familia benedictina ad nos transit, servatis a iure requisitis, ritus ut sequitur ordinatur.

37. Ubi mos est, prius fit petitio et promissio oboedientiae in capitulo. Monachus probatus venit in medium et se prosternit vel genua flectit aut profunde inclinat. Deinde stat ante Abbatem qui eum interrogat :

Quid petis?

Respondet :

Misericordiam Dei et vestram.

Iussus assurgere et admonitus, genua flectit ante Abbatem et (manus iunctas ponens in manus illius) dicit :

Pater,
promitto tibi et successoribus tuis legitimis
oboedientiam secundum Regulam sancti Benedicti
usque ad mortem.

Cui Abbas :

Et Deus det tibi vitam æternam.

Aliique omnes respondent :

Amen.

Quo facto, osculatur eum Abbas⁶⁷.

38. Decet ut hac occasione Missa celebretur ab Abate. Post Evangelium et homiliam, stantibus omnibus, monachus probatus accedit ante altare et legit schedulam novae stabilitatis hoc modo :

Ego, Frater N.N.,
monachus (vel conversus)
(vel Congregationis N.) Ordinis Cisterciensis
(vel Strictioris Observantiæ),
promitto stabilitatem meam
secundum Regulam sancti Benedicti Abbatis,
coram Deo et omnibus Sanctis eius
(quorum reliquiae hic habentur),
in hoc loco⁶⁸ qui vocatur N.,
(eiusdem) Ordinis (...),

RITUS NOVÆ STABILITATIS

36. Quando monialis a monasterio sui iuris ad alium monasterium sui iuris Familiae cisterciensis, vel e Familia benedictina ad nos transit, servatis a iure requisitis, ritus ut sequitur ordinatur.

37. Ubi mos est, prius fit petitio et promissio oboedientiae in capitulo. Monialis probata venit in medium et se prosternit vel genua flectit aut profunde inclinat ante Abbatissam quæ eam interrogat :

Quid petis?

Monialis respondet :

Misericordiam Dei et vestram.

Iussa assurgere et admonita, genua flectit ante Abbatissam et (manus iunctas ponens in manus illius) dicit :

Mater,
promitto tibi et successoribus tuis legitimis
oboedientiam secundum Regulam sancti Benedicti
usque ad mortem.

Cui Abbatissa :

Et Deus det tibi vitam æternam.

Aliæque omnes respondent :

Amen.

Quo facto, osculatur eam Abbatissa⁶⁷.

38. Decet ut hac occasione Missa celebretur ab Abate Patre Immediato. Post Evangelium et homiliam, accedit Abbatissa cum baculo ad altare et, stantibus omnibus, monialis probata legit schedulam novæ stabilitatis hoc modo :

Ego, Soror N.N.,
monialis (vel conversa)
(vel Congregationis N.) Ordinis Cisterciensis
(vel Strictioris Observantiæ),
promitto stabilitatem meam
secundum Regulam sancti Benedicti Abbatis,
coram Deo et omnibus Sanctis eius
(quorum reliquiae hic habentur),
in hoc loco⁶⁸ qui vocatur N.,
(eiusdem) Ordinis (...),

67. Cf. R.C. VI, VII, 2-3.

68. Si nova stabilitas fit pro alio monasterio, dicitur: pro eo loco...

in præsentia Domni N.N.,
ipsius monasterii Abbatis (Prioris)^{69. k.}

Si probatus transit ex Ordine monastico benedictino, dicit :
Ego, Frater N.N.,
monachus Ordinis sancti Benedicti,
promitto stabilitatem meam
secundum Regulam eiusdem sancti Benedicti Abbatis,
coram Deo et omnibus Sanctis eius
(quorum reliquiæ hic habentur),
in hoc loco⁶⁸ qui vocatur N.,
(vel Congregationis N.) Ordinis Cisterciensis
(vel Strictioris Observantiæ),
in præsentia Domni N.N.,
ipsius monasterii Abbatis (Prioris)^{70. k.}

Lectam schedulam signat ac tradit Abbati.

39. Deinde Abbas et Fratres communitatis admittunt monachum noviter stabilizatum ad osculum pacis. Interea chorus cantare potest **Ubi caritas est vera, Deus ibi est**, vel Psalmum 132 **Ecce quam bonum, vel alium cantum aptum**. Quo expleto, monachus revertitur in ordinem suum et Abbas Missam prosequitur, quam idem monachus nuper stabilizatus, si sacerdos est, concelebrare potest sicut ceteri monachi sacerdotes.

40. Postea registratur actus ut solet, et fit instrumentum a Superiore, a professo et a testibus subscribendum. Huius autem instrumenti exemplar authenticum mittitur quam cito ad monasterium e quo discessit monachus denuo stabilitus⁷¹.

k. Si nova stabilitas recipitur a commissario Abbatis (Prioris), dicitur : **in præsentia Domni N.N., in hac parte commissarii Domni N.N., illius monasterii Abbatis (Prioris).**

69. Cf. R.C. VI, VII, 4, cum aptationibus iuridice necessariis. Multum interest etiam formula professionis fundatorum Cisterci : « Illam vero professionem quam feci in præsentia vestra in molismensi Monasterio eardem professionem et stabilitatem confirmo coram Deo et Sanctis eius, in manu vestra, me servaturum in hoc loco qui vocatur Novum Monasterium, sub oboedientia vestra et successorum vestrorum, vobis regulariter substituendorum », in J. Bouton et J-B. Van Damme, *Les plus anciens textes de Cîteaux*, Achel (Belgique), 1974, 86.

70. Cf. *Libellus diffinitionum* (1237-1257), Dist. II, 5. De probatione et professione monachi alterius ordinis : « Monachus alterius ordinis in aliquo monasterio ordinis nostri receptus, si benedictus non est, in cella novitiorum sit per annum et eodem ordine quo novitus benedicatur. Si autem benedictus fuerit, statim detur ei cuculla. Completis autem ad minus IV or-

in præsentia Domnæ N.N.,
ipsius monasterii Abbatissæ (Priorissæ)^{69. l.}
(atque Domni N.N., Abbatis de N., Patris Immediati)^{m.}

Si probata transit ex Ordine monastico benedictino, dicit :
Ego, Soror N.N.,
monialis Ordinis sancti Benedicti,
promitto stabilitatem meam
secundum Regulam eiusdem sancti Benedicti Abbatis,
coram Deo et omnibus Sanctis eius
(quorum reliquiæ hic habentur),
in hoc loco⁶⁸ qui vocatur N.,
(vel Congregationis N.) Ordinis Cisterciensis
(vel Strictioris Observantiæ),
in præsentia Domnæ N.N.,
ipsius monasterii Abbatissæ (Priorissæ)^{70. l.}
(atque Domni N.N., Abbatis de N., Patris Immediati)^{m.}

Lectam schedulam signat ac tradit Abbatissæ.

39. Deinde Abbatissa et Sorores communitatis admittunt moniale noviter stabilizatum ad osculum pacis. Interea chorus cantare potest **Ubi caritas est vera, Deus ibi est**, vel alium cantum aptum. Quo expleto, monialis revertitur in ordinem suum et Celebrans Missam prosequitur.

40. Postea registratur actus ut solet, et fit instrumentum a Superiorissa, a professa et a testibus subscribendum. Huius autem instrumenti exemplar authenticum mittitur quam cito ad monasterium e quo discessit monialis denuo stabilita⁷¹.

l. Si nova stabilitas recipitur a commissaria Abbatissæ (Priorissæ), dicitur : **in præsentia Domnæ N.N., in hac parte commissariæ Domnæ N.N., illius monasterii Abbatissæ (Priorissæ).**

m. Si vero nova stabilitas fit præidente commissario Patris Immediati, tunc dicitur : **præidente Domno N.N., in hac parte commissario Domni N.N., Abbatis de N., Patris Immediati.**

mensibus, postea ad nutum abbatis in capitulo petitionem faciat de professione facienda in ecclesia, sicut novitus monachus professionem suam legens, super altare offerat, nichil amplius faciens. » in B. Lucet, *Les codifications cisterciennes de 1237 et 1257*, ed. C.N.R.S., Paris 1977, 214. Attamen in præsenti rituali schedula tunc non defertur super altari quia unica professio vitæ monasticæ habetur etsi facta sit stabilitatis mutatio.

71. Cf. R.C. VI, VII, 6.

APPENDIX

RITUS AD LIBITUM IN 25º VEL 50º ANNIVERSARIO PROFESSIONIS

1. In Ordine Cisterciensi consuetudo invaluit sacerdorum decursu quod in quinquagesimo professionis monasticæ anniversario 'iubilaeum' celebretur; quæ consuetudo ad vicesimum quintum anniversarium aliquibus in monasteriis nunc extenditur⁷².

Praeter orationes proprias Missalis, ad huiusmodi celebrationem receptæ sunt a traditione aliquæ consuetudines quæ infra describuntur.

DE MISSA CELEBRANDA

2. Omnibus diebus, præter dominicas, sollemnites, festa, necnon ferias Adventus a die 17 ad diem 24 decembbris inclusive, IV Cinerum, Quadragesimæ totiusque Hebdomadæ sanctæ, celebrari potest Missa cum partibus propriis⁷³.

3. Antiphona ad introitum et antiphona ad communionem sumi possunt ab una e tribus Missis «in die professionis...»⁷⁴.

4. Hymnus **Gloria in excelsis** cantari potest iuxta normam n. 31 Institutionis Generalis Missalis.

5. Tam collecta quam orationes super oblata necnon post communionem habentur propriæ pro hac occasione in Missali.

6. Lectiones vel e Missa diei vel e textibus qui in Lectionario ad professionem religiosam proponuntur sumi possunt⁷⁵.

7. In oratione communi seu fidelium haberi potest intentio ad professionis anniversarium pertinens, iuxta normam n. 45 Institutionis Generalis Missalis.

8. In Prece eucharistica, adhiberi potest præfatio Missæ «in die professionis religiosæ».

IN 25º ANNIVERSARIO PROFESSIONIS

9. Post Evangelium Missæ et homiliam, accedere potest Frater ad gradum presbyterii ibique, stantibus omnibus, versus ad altare, dicere :

72. Cf. *O.P.R.*, Prænotanda 7.

73. *Missale* et *O.P.R.*, Appendix.

74. *Missale*, in 25º vel 50º anniversario professionis religiosæ.

75. *O.P.R.*, Prænotanda 9-10 et Ritus renovationis 83.

Ego, Frater N.N.,
promisi ante viginti quinque annos
stabilitatem meam, conversationem morum meorum
et oboedientiam secundum Regulam sancti Benedicti Abbatis
in præsentia Domni N.N., tunc N. Abbatis (Prioris).
Hanc vero sanctam professionem meam hodie confirmo,
de præterito gratus et gaudens ,
de futuro humiliter confidens,
Dei misericordia fretus precibusque Fratrum.

Abbas dicit Iubilario :
Et Deus det tibi perseverantiam.

Omnes respondent :
Amen.

Et Abbas recipit Iubilarium ad osculum pacis.

10. Statim addere potest Abbas unam e sequentibus orationibus :
Domine Iesu Christe,
qui vera es via, quæ ducit ad Patrem,
qui hunc famulum tuum, Fratrem nostrum N.,
per vinginti quinque annos
misericorditer in vita monastica tuæ Maiestati deservire fecisti :
quæsumus clementiam tuam,
ut eum benedicere et spiritu mentis suæ renovare digneris,
ut in caritate tua fundatus,
intercedente sancto Patre nostro Benedicto,
viam mandatorum tuorum dilatato corde percurrat,
donec tandem ad perpetuæ salutis portum te duce perveniat.
Qui vivis et regnas in sæcula sæculorum⁷⁶.

Vel :
Respic, quæsumus, Domine,
super hunc famulum tuum, Fratrem nostrum N.,
quem arcano Providentiae consilio
ad evangelicam perfectionem vocasti :
et miseratus concede
ut iter amoris tui quod alacriter est agressus,
perseveranti caritate conficiat.
Per Christum Dominum nostrum⁷⁷.

Omnes respondent :
Amen.

76. Cf. *Ordo in 25º anniversario professionis religiosæ* O.Cist. 1966.

77. *O.P.R.* I, 85. In singulari.

11. Vel si opportunius videtur, in oratione communi seu fidelium, numquam tamen derelinquendo totaliter intentiones universales, largior amplitudo tribuitur intentioni votivæ talis celebrationis, in cuius fine potest oratio ut supra cum aptationibus necessariis.

12. Pro moniali omnia similiter fiunt, attamen loco orationis **Respice, quæsumus** n. 10 dicitur sequens :

Respice, quæsumus, Domine,
super hanc famulam tuam, Sororem nostram N.,
quam ad Filii tui pressius sectanda vestigia
providenti vocasti consilio;
et miseratus concede
ut iter amoris tui,
quod alacris est agressa,
perseveranti caritate conficiat.

Per Christum Dominum nostrum⁷⁸.

IN 50° ANNIVERSARIO PROFESSIONIS SEU IUBILÆO

13. Dum, post Evangelium Iubilarius accedit vel a duobus senioribus conventus deducitur ad Abbatem sedentem cum (mitra et) baculo, chorus cantare potest aliquam antiphonam ut sequentem :

**Confirma hoc, Deus, quod operatus es in nobis,
a templo sancto tuo, quod est in Ierusalem.**

14. Interrogat eum Abbas :

Quid petis?

Cui respondet Iubilarius :

Misericordiam Dei et gratiam iubilaei.

Post homiliam aliquibus verbis eum exhortat Abbas, cui respondet Iubilarius his vel similibus verbis:

Confido in Domino.

Deinde Abbas dicit :

**Si perseveraveris usque in finem,
salvus eris.**

15. Iubilarius, stans versus ad altare, renovat professionem suam dicens :

**Ego, Frater N.N.,
promisi ante quinquaginta annos
stabilitatem meam, conversationem morum meorum
et oboedientiam secundum Regulam sancti Benedicti Abbatis,
in præsentia Domini N.N., tunc N. Abbatis (Prioris).**

78. Cf. O.P.R. II, 92. In singulari.

Hanc vero sanctam professionem meam hodie confirmo,
de præterito gratus et gaudens,
de futuro humiliter confidens,
Dei misericordia fretus precibusque Fratrum.

Cui Abbas dicit :

Et Deus det tibi vitam aeternam.

Tunc Iubilarius ter cantare potest hunc versum :
**Suscipe me, Domine, secundum eloquium tuum et vivam,
et non confundas me ab exspectatione mea.**

Conventus eumdem versum ter repetit, adiungens in fine ultimae repetitionis
Gloria Patri.

16. Abbas, deposito baculo (et mitra), surgit et, manibus iunctis, invitat ad precem, dicens :

**Oremus Dominum, Fratres dilectissimi,
pro famulo suo, Fratri nostro N.,
ut eum ad portum voluntatis eius
misericorditer in columem perducat.**

Postquam omnes silenter oraverunt, manibus extensis, Abbas dicit unam e sequentibus precibus⁷⁹ :

**Omnipotens et misericors Deus,
qui mirabiliter in quinquagenario numero
magna salutis mysteria condidisti
et, superveniente dono Spiritus Paracliti,
perfectam libertatem filiorum fidelibus tuis tribuisti,
concede, quæsumus, huic famulo tuo, Fratri nostro N.,
cuius anni iubilæi professionis diem celebramus
tuæ gratiæ largitatem,
ut, qui annum quinquagesimum, te donante, complevit,
indulgentiam consequatur
et, in hoc sancto regulari proposito laudabiliter perseverans,
deinceps tibi devote serviat
et, de bono in melius proficiens,
ad virtutum altiora consendat,
postque præsentis vitæ militiam
cum immenso cordis iubilo
ad bravium et gaudium æternæ felicitatis a te promissum,
secure pertingere mereatur.
Per Christum, Dominum nostrum.**

79. *Cæremoniale Sacri Iubilæi professionis religiosæ secundum usum Cisterciensium*, Westmalle (Belgique), 1952, 8, 11 et 12. Plura alia elementa ex eodem cæremoniali in præsenti rituali deprompta sunt.

Vel :

Deus, longanimis et multæ misericordiæ,
qui patribus in deserto
iubilæum statuto tempore celebrare
et debita omnia relaxare præcepisti,
quique Filium tuum evangelizare pauperibus
ac prædicare annum tibi acceptum misisti,
concede huic famulo tuo, Fratri nostro N.,
in mandatorum tuorum et Regulæ observatione
et sui cursus certamine perseverantiam,
ut, per auxilii tui largitatem,
cælestis Ierusalem gaudia
et sempiternam gloriæ iubilationem
percipere mereatur.
Per Christum Dominum nostrum.

Vel :

Clementissime Deus,
a quo bona cuncta procedunt,
qui, singulari mysterio dispositionis temporum,
quinquagesimo die post egressum a terra servitus
legem populo electionis tuæ tradidisti
et quinquagesimo die post resurrectionem
Salvatoris nostri, Iesu Christi,
adveniente Spiritu Sancto,
legem gratiæ cordibus fidelium infudisti :
te supplices exoramus,
ut hunc famulum tuum, Fratrem nostrum N.,
in tuo sancto servitio eodem annorum numero perdurantem,
propitius respicere digneris,
quatenus divinæ legi tuæ subiectus
gratiæ Spiritus Sancti suscipere
et in ea usque ad mortem persistere valeat.
Per Christum Dominum nostrum.

Omnès respondent :

Amen.

17. Deinde Abbas porrigere potest (nisi opportunius videatur hoc ante ritum dimissionis facere) Iubilario genuflexo baculum senectutis, dicens :

Accipe hunc baculum,
Crucis Christi typum præ se ferentem ⁸⁰,
tuæ senectutis sustentaculum,
quo deinceps uti poteris,

non tam ad corporis sustentandas vires,
quam ad spiritualem fortitudinem obtinendam
a Iesu Christo Salvatore nostro,
qui in Evangelio nos vocavit ad se dicens :
«Venite ad me,
omnes qui laboratis et onerati estis,
et ego reficiam vos».
Qui est benedictus in sæcula.

Respondet Iubilarius :

Amen.

18. Quo facto, pro opportunitate si hoc commode fieri potest, dum a choro cantatur cum antiphona, ex. gr. *Iubilate Deo, omnis terra*, Psalmus 99 vel etiam Psalmus 65 aut 132, vel alias congruens cantus, Abbas et omnes qui stant in choro recipiunt ad osculum pacis Iubilarium.

19. Missæ celebrationem de more prosequitur Abbas cum Credo iuxta rubricas et pro opportunitate oratione communi seu fidelium (nisi oratio Abbatis pro Iubilario formam litanicam huius orationis obtinuerit). Ad offertorium convenienter canitur antiphona

*Domine Deus,
in simplicitate cordis mei latus obtuli universa;
et populum tuum qui repertus est
vidi cum ingenti gaudio.*

Deus Israel, custodi hanc voluntatem. (Alleluia)⁸¹

vel alia similis.

20. Ante ritus dimissionis – nisi hoc prius fecerit – ubi mos est, Abbas tradit Iubilario baculum senectutis, ut supra n. 16. Et, stantibus omnibus, ad libitum cantari potest hymnus *Te Deum laudamus* vel aliud congruens canticum in gratiarum actionem.

Et, si placet, post sollemnem benedictionem, Iubilarius una cum Abbe in sacristiam regreditur.

21. Pro Iubilaria moniali omnia similiter fiunt, et, præter baculum eæ tradendum vel eius loco, Abbatissa Iubilariaæ capiti coronam imponere potest, dicens :

*Accipe signaculum coronæ
tibi pro fideli certamine, divino servitio,
et omnium bonarum actionum praemio,
a Iesu Christo Domino nostro
post huius vitæ transitum elargiendæ.*

Respondet Iubilaria :

Amen.

80. Jean Cassien, *Institutions cénobitiques* I, 8, ed. S.C. 109, 48-49.

81. *Graduale in Communi Dedicationis Ecclesiæ*.

Ritus oblationis in vita regulari communitatis

21. Nullus ritus statuitur pro oblatione voluntaria libera alicuius christiani in vita regulari alicuius communitatis Familiae Cisterciensis; ritus hic descriptus nullam obligationem includit. In huiusmodi ritus ordinatione omnia vitentur quæ aliquo modo libertatem oblati in futuro minuere possint.

22. Post debitam probationem, die statuto, congregatis Fratribus in aula capitulari et dicto versu **Divinum auxilium maneat semper nobiscum** vel alio, Frater probatus in medium venit et se prosternens vel genua flectens aut inclinans ab Abbatे his vel similibus verbis interrogatur :

Quid petis?

Respondet :

Misericordiam Dei et vestram.

vel similibus verbis.

23. Post lectionem selectam Regulæ et allocutionem, Abbas Fratrem probatum interrogat voluntatem eius exquirens utrum libere intendat se per ducatum Evangelii itinera Christi prosequi in vita regulari huius loci.

Quo respondente his vel similibus verbis :

Utique, Pater,

precibus tamen vestris et gratia Dei auxiliantibus.

Abbas eum invitat ut schedulam promissionis a seipso scriptam, in qua intentionem propriam exprimit, coram omnibus legat. Et Frater sic oblatus lectam schedulam signat ac tradit Abbatì qui eum osculatur.

24. Præter Oblatum tunc in medio genua flectentem, omnes surgunt. Abbas ad precem invitat et, post aliquod tempus orationis in silentio, enuntiat intentiones peculiares antequam collectam congruentem dicat, ex. gr. :

**Domine Iesu Christe, Fili Dei vivi, Rex noster,
qui nos conspicis tuo amore congregatos
et gratias agentes quia nos in hoc loco vocasti
tibi sub disciplina sancti Patris nostri Benedicti servientes,
largifluam bonitatem tuam supplices exoramus,
ut Spiritum tuum sanctum, Dominum et vivificantem,
super Fratrem nostrum N. effundere digneris,
cuius oblationem in vita regulari nostri monasterii
in tuo nomine hodie suscipimus :
Da ei, quæsumus, auxilio gratiæ tuæ,
ut, fraterna caritate sustentatus,
in adversitate sicut in prosperitate,
felici perseverantia te fideliter quærat
et, securus de spe retributionis tuæ,
dilatato corde ac inenarrabili dilectionis dulcedine,
de die in diem cum gaudio tibi valeat servire.
Qui vivis et regnas per omnia sæculorum.**

Omnes respondent :

Amen.

Vel omnes insimul dicunt orationem dominicam cum doxologia.

Et, cantato Psalmo 132 cum antiphona **Habitare fratres in unum** vel alio cantico aut hymno congruo, Abbas benedit :

V. Benedicamus Domino.

R. Deo gratias.

Vel :

**Benedictio Dei omnipotentis,
Patris et Filii et Spiritus Sancti
descendat super vos et maneat semper.**

R. Amen.

25. Si aliquando adiuncta expostulant ut ritus oblationis intra Missam peragatur, noviter Oblatus non deponit schedulam super altari ut fit in die professionis sed tradit Abbatì. Valde convenit quod, ad normam n. 49 Institutionis Generalis Missalis, dona sacranda pro Eucharistia altari deferat.

ORDO EXSEQUIARUM

FONTES PRINCIPALES EORUMQUE SIGLA

- GeV. *Sacramentarium Gelasianum*, ed. L.C. MOHLBERG, *Liber sacramentorum romanæ ecclesiae ordinis anni circuli*, Roma, 1968.
- Gre. *Sacramentarium Gregorianum*, ed. J. DESHUSSES, *Le sacramentaire grégorien, ses principales formes d'après les plus anciens manuscrits*, Fribourg, 1971-1982.
- Coll. *Collectaneum, Cisterci post annum 1175 exaratum* : MS. DIJON 114, *Bibliothèque Publique Municipale*.
- E.O. *Ecclesiastica Officia*, ed. D. CHOISSELET et P. VERNET.
- O.E. *Ordo Exsequiarum*, typis Vaticanis, 1969.
- R.C. *Rituale Cisterciense*, 1689.

In hac editione Ordinis exsequiarum sicut in praecedenti pro susceptione Fratrum vel Sororum, ordo pro monachis ponitur ad sinistram, ordo vero pro monialibus ex adverso ad dexteram partem.

Duplex habetur apparatus in parte inferiori paginarum: notæ communes signantur numeris dum ad notas particulares sive pro monachis sive pro monialibus per parvas litteras lector remittitur.

PRÆNOTANDA

1. Paschale Christi mysterium in filiorum suorum exsequiis fiderent celebrat Ecclesia, ut illi, qui Christi mortui et suscitati per Baptismum concorporales facti sunt, cum ipso per mortem transeant ad vitam, in anima quidem purificandi et cum sanctis et electis in cælum assumendi, in corpore vero exspectantes beatam spem adventus Christi et resurrectionem mortuorum.

Ideo sacrificium eucharisticum Paschatis Christi pro defunctis offert Ecclesia, precesque atque suffragia pro illis effundit ut, inter se communicantibus omnibus Christi membris, quæ aliis impetrant spiritualem opem, aliis offerant spei solacium.

2. In fratum suorum exsequiis celebrandis spem vitae æternæ monachi cistercienses sicut omnes christiani utique affirmare satagant, ita tamen ut mentem modumque agendi hominum suæ aetatis sueque regionis circa defunctos nec ignorare nec neglegere videantur. Quidquid ergo bonum invenerint, libenter probent, quidquid vero Evangelio contradicere videatur, ita transformare nitantur, ut, quæ exsequiæ pro christianis celebrentur, et fidem paschalem ostendant et evangelicum spiritum vere demonstrent.

3. Remota sane vanæ pompæ ostensione, fidelium defunctorum corpora, quæ Spiritus Sancti templum exstiterunt, decent honorari; quare praestat, potioribus saltem momentis inter mortem et sepulturam, fidem in vitam æternam affirmari et suffragiorum preces fundi.

Potiora momenta, iuxta familie cisterciensis traditionem, hæc numerari possunt:

- a. processio qua corpus defuncti defertur ad monasterii ecclesiam;
- b. vigiliæ circa corpus defuncti;
- c. sacrificium eucharisticum;
- d. ultima commendatio in ecclesia seu valedictio;
- e. processio ad cæmeterium;
- f. inhumatio;
- g. ultima suffragia.

4. Post exspirationem, observatis legibus propriæ nationis, parato corpore ut decent, nisi obsistat aliqua peculiaris ratio, illud defertur ad locum vigiliarum, ecclesiam monasterii vel alium locum aptum, et statim incipiunt vigiliæ.

5. Vigiliæ circa defuncti fratri corporis efformant quamdam orationem continuam diversis elementis constitutam, scilicet:

- a. liturgia Horarum, sive quæ huic diei convenit, sive Officium Defunctorum si dies liturgicus hoc permittit, sive cum aliquibus partibus selectis;
- b. lectio Psalterii, interiectis lectionibus et orationibus;
- c. celebratio Missæ tam post acceptum mortis nuntium quam exsequialis.

Quando Officium Defunctorum sicut liturgia Horarum persolvi non potest sive præsente sive absente cadavere vel ante vel immediate post inhumationem, loco talis Officii, vigilia seu celebratio verbi habeatur.

6. Post Missam exsequiale in ecclesia ritus ultimæ commendationis seu valedictionis habetur, quo interesse potest tota communitas christiana.

Quo tamen ritu non quædam defuncti intellegitur purificatio – quæ quidem sacrificio eucharistico potius efficitur – sed extrema exhibetur valedictio, qua communitas christiana et monastica membrum suum consalutat, antequam corpus efferratur vel sepeliatur. Etsi enim quædam semper habetur in morte separatio, tamen christiani, qui tamquam membra Christi unum sunt in Christo, nec ipsa morte umquam separari possunt¹.

Huiusmodi ritum invitatio sacerdotis introducat atque declareret; sequantur deinde quædam momenta silentii, gestus aspersionis et incensationis, atque cantus valedictionis, quem, et idoneo textu compositum et apta melodia ornatum, non solum præstat ab omnibus cantari, sed totius ritus omnes sentiant esse fastigium.

Etiam aspersio, qua recolitur inscriptio per Baptismum in vitam æternam, et incensatio, qua honoratur corpus defuncti, templum scilicet Spiritus Sancti, ut gestus valedictionis haberi possunt.

Ritus ultimæ commendationis seu valedictionis haberi nequit nisi in ipsa tantum actione exsequiali seu præsente cadavere.

7. Hunc ritum ultimæ commendationis seu valedictionis defuncti quo interesse potest tota communitas christiana, sequitur processio ad cæmeterium quam participare possunt una cum communitate monastica consanguinei defuncti et hospites si adsunt.

Haec processio symbolum in se præfert transitus Maris Rubri et exitus de Aegypto quando populus Hæbreorum ad terram re promissam iter sumit, necnon Paschæ Christi quando per mortem ad Patrem transivit, ipso quoque cæmeterio præfigurante illum refrigerii, lucis et pacis locum qui est paradisus in cuius medio exstat lignum vitae.

8. Post sepulchri benedictionem, inhumatio tamquam defuncti reditus ad humum terræ de quo hominem Deus formavit in resurrectionis exspectatione aliquibus gestis, scilicet aspersione, incensatione ac terræ proiectione, ab Abbe efficitur.

9. Deinde fiunt ultima suffragia sub forma sollemnis orationis communis cum supplicatione litanica longiori quam concludit sacerdotalis intercessio.

10. Licet in hoc Rituali exsequiæ iuxta typum unicum a traditione familie cisterciensis receptum describantur, fieri potest quod in aliqua natione seu regione, Capitulum Congregationis vel Conferentia regionalis, attentis necessitatibus particularibus, opportune provideat in quantum locorum consuetudines a Conferentia Episcopali recognitæ adhiberi possunt vel debent.

11. In quavis pro defunctis celebratione, tum exsequiali tum etiam communi, magnum in ritu tribuitur momentum lectionibus verbi Dei. Ipsæ enim mysterium paschale proclaimant, spem afferunt iterum in Dei regnum simul convenienti, pietatem edocent erga defunctos et ad christianæ vitae testimonium passim exhortantur.

1. Cf. Simeon thessalonici, *De ordine sepulturæ*: P.G. 155, 685B.

12. In officiis pro defunctis exhibendis Ecclesia, ad dolorem exprimendum et ad fiduciam efficaciter fovendam, ad orationem psalmorum potissimum recurrit. In ceteris autem cantibus, tum «suavis et vivus sacræ Scripturæ affectus» tum Liturgiæ afflatus apprime currentur².

13. Etiam in orationibus communitas christiana fidem suam profitetur, atque pro defunctis pie intercedit, ut beatitudinem apud Deum consequantur. Pro defunctorum propinquis preces etiam effunduntur ut in dolore suo fidei consolationem accipient.

14. Licet Ecclesia anteponat consuetudinem sepeliendi corpora, sicut Dominus ipse voluit sepeliri, si alicubi aliquando defuncti cadaveris crematio, circumstantiis coegerintibus, necessaria efficitur, ritus exsequiarum iuxta ea quæ statuta sunt a Sancta Sede ordinentur.

Ritus qui fiunt ad sepulchrum in hoc casu peragi possunt in ipsa æde crematoria, præsentibus Abbe necnon aliquibus Fratribus.

DE OFFICIIS ET MINISTERIIS CIRCA DEFUNCTOS

15. Meminerit Abbas (Sacerdos Capellanus) cum in liturgia exsequiali defunctos Deo commendat, suum insuper esse officium ut spem astantium erigat, fidemque foveat in mysterium paschale et resurrectionem mortuorum, ita tamen ut, pium affectum Matris Ecclesiæ et fidei consolationem afferendo, credentes quidem allevet, maerentes tamen non offendat. Peculiarem insuper rationem habeat eorum qui occasione exsequiarum liturgicis celebrationibus assistunt vel Evangelium audiunt, sive sunt acatholici sive catholici qui Eucharistiam vel numquam vel vix umquam participant, vel etiam fidem amisisse videntur: pro omnibus enim minister est Evangelii Christi.

16. In monasteriis monialium, sola Missa excepta, deficiente sacerdote³, ad Abbatissam pertinet omnia peragere.

DE APTATIONIBUS PARANDIS

17. Sive Capitulo Congregationis sive Conferentiæ regionali competit aptationes necessarias a Sancta Sede confirmandas ordinare, scilicet:

a. Versiones textuum parare, ita ut ingenio variarum linguarum culturaliumque vere sint accommodatae, additis, quotiescumque opportunum fuerit, melodiis cantui aptis.

2. CONC. VAT. II, Const. de sacra Liturgia, *Sacrosanctum Concilium*, n. 24.

3. *Rituale Romanum, Ordo Exsequiarum*, n. 19.

- b. Quoties hoc Rituale plures exhibit formulas ad libitum eligendas, alias etiam formulas eiusdem generis adipisci (ad normam d. subsequentem).
- c. Sicubi ratio pastoralis id suadeat, statuere ut aspersio et incensatio omitti possint, vel alio ritu suppleri.
- d. In editionibus librorum liturgicorum cura Capituli Congregationis vel Conferentiæ regionalis parandis, materiam ordinare modo qui ad usum pastoralem aptissimus videatur ita, tamen, ut de materia, quæ in hac editione typica continetur, nihil omittatur.

Si quæ vero rubricas vel textus adipisci opportunum videatur, congruo signo vel charactere typographicō distinguant a rubricis et textibus huius Ritualis.

18. Ritus hic propositus ita describitur ut cum magna simplicitate peragi possit; magna tamen textuum copia pro opportunitate præbetur. Ita, ex. gr.:

- a. Omnes textus in genere cum aliis commutari possunt ad maiorem veritatem habendam, iuxta cuiusque celebrationis adiuncta.
- b. Quædam elementa non obligatorie determinantur, sed ad libitum addi possunt pro opportunitate, ut v. gr. oratio pro dolentibus.
- c. Quoties psalmus qui ratione liturgica indicatur vel suadetur difficultatem pastoralem præbere potest, alius congruens assumi potest. Immo in psalmis ipsis unus alterve versus qui sub aspectu pastorali minus aptus videatur, omitti potest.
- d. In orationibus, lineæ quæ intra parenthesis continentur omitti possunt.

VIGILIÆ CIRCA DEFUNCTUM¹

Translatio corporis defuncti in ecclesiam

1. Post exspirationem, ab infirmario et eis qui eum adiuvant paratur corpus defuncti qui, habitu regulari indutus, capite caputio tecto, ponitur super feretrum²; si sacerdos fuerit, stola duci potest circa collum eius super pectus pendens, si vero diaconus stola transversa. Et sic defertur sive ad infirmitorii sacellum sive ad alium locum idoneum ubi Fratres congregari possint.

Quod si non possunt statim convenire, adsint aliqui Fratres qui circa defunctum vigilent psallentes, interiectis si placet lectionibus et orationibus ex his quæ in Appendice habentur.

2. Hora congrua, signo modo consueto pulsato, allato corpore et circa illud congregatis Fratribus, Abbas stola coloris exsequialis super cucullam indutus stat prope defunctum inter Fratres aquam, thuribulum et librum ministrantes³; Frater vero cereum paschale aut crucem deferens stat ad pedes defuncti.

Et si antea, ad animæ exspirationem, non est cantatum, primo possunt R. Subvenite⁴ vel alium cantum aptum decantare.

3. Tunc, salutatis Fratribus ut decet, si forte cereus paschalis prius accensus nondum fuerit, illum accendere potest Abbas, dicens, ex. gr. :

*Christus, qui nos de tenebris in admirabile lumen suum vocavit,
Fratrem nostrum in illam civitatem deducat
quæ non eget sole neque luna, quam Dei claritas illuminat,
cuius lucerna ipse est Agnus.*

Et aspergit aquam in modum crucis super corpus, vel silenter, vel dicens : *Quicumque baptizati sumus in Christo Iesu,
in morte ipsius baptizati sumus.*

*Si complantati facti sumus similitudini mortis eius,
simul et resurrectionis erimus.*

Ac postea potest, circumiens feretrum, non solum aspergere sed etiam thurificare corpus Fratris defuncti⁵.

4. Abbas ad precem invitat et post aliquod silentii spatium dicit :

*Deus, cui soli competit
medicinam præstare post mortem :
præsta, quæsumus, ut anima famuli tui
terrenis exuta contagiis*

1. De exequiis apud Cistercienses, cf. F Bernardinus Smal, O.C.S.O., monachus de Villa Regia (Koningshoeven, Hollandia), *Les cérémonies obséquiales dans la liturgie de Cîteaux*, Compte-rendu de la Commission de Liturgie O.C.S.O., février 1962, Appendice II.

2. E.O. 94, 18; R.C. V, VII, 4-5.

VIGILIÆ CIRCA DEFUNCTAM¹

Translatio corporis defunctæ in ecclesiam

1. Post exspirationem, ab infirmaria et eis qui eam adiuvant paratur corpus defunctæ quæ, habitu regulari induta, ponitur super feretrum²; et sic defertur sive ad infirmitorii sacellum sive ad alium locum idoneum ubi Sorores congregari possint.

Quod si non possunt statim convenire, adsint aliquæ Sorores qui circa defunctam vigilent psallentes, interiectis si placet lectionibus et orationibus ex his quæ in Appendice habentur.

2. Hora congrua, signo modo consueto pulsato, allato corpore et circa illud congregatis Sororibus, Abbatissa cuculla induta stat prope defunctam inter Sorores aquam, thuribulum et librum ministrantes³; Soror vero cereum paschale aut crucem deferens stat ad pedes defunctæ.

Et si antea, ad animæ exspirationem, non est cantatum, primo possunt R. Subvenite⁴ vel alium cantum aptum decantare.

3. Tunc, salutatis Sororibus ut decet, si forte cereus paschalis prius accensus nondum fuerit, illum accendere potest Abbatissa, dicens, ex. gr. :

*Christus, qui nos de tenebris in admirabile lumen suum vocavit,
Sororem nostram in illam civitatem deducat
quæ non eget sole neque luna, quam Dei claritas illuminat,
cuius lucerna ipse est Agnus.*

Et aspergit aquam in modum crucis super corpus, vel silenter, vel dicens : *Quicumque baptizati sumus in Christo Iesu,
in morte ipsius baptizati sumus.*

*Si complantati facti sumus similitudini mortis eius,
simul et resurrectionis erimus.*

Ac postea potest, circumiens feretrum, non solum aspergere sed etiam thurificare corpus Sororis defunctæ⁵.

4. Abbatissa ad precem invitat et post aliquod silentii spatium dicit :

*Deus, cui soli competit
medicinam præstare post mortem :
præsta, quæsumus, ut anima famulæ tuæ
terrenis exuta contagiis*

3. E.O. 94, 4; R.C. V, VII, 1; O.E. 32.

4. E.O. 94, 15; R.C. V, VII, 2.

5. E.O. 94, 21; R.C. V, VII, 6.

in tuæ redēptionis parte numeretur.
Per Christum Dominum nostrum⁶.

Vel:

Suscipe, Domine, animam servi tui N.
quam de hoc sæculo ad te vocare dignatus es,
ut, omnium absoluta vinculo peccatorum,
quietis ac lucis æternæ beatitudine donetur,
et inter sanctos et electos tuos
in resurrectionis gloria suscitari mereatur.
Per Christum Dominum nostrum⁷.

vel alia ut infra, n. 6.

Et omnes respondent :

Amen.

5. Incipiente cantore Psalmum 129 vel alium (ut 114/115, 120, 121)⁸ cum aliqua antiphona aut R. *Libera me, Domine, de viis inferni*⁹ vel aliud, ordinatur processio ad locum vigiliarum, scilicet ecclesiam vel alium opportuniorem locum. Primus incedit Frater cereum deferens; sequuntur Fratres ordinatim, iuniores et post eos seniores, ultimus post feretrum Abbas cum baculo comitatus a ministrantibus¹⁰.

In ecclesia corpus deponitur in medio chori, facie versa ad orientem vel altare; pro opportunitate, servari potest recensior consuetudo ponendi ministrum ordinatum facie versa ad populum^a.

6. Absoluto cantu et deposito cereo super candelabrum ad caput defuncti, monente aliquibus verbis Abbatem, fit lectio brevis vel longior ex iis quæ in Appendice inveniuntur aut alia biblica. Interposito silentio, Abbas ad precem adstantes invitat.

Tunc primum fieri potest oratio litanica brevis, ex. gr. :

Suscipe, Domine, servum tuum in bonum habitaculum tuum.
R. Kyrie, eleison.

Da ei requiem et regnum, id est Ierusalem cælestem.
R. Kyrie, eleison.

*In sinibus patriarcharum tuorum, Abraham, Isaac et Iacob,
eum collocare digneris.*
R. Kyrie, eleison.

Partem habeat in prima resurrectione et inter surgentes surgat.
R. Kyrie, eleison.

a. *R.C. V, VII, 8; O.E. 38.*

6. *Sacramentarium Veronense*, ed. L.C. Mohlberg, 1147; *Coll. f° 149 v°, c. 3; R.C. V, VII, 6.*

7. *Gre. 1400; Coll. f° 149 v°, c. 2; R.C. V, VII, 4 e; O.E. 30.*

in tuæ redēptionis parte numeretur.
Per Christum Dominum nostrum⁶.

Vel:

Suscipe, Domine, animam ancillæ tuæ N.
quam de hoc sæculo ad te vocare dignatus es,
ut, omnium absoluta vinculo peccatorum,
quietis ac lucis æternæ beatitudine donetur,
et inter sanctos et electos tuos
in resurrectionis gloria suscitari mereatur.
Per Christum Dominum nostrum⁷.

vel alia ut infra, n. 6.

Et omnes respondent :

Amen.

5. Incipiente cantatrice Psalmum 129 vel alium (ut 114/115, 120, 121)⁸ cum aliqua antiphona aut R. *Libera me, Domine, de viis inferni*⁹ vel aliud, ordinatur processio ad locum vigiliarum, scilicet ecclesiam vel alium opportuniorem locum. Prima incedit Soror cereum deferens; sequuntur Sorores ordinatim, iuniores et post eas seniores, ultima post feretrum Abbatissa cum baculo comitata a ministrantibus¹⁰.

In ecclesia corpus deponitur in medio chori, facie versa ad orientem vel altare.

6. Absoluto cantu et deposito cereo super candelabrum ad caput defunctæ, monente aliquibus verbis Abbatissa, fit lectio brevis vel longior ex iis quæ in Appendice inveniuntur aut alia biblica. Interposito silentio, Abbatissa ad precem adstantes invitat.

Tunc primum fieri potest oratio litanica brevis, ex. gr. :
Suscipe, Domine, ancillam tuam in bonum habitaculum tuum.
R. Kyrie, eleison.

Eae da requiem et regnum, id est Ierusalem cælestem.
R. Kyrie, eleison.

*In sinibus Patriarcharum tuorum, Abraham, Isaac et Iacob,
eam collocare digneris.*
R. Kyrie, eleison.

Partem habeat in prima resurrectione et inter surgentes surgat.
R. Kyrie, eleison.

8. *O.E. 33 et 35.*

9. Loco R. *Libera me, Domine, de morte aeterna* ut in *Coll. f° 149 v°, c. 3 et R.C. V, VII, 7.*

10. *E.O. 94, 26-28; R.C. V, VII, 7.*

162
163
Ve
son.

tes corpora in die resurrectionis corpus suscipiat.
n.

ad dexteram Patris venientibus veniat.

Et inter possidentes vitam æternam possideat¹¹.

R. Kyrie, eleison.

quam sequitur collecta :

Commendamus tibi, Domine Iesu, animam servi tui
propter quam ad terram tua pietate descenderas :
miserere migranti in tuo nomine de hac instabili et tam incerta
et ei illam vitam ac laetitiam in cœlestibus præsta,
Salvator mundi, qui vivis et regnas in sœcula sœculorum¹².

Vel :

Suscipe, Domine, animam...

si antea, supra n. 4, non est dicta,

Vel :

Inclina, Domine aurem tuam ad preces nostras,
quibus misericordiam tuam supplices deprecamur,
ut animam famuli tui
quam de hoc sœculo migrare iussisti,
in pacis ac lucis regione constituas,
et sanctorum tuorum iubeas esse consortem.
Per Christum Dominum nostrum¹³.

cui adiungi vel etiam præmitti potest sequens oratio pro lugentibus :
Misericordiarum Pater et Deus totius consolationis,

qui nos æterno amore prosequeris,
qui umbram mortis in vitæ vertis auroram,
respice, quæsumus, famulos tuos in tribulatione gementes,
(Esto, Domine, refugium nostrum et virtus,
ut ex huius doloris tenebris et luctu
ad præsentiae tuæ lucem et pacem elevemur).

Et quia Filius tuus Dominus noster
mortem nostram moriendo destruxit
et vitam resurgendo reparavit,
concede, quæsumus, ut ad eum sic curramus,
ut, post mortalis vitæ cursum,
ibi aliquando cum fratribus sororibusque adunemur,
ubi omnes lacrimæ ab oculis abstergentur.
Per Christum Dominum nostrum¹⁴.

11. GeV. 1612; Coll. f° 150 r°, c. 3; R.C. V, IX, 14 f.

12. Gre. 4065; GeV 1626 (vide etiam A. Chavasse, *Le sacramentaire gélasien*, Desclée 1958, 61); Coll. f° 149 v°, c. 3; R.C. V, VII, 9 cuius textus iam invenitur in Sacra-

Inter suscipientes corpora in die resurrectionis corpus suscipiat.
R. Kyrie, eleison.

Cum benedictis ad dexteram Patris venientibus veniat.
R. Kyrie, eleison.

Et inter possidentes vitam æternam possideat¹¹.

R. Kyrie, eleison.

quam sequitur collecta :

Commendamus tibi, Domine Iesu, animam ancillæ tuæ
propter quam ad terram tua pietate descenderas :
miserere migranti in tuo nomine de hac instabili et tam incerta
et eæ illam vitam ac laetitiam in cœlestibus præsta,
Salvator mundi, qui vivis et regnas in sœcula sœculorum¹².

Vel :

Suscipe, Domine, animam...

si antea, supra n. 4, non est dicta,

Vel :

Inclina, Domine aurem tuam ad preces nostras,
quibus misericordiam tuam supplices deprecamur,
ut animam famulæ tuæ
quam de hoc sœculo migrare iussisti,
in pacis ac lucis regione constituas,
et sanctorum tuorum iubeas esse consortem.
Per Christum Dominum nostrum¹³.

cui adiungi vel etiam præmitti potest sequens oratio pro lugentibus :
Misericordiarum Pater et Deus totius consolationis,
qui nos æterno amore prosequeris,
qui umbram mortis in vitæ vertis auroram,
respice, quæsumus, famulas tuas in tribulatione gementes,
(Esto, Domine, refugium nostrum et virtus,
ut ex huius doloris tenebris et luctu
ad præsentiae tuæ lucem et pacem elevemur).

Et quia Filius tuus Dominus noster
mortem nostram moriendo destruxit
et vitam resurgendo reparavit,
concede, quæsumus, ut ad eum sic curramus,
ut, post mortalis vitæ cursum,
ibi aliquando cum fratribus sororibusque adunemur,
ubi omnes lacrimæ ab oculis abstergentur.
Per Christum Dominum nostrum¹⁴.

tario Augustodunensi, C.C.L. 159B, 1936.

13. GeV. 1686; O.E. 33.

14. O.E. 34.

vel alia in Appendice.

Omnis respondent :

Amen.

7. Deinde dimitti potest conventus ab Abbe dicente, ex. gr. :
**Eamus nunc in pace,
memores tamen Fratris nostri defuncti.**

Sic finita commendatione, dum cereus manet incensus ad caput, aqua benedicta cum aspersorio deponitur ad pedes¹⁵.

8. Si immediate post delationem corporis defuncti in ecclesiam celebranda est aliqua Hora divini Officii, et si non est dies sub nn. 1-9 Tabellæ præcedentiae recensitus, tunc post processionem cum suo cantu, omissio versu **Deus, in adiutorium meum intende**, statim canitur hymnus et post psalmodiam fiunt lectio et oratio ut supra n. 6.

Si vero Missa exsequialis immediate sequitur delationem corporis in ecclesiam, cantus processionis pro cantu ad introitum habetur¹⁶.

Si, occasione alicuius celebrationis, præsentia corporis defuncti in choro videtur incongrua, hoc transferri licet sive in aliquam ecclesiæ partem sive in capitulum vel alium locum idoneum.

**Vigiliæ proprie dictæ
seu oratio continua circa corpus defuncti**

9. Iuxta traditionem antiquam receptam, in quantum fieri potest, sine intermissione pro defuncto a Fratribus oratur et eius corpus solum non remaneat¹⁷. Quando conventus non celebrat in choro, hæc vigilia fit præsertim cum recitatione Psalterii, interiectis lectionibus biblicis selectis et orationibus devotis quæ cor vigilantis (vigilantium) excitant erga defunctum Fratrem vel etiam oratione sub silentio.

10. Extra dominicas, sollemnitates, festa Domini quæ inscripta sunt in Calendario generali, ferias Quadragesimæ et Hebdomadæ Sanctæ, dies infra octavas Paschæ et Nativitatis, necnon ferias a die 17 ad diem 24 decembris inclusive, loco Officii diei, pro defuncto Fratre celebrare decet Officium Defunctorum semel in toto; aliis vero diebus ante sepulturam, solum ex parte, scilicet tamtummodo ad Vigilias nocturnas, ad Laudes matutinas et ad Vespertas, in quibus tunc dicuntur de hoc Officio: antiphona ad invitatorium, hymnus, tam lectio altera ex operibus

15. E.O. 94, 35-37; R.C. V, VII, 10.

16. O.E. 37.

vel alia in Appendice.

Omnis respondent :

Amen.

7. Deinde dimitti potest conventus ab Abbatissa dicente, ex. gr. :
**Eamus nunc in pace,
memores tamen Sororis nostræ defunctæ.**

Sic finita commendatione, dum cereus manet incensus ad caput, aqua benedicta cum aspersorio deponitur ad pedes¹⁵.

8. Si immediate post delationem corporis defunctæ in ecclesiam celebranda est aliqua Hora divini Officii, et si non est dies sub nn. 1-9 Tabellæ præcedentiae recensitus, tunc post processionem cum suo cantu, omissio versu **Deus, in adiutorium meum intende**, statim canitur hymnus et post psalmodiam fiunt lectio et oratio ut supra n. 6.

Si vero Missa exsequialis immediate sequitur delationem corporis in ecclesiam, cantus processionis pro cantu ad introitum habetur¹⁶.

Si, occasione alicuius celebrationis, præsentia corporis defunctæ in choro videtur incongrua, hoc transferri licet sive in aliquam ecclesiæ partem sive in capitulum vel alium locum idoneum.

**Vigiliæ proprie dictæ
seu oratio continua circa corpus defunctæ**

9. Iuxta traditionem antiquam receptam, in quantum fieri potest, sine intermissione pro defuncta a Sororibus oratur et eius corpus solum non remaneat¹⁷. Quando conventus non celebrat in choro, hæc vigilia fit præsertim cum recitatione Psalterii, interiectis lectionibus biblicis selectis et orationibus devotis quæ cor vigilantis (vigilantium) excitant erga defunctam Sororem vel etiam oratione sub silentio.

10. Extra dominicas, sollemnitates, festa Domini quæ inscripta sunt in Calendario generali, ferias Quadragesimæ et Hebdomadæ Sanctæ, dies infra octavas Paschæ et Nativitatis, necnon ferias a die 17 ad diem 24 decembris inclusive, loco Officii diei, pro defuncta Sorore celebrare decet Officium Defunctorum semel in toto; aliis vero diebus ante sepulturam, solum ex parte, scilicet tamtummodo ad Vigilias nocturnas, ad Laudes matutinas et ad Vespertas, in quibus tunc dicuntur de hoc Officio: antiphona ad invitatorium, hymnus, tam lectio altera ex operibus

17. E.O. 94, 45-56 et 95 necnon 96; R.C. V, VIII.

Patrum vel Scriptorum ecclesiasticorum deprompta quam lectio brevis cum responsorio, antiphonæ ad Benedictus et ad Magnificat, preces et oratio conclusiva¹⁸.

11. Si non celebratur Officium Defunctorum, sive ex toto sive ex parte, hora competenti habeatur celebratio verbi divini, moderante Abbatem, non tamen immediate ante Missam defunctorum ne ritus nimis gravetur neve liturgia verbi duplicari videatur¹⁹. Huiusmodi celebratio fieri potest in connexione cum Hora Completorii.

Tunc possunt haberi lectiones biblicæ et patristicæ, quæ mortis christianæ sensum exprimant foveantque, interiectis cantibus, præsertim e Psalmis vel ex Officio Defunctorum desumptis.

12. Hæc celebratio apte ordinatur hoc modo : præmissa monitione introductoryia, post psalmodiam fit lectio biblica, si placet cum responsorio. Interposito silentio, fit lectio altera ex operibus Patrum vel Scriptorum ecclesiasticorum; loco huius lectionis Abbas vel alius sacerdos præsentes alloqui potest. Fieri potest etiam lectio post unumquemque Psalmum ita ut post Vetus Testamentum sequatur Novum et ultimum Evangelium. Universa celebratio oratione universalis seu fidelium et oratione dominica, vel aliqua oratione apta, opportune concluditur.

13. Quando hæc celebratio hora Completorii habenda est, ita ordinari potest :

- a. Versus introductoryius Deus, in adiutorium meum intende;
- b. Hymnus selectus congruus;
- c. Psalmodia, pro qua, loco Psalmorum iuxta Regulam, seligi possunt alii Psalmi;
- d. Lectio biblica longior cum responsorio, interposito spatio silentii;
- e. Lectio altera biblica aut Patrum vel Scriptorum ecclesiasticorum, aut allocutio;
- f. Canticum evangelicum Simeonis Nunc dimittis;
- g. Supplicatio litanica;
- h. Oratio;
- i. Benedictio;
- j. Antiphona Beatæ Mariæ Virginis Salve, Regina.

Missa exsequialis

14. Missa exsequialis celebrari potest omnibus diebus, exceptis sollemnitatibus de præcepto servandis, feria V Hebdomadæ Sanctæ, Triduo paschali et dominicis Adventus, Quadragesimæ et Paschæ²⁰.

Post Evangelium brevis habeatur homilia, secluso tamen quovis genere laudationis funebris. Post homiliam fit oratio fidelium universalis. Commendatur ut

18. *Cærimoniale Episcoporum* 1160; *I.G.L.H.* 245; *Documentorum explanatio*, in *Notitiæ* 16, 1980, 474.

Patrum vel Scriptorum ecclesiasticorum deprompta quam lectio brevis cum responsorio, antiphonæ ad Benedictus et ad Magnificat, preces et oratio conclusiva¹⁸.

11. Si non celebratur Officium Defunctorum sive in toto sive ex parte, hora competenti habeatur celebratio verbi divini, moderante Abbatissam, non tamen immediate ante Missam defunctorum ne ritus nimis gravetur neve liturgia verbi duplicari videatur¹⁹. Huiusmodi celebratio fieri potest in connexione cum Hora Completorii.

Tunc possunt haberi lectiones biblicæ et patristicæ, quæ mortis christianæ sensum exprimant foveantque, interiectis cantibus, præsertim e Psalmis vel ex Officio Defunctorum desumptis.

12. Hæc celebratio apte ordinatur hoc modo : præmissa monitione introductoryia, post psalmodiam fit lectio biblica, si placet cum responsorio. Interposito silentio, fit lectio altera ex operibus Patrum vel Scriptorum ecclesiasticorum; loco huius lectionis sacerdos vel Abbatissam præsentem alloqui potest. Fieri potest etiam lectio post unumquemque Psalmum ita ut post Vetus Testamentum sequatur Novum et ultimum Evangelium. Universa celebratio oratione universalis seu oratione fidelium et oratione dominica, vel aliqua oratione apta, opportune concluditur.

13. Quando hæc celebratio hora Completorii habenda est, ita ordinari potest :

- a. Versus introductoryius Deus, in adiutorium meum intende;
- b. Hymnus selectus congruus;
- c. Psalmodia, pro qua, loco Psalmorum iuxta Regulam, seligi possunt alii Psalmi;
- d. Lectio biblica longior cum responsorio, interposito spatio silentii;
- e. Lectio altera biblica aut Patrum vel Scriptorum ecclesiasticorum, aut allocutio;
- f. Canticum evangelicum Nunc dimittis;
- g. Supplicatio litanica;
- h. Oratio;
- i. Benedictio;
- j. Antiphona Beatæ Mariæ Virginis Salve, Regina.

Missa exsequialis

14. Missa exsequialis celebrari potest omnibus diebus, exceptis sollemnitatibus de præcepto servandis, feria V Hebdomadæ Sanctæ, Triduo paschali et dominicis Adventus, Quadragesimæ et Paschæ²⁰.

Post Evangelium brevis habeatur homilia, secluso tamen quovis genere laudationis funebris. Post homiliam fit oratio fidelium universalis. Commendatur ut

19. *O.E.* 27-29.

20. *I.G.M.R.* 336.

fideles, præsertim vero qui sunt e familia defuncti, per sacram communionem sacrificium eucharisticum pro defuncto oblatum participant²¹.

15. Missa vero post acceptum mortis nuntium celebrari potest diebus infra octavam Nativitatis, diebus quibus occurrit memoria obligatoria, aut feria quæ non sit IV Cinerum aut Hebdomadæ Sanctæ²².

16. Iuxta consuetudinem, præsente defuncto, non solum Missa exsequialis, sed omnes aliæ Missæ, nisi obsistat aliqua obligatio particularis, pro eo celebrantur²³.

QUO RITU CORPUS EFFERTUR AD TUMULUM

Ultima commendatio in ecclesia seu valedictio²⁴

17. Sicut conventus vigilias circa corpus Fratris defuncti celebratione communi incipit, simili modo dum efferendum est ad tumulum, antequam a locis ubi Domino in monasterio fideliter servivit, elongetur, Fratres convenient ut simul hanc sollemnem vigiliam absolvant.

18. Dicta oratione post communionem Missæ exsequialis, vel, si sacrificium eucharisticum non celebratur, post expletam liturgiam verbi²⁵, Abbas indutus stola super albam et planeta aut pluviali accedit cum (mitra et) baculo prope feretrum habens apud se ministrantes cum libro, aqua benedicta et incenso, dum Frater alius tenet cereum paschalem vel crucem ad caput²⁶.

19. Quando neque Missa neque aliqua Hora divini Officii præcesserit, Abbas salutare potest adstantes, sicut fit initio Missæ vel dicens :

**Deus spei repleat vos omni pace in credendo
ut abundetis in spe et virtute Spiritus Sancti,
et Dominus sit semper vobiscum²⁷.**

Omnis respondent :

Amen.

20. Abbas, deposito baculo, invitatorium profert his vel similibus verbis :

**Debitum humani corporis sepeliendi officium
fidelium more compleentes,**

21. *I.G.M.R.* 338; *O.E.* 41-44.

22. *I.G.M.R.* 337.

23. *E.O.* 97; *R.C.* V, VIII, 5-8.

24. Licet in *O.E.* 46 habeatur titulus *Ultima commendatio et valedictio*, attamen, quia iuxta traditionem a Cisterciensibus receptam ritus et preces in coemeterio ampliores ha-

fideles, præsertim vero qui sunt e familia defunctæ, per sacram Communionem sacrificium eucharisticum pro defuncta oblatum participant²¹.

15. Missa vero post acceptum mortis nuntium celebrari potest diebus infra octavam Nativitatis, diebus quibus occurrit memoria obligatoria, aut feria quæ non sit IV Cinerum aut Hebdomadæ Sanctæ²².

16. Iuxta consuetudinem, præsente defuncta, non solum Missa exsequialis, sed omnes aliæ Missæ, nisi obsistat aliqua obligatio particularis, pro ea celebrantur²³.

QUO RITU CORPUS EFFERTUR AD TUMULUM

Ultima commendatio in ecclesia seu valedictio²⁴

17. Sicut conventus vigilias circa corpus Sororis defunctæ celebratione communi incipit, simili modo dum efferendum est ad tumulum, antequam a locis ubi Domino in monasterio fideliter servivit, elongetur, Sorores convenient ut simul hanc sollemnem vigiliam absolvant.

18. Dicta oratione post communionem Missæ exsequialis, vel, si sacrificium eucharisticum non celebratur, post expletam liturgiam verbi²⁵, Sacerdos celebrans indutus stola super albam et planeta aut pluviali accedit prope feretrum habens apud se ministrantes cum libro, aqua benedicta et incenso, dum Soror alia tenet cereum paschalem vel crucem ad caput²⁶.

19. Quando neque Missa neque aliqua Hora divini Officii præcesserit, Sacerdos salutare potest adstantes, sicut fit initio Missæ vel dicens :

**Deus spei repleat vos omni pace in credendo
ut abundetis in spe et virtute Spiritus Sancti,
et Dominus sit semper vobiscum²⁷.**

Omnis respondent :

Amen.

20. Sacerdos invitatorium profert his vel similibus verbis :

**Debitum humani corporis sepeliendi officium
fidelium more compleentes,**

bentur, quibus communitas cum consanguineis defuncti(æ) et hospitibus participat, hic potius scribitur : *Ultima commendatio in ecclesia seu valedictio*.

25. *R.C.* V, IX, 1; *O.E.* 46.

26. *Coll. fº* 149 vº, c. 3; *E.O.* 98, 1-5; *R.C.* V, IX, 1-2.

27. *Missale romanum* pro regionibus linguae gallicæ, die 2 novembries; cf. *Rm* 15, 13.

Deum cui omnia vivunt fideliter deprecemur
ut huius Fratris nostri corpus,
a nobis in infirmitate sepeliendum,
in virtute et ordine sanctorum resuscitet,
et eius animam sanctis et fidelibus iubeat aggregari.
Tribuat ei in iudicio misericordiam,
ut, morte redemptus, debitibus solitus,
Patri reconciliatus, boni Pastoris humeris reportatus,
in comitatu Regis æterni
perenni gaudio et sanctorum consortio
perfriu mereatur²⁸.

Et omnes aliquantulum orant sub silentio.

21. Deinde ab Abbe fit aspersio et thurificatio corporis. Interim cantatur responsorium :

Credo quod Redemptor meus vivit
et in novissimo die de terra resurrecturus sum
* **Et in carne mea videbo Deum Salvatorem meum.**
V. Quem visurus sum ego et non aliis
et oculi mei conspecturi sunt.
* **Et in carne mea videbo Deum Salvatorem meum²⁹.**

vel alium uti Subvenite, aut Qui Lazarum, aut Libera me de viis, vel alius cantus aptus.

22. Deinde Abbas dicit orationem :

Deus apud quem omnia morientia vivunt,
cui non pereunt moriendo corpora nostra,
sed mutantur in melius,
te supplices deprecamur,
ut suscipi iubeas per manus sanctorum angelorum tuorum
animam Fratris nostri N.
deducendam in sinibus patriarcharum tuorum,
Abraham scilicet amici tui,
et Isaac electi tui,
atque Iacob dilecti tui,
quo aufugit dolor et tristitia atque suspirium,
fidelium quoque animæ felici iucunditate lætantur
et in novissimo magni iudicii die
inter sanctos et electos tuos
eum facias perpetuae gloriæ percipere portionem,
quam oculus non vidit,
nec auris audivit,

28. Gre. 1413 et 4062; GeV. 1623; Coll. f° 150 r°, c. 3; R.C. V, IX, 14 d; O.E. 46.

Deum cui omnia vivunt fideliter deprecemur
ut huius Sororis nostræ corpus,
a nobis in infirmitate sepeliendum,
in virtute et ordine sanctorum resuscitet,
et eius animam sanctis et fidelibus iubeat aggregari.
Tribuat eae in iudicio misericordiam,
ut, morte redempta, debitibus soluta,
Patri reconciliata, boni Pastoris humeris reportata,
in comitatu Regis æterni
perenni gaudio et sanctorum consortio
perfriu mereatur²⁸.

Et omnes aliquantulum orant sub silentio.

21. Deinde a Sacerdote fit aspersio et thurificatio corporis. Interim cantatur responsorium :

Credo quod Redemptor meus vivit
et in novissimo die de terra resurrecturus sum
* **Et in carne mea videbo Deum Salvatorem meum.**
V. Quem visurus sum ego et non aliis
et oculi mei conspecturi sunt.
* **Et in carne mea videbo Deum Salvatorem meum²⁹.**

vel alium uti Subvenite, aut Qui Lazarum, aut Libera me de viis, vel alius cantus aptus.

22. Deinde Sacerdos dicit orationem :

Deus apud quem omnia morientia vivunt,
cui non pereunt moriendo corpora nostra,
sed mutantur in melius,
te supplices deprecamur,
ut suscipi iubeas per manus sanctorum angelorum tuorum
animam Sororis nostræ N.
deducendam in sinibus patriarcharum tuorum,
Abraham scilicet amici tui,
et Isaac electi tui,
atque Iacob dilecti tui,
quo aufugit dolor et tristitia atque suspirium,
fidelium quoque animæ felici iucunditate lætantur
et in novissimo magni iudicii die
inter sanctos et electos tuos
eam facias perpetuae gloriæ percipere portionem,
quam oculus non vidit,
nec auris audivit,

29. Hoc R. præfertur propter contentum, sicut in *O.E. monasticus* 61; ex alia parte, R. Subvenite iam cantatum est ad egressum animæ. Responsoria Subvenite et Libera me de viis sicut in Coll. f° 150 r°, c. 1 et R.C. V, IX, 4-8.

et in cor hominis non ascendit
quæ præparasti diligentibus te.
Per Christum Dominum nostrum³⁰.

Alia oratio ad libitum,

In manus tuas, clementissime Pater,
Fratri nostri animam commendamus,
spe certa suffulti eum, sicut omnes in Christo defunctos,
cum Christo esse resurrectum in novissimo die.
(Tibi gratias agimus,
pro omnibus beneficiis, quibus famulum tuum
in hac vita mortali ita cumulasti,
ut eadem nobis signa tuæ fierent bonitatis,
et beatæ sanctorum communionis in Christo).
Pateant ergo, Domine, precibus nostris
aures misericordiæ tuæ,
ut portæ paradisi aperiantur famulo tuo,
et etiam nos, qui relinquimur,
invicem consolemur in verbis fidei
(donec occurramus omnes in Christo,
et sic semper tecum et cum Fratre nostro esse possimus).
Per Christum Dominum nostrum³¹.

Vel :

Tibi, Domine, commendamus anima famuli tui N.
ut defunctus sæculo tibi vivat,
et quæ, per fragilitatem humanæ conversationis,
peccata commisit,
tu venia misericordissimæ pietatis absterge.
Per Christum Dominum nostrum³².

Omnis respondent :

Amen.

Processio ad cœmeterium

23. His expletis, ubi mos est pulsantibus signis, processio fit ad cœmeterium. Præeunt qui aquam benedictam, thuribulum, cereum vel crucem deferunt, post eos Fratres ordinatim incipiendo a iunioribus, deinde feretrum, ultimus Abbas cum (mitra et) baculo, quem sequi possunt consanguinei Fratris defuncti et hospites,

30. *Gre.* 4067; *Coll.* f° 150 r°, c. 1 et *R.C.* V, IX, 6 ubi incipit Deus cui omnia vivunt;
O.E. 174.

et in cor hominis non ascendit
quæ præparasti diligentibus te.
Per Christum Dominum nostrum³⁰.

Alia oratio ad libitum,

In manus tuas, clementissime Pater,
Sororis nostræ animam commendamus,
spe certa suffulti eam, sicut omnes in Christo defunctos,
cum Christo esse resurrectam in novissimo die.
(Tibi gratias agimus,
pro omnibus beneficiis, quibus famulam tuam
in hac vita mortali ita cumulasti,
ut eadem nobis signa tuæ fierent bonitatis,
et beatæ sanctorum communionis in Christo).
Pateant ergo, Domine, precibus nostris
aures misericordiæ tuæ,
ut portæ paradisi aperiantur famulæ tuæ,
et etiam nos, qui relinquimur,
invicem consolemur in verbis fidei
(donec occurramus omnes in Christo,
et sic semper tecum et cum Sorore nostra esse possimus).
Per Christum Dominum nostrum³¹.

Vel :

Tibi, Domine, commendamus animam famulæ tuæ N.
ut defuncta sæculo tibi vivat,
et quæ, per fragilitatem humanæ conversationis,
peccata commisit,
tu venia misericordissimæ pietatis absterge.
Per Christum Dominum nostrum³².

Omnis respondent :

Amen.

Processio ad cœmeterium

23. His expletis, ubi mos est pulsantibus signis, processio fit ad cœmeterium. Præeunt quæ aquam benedictam, thuribulum, cereum vel crucem deferunt, necnon Sacerdos, post eos Sorores ordinatim incipiendo a iunioribus, deinde feretrum, ultima Abbatissa cum baculo, quam sequi possunt consanguinei Sororis defunctæ

31. *O.E.* 48.

32. *Coll.* f° 149 v°, c. 2; *R.C.* V, VII, 3; *O.E.* 192.

nisi melior videatur ordo præposterus, scilicet post cereum vel crucem et feretrum Abbas et Fratres incipiendo a senioribus³³.

24 In processione cantantur Psalmi, scilicet :

Psalmus 113 (A) cum antiphona
Chorus Angelorum te suscipiat
et in sinu Abrahæ ibi te collocet,
ut cum Lazaro quondam paupere
æternam habeas requiem³⁴.

Vel :

In paradisum ducant te Angeli,
in tuo adventu suscipiant te Martyres,
et perducant te in civitatem sanctam Ierusalem³⁵.

Psalmus 117 cum antiphona
Aperite mihi portas iustitiae,
ingressus in eas confitebor Domino³⁶.

necnon, si necesse est, Psalmus 41A cum antiphona
Ingrediar in locum tabernaculi admirabilis,
usque in domum Dei³⁷.

Cantari etiam possunt iidem Psalmi cum unica antiphona,
Chorus Angelorum, ut supra

Vel :

In paradisum, ut supra

Vel :

Audivi vocem de cælo dicentem :
Beati mortui qui in Domino moriuntur³⁸.

Vel :

Ego sum resurrectio et vita :
qui credit in me, etiam si mortuus fuerit, vivet;
et omnis, qui vivit et credit in me, non morietur in æternum³⁹.

aut cum unico responso **Alleluia**.

33. *E.O.* 98, 1-12; *R.C.* V, IX, 10.

34. *Coll.* f° 150 r°, c. 1; *E.O.* 98, 8; *R.C.* V, IX, 9 et 15.

35. *O.E.* 50.

36. Psalmus, supra nota 34; antiphona *O.E.* 155.

et hospites, nisi melior videatur ordo præposterus, scilicet post cereum vel crucem et Sacerdotem, feretrum, Abbatissa et Sorores incipiendo a senioribus³³.

24. In processione cantantur Psalmi, scilicet :

Psalmus 113 (A) cum antiphona
Chorus Angelorum te suscipiat
et in sinu Abrahæ ibi te collocet,
ut cum Lazaro quondam paupere
æternam habeas requiem³⁴.

Vel :

In paradisum ducant te Angeli,
in tuo adventu suscipiant te Martyres,
et perducant te in civitatem sanctam Ierusalem³⁵.

Psalmus 117 cum antiphona
Aperite mihi portas iustitiae,
ingressus in eas confitebor Domino³⁶.

necnon, si necesse est, Psalmus 41A cum antiphona
Ingrediar in locum tabernaculi admirabilis,
usque in domum Dei³⁷.

Cantari etiam possunt iidem Psalmi cum unica antiphona,
Chorus Angelorum, ut supra

Vel :

In paradisum, ut supra

Vel :

Audivi vocem de caelo dicentem :
Beati mortui qui in Domino moriuntur³⁸.

Vel :

Ego sum resurrectio et vita :
qui credit in me, etiam si mortuus fuerit, vivet;
et omnis, qui vivit et credit in me, non morietur in æternum³⁹.

aut cum unico responso **Alleluia**.

37. Psalmus, supra nota 34; antiphona *O.E.* 147.

38. *O.E.* 35.

39. *O.E.* 166.

Inhumatio

25. Cum ad tumulum pervenitur, collocantur aqua benedicta et incensum ad pedes sepulcri, crux vero vel cereus ordinat se ad eius caput; Fratres, prout locus permittit, hinc et inde se collocant. Abbas comitatus a Fratre librum deferente stat ad pedes sepulcri inter ceteros ministrantes⁴⁰.

26. Omnibus circa tumulum ordinatis, Abbas ad astantes invitatorium dirigit his vel similibus verbis :

*Pio recordationis affectu, Fratres carissimi,
commemorationem facimus cari nostri
quem Dominus de hoc sæculo assumpsit :
obsecramus igitur misericordiam Dei nostri
ut ipse tribuere ei dignetur placidam et quietam mansionem
et remittat ei omnes offensas⁴¹.*

Post hæc, Abbas benedit sepulcrum, dicens
*Deus, qui fundasti terram, cælos formasti
siderumque loca stabilita fixisti;
qui captivum laqueo mortis hominem
reparasti ablutione lavacri;
qui Dominum nostrum Iesum Christum,
contritis laqueis infernorum,
in salutem credentium resurgere
suorumque membra resurgere iussisti :
super hoc sepulcrum, Domine, respice miseratus,
ut sit in eo, te iubente, famulo tuo quieta dormitio,
et tempore iudicii vera resurrectio cum beatis.
Per Christum Dominum nostrum⁴².*

Vel :

*Domine Iesu Christe,
qui, per triduum in sepulcro quiescens,
omnium in te credentium tumulos ita sanctificasti,
ut, dum humanis corporibus deservirent,
spem etiam resurrectionis augerent,
concede propitius,
ut in hoc sepulcro famulus tuus cum pace dormiens requiescat,
donec eum tu resuscitans illuminaveris,
qui es resurrectio atque vita,
ut in lumine vultus tui videat in cælo lumen æternum.
Qui vivis et regnas in sæcula sæculorum⁴³.*

40. R.C. V, IX, 11.

41. Gre. 1398 et 4047; GeV. 1607; Coll. f° 150 r°, c. 2; R.C. V, IX, 12 a.

Inhumatio

25. Cum ad tumulum pervenitur, collocantur aqua benedicta et incensum ad pedes sepulcri dum crux vero vel cereus ordinat se ad eius caput; Sorores, prout locus permittit, hinc et inde se collocant. Sacerdos et Abbatissa stant ad pedes sepulcri inter ministrantes⁴⁰.

26. Omnibus circa tumulum ordinatis, Sacerdos vel Abbatissa ad astantes invitatorium dirigit his vel similibus verbis :

*Pio recordationis affectu, fratres et Sorores carissimi,
commemorationem facimus caræ nostræ
quam Dominus de hoc sæculo assumpsit :
obsecramus igitur misericordiam Dei nostri
ut ipse tribuere eae dignetur placidam et quietam mansionem
et eae remittat omnes offensas⁴¹.*

Post hæc, Sacerdos benedit sepulcrum, dicens :

*Deus, qui fundasti terram, cælos formasti
siderumque loca stabilita fixisti;
qui captivum laqueo mortis hominem
reparasti ablutione lavacri;
qui Dominum nostrum Iesum Christum,
contritis laqueis infernorum,
in salutem credentium resurgere
suorumque membra resurgere iussisti :
super hoc sepulcrum, Domine, respice miseratus,
ut sit in eo, te iubente, famulæ tuæ quieta dormitio,
et tempore iudicii vera resurrectio cum beatis.
Per Christum Dominum nostrum⁴².*

Vel :

*Domine Iesu Christe,
qui, per triduum in sepulcro quiescens,
omnium in te credentium tumulos ita sanctificasti,
ut, dum humanis corporibus deservirent,
spem etiam resurrectionis augerent,
concede propitius,
ut in hoc sepulchro famula tua cum pace dormiens requiescat,
donec eam tu resuscitans illuminaveris,
qui es resurrectio atque vita,
ut in lumine vultus tui videat in cælo lumen æternum.
Qui vivis et regnas in sæcula sæculorum⁴³.*

42. M. Andrieu, *Le Pontifical romain au Moyen-Age*, tome 2, *Le Pontifical de la curie romaine au XIIIe siècle* 509; Coll. f° 150 r°, c. 2; R.C. V, IX, 12 d; O.E. 194.

43. O.E. 53.

Vel :

Deus, cuius miseratione animæ fidelium requiescunt,
hunc tumulum benedicere dignare,
eique angelum tuum sanctum deputa custodem;
et cuius corpus hic sepelitur,
anima eius ab omnibus absolve vinculis delictorum,
ut in te cum sanctis tuis sine fine lætetur.
Per Christum Dominum nostrum⁴⁴.

Vel :

Deus, qui hominem a præcepto tuo lapsum
iustæ mortis sententia condemnasti,
qui eum per pænitentiam et novissimam resurrectionem
vivere demonstrasti,
qui Abraham patri nostro in terra repromissionis
sepulturam dedisti,
qui præparanti monumentum Ioseph iusto
corpus dominicum ut sepeliret inspirasti,
te contrito corde et subnixa quæsumus prece,
ut sepulchrum hoc,
quod corpori famuli tui paratum est sepeliendo,
tua pietas respicere et benedicere dignetur,
ut cum in eo caro eius fuerit ingesta,
paradiso recondatur anima.
Per Christum Dominum nostrum⁴⁵.

Omnes respondent :

Amen.

Dicta oratione, Abbas aqua benedicta aspergit ac deinde incensat tumulum.
In locis ubi Frater aliquis in fossam descendit ut corpus honeste recipiat et disponat, ei tradere potest Abbas thuribulum ut eam thurificer⁴⁶.

27. Dum corpus in sepulcrum deponitur, cantari potest Psalmus 41A, si non iam cantatus est, cum antiphona

**Ingrediar in locum tabernaculi admirabilis
usque ad domum Dei⁴⁷.**

vel Psalmus 125 cum antiphona

**Qui seminant in lacrimis
in exultatione metent⁴⁸.**

vel Psalmus 131 cum antiphona

Hæc requies mea in sæculum sæculi :

44. O.E. 193.

45. O.E. 195.

46. Coll. f° 150 r°, c. 2; E.O. 98, 19-21; R.C. V, IX, 13; O.E. 53.

Vel :

Deus, cuius miseratione animæ fidelium requiescunt,
hunc tumulum benedicere dignare,
eique angelum tuum sanctum deputa custodem;
et cuius corpus hic sepelitur,
anima eius ab omnibus absolve vinculis delictorum,
ut in te cum sanctis tuis sine fine lætetur.
Per Christum Dominum nostrum⁴⁴.

Vel :

Deus, qui hominem a præcepto tuo lapsum
iustæ mortis sententia condemnasti,
qui eum per pænitentiam et novissimam resurrectionem
vivere demonstrasti,
qui Abraham patri nostro in terra repromissionis
sepulturam dedisti,
qui præparanti monumentum Ioseph iusto
corpus dominicum ut sepeliret inspirasti,
te contrito corde et subnixa quæsumus prece,
ut sepulchrum hoc,
quod corpori famulæ tuae paratum est sepeliendo,
tua pietas respicere et benedicere dignetur,
ut cum in eo caro eius fuerit ingesta,
paradiso recondatur anima.
Per Christum Dominum nostrum⁴⁵.

Omnes respondent :

Amen.

Dicta oratione, Sacerdos aqua benedicta aspergit ac deinde incensat tumulum.
In locis ubi Soror aliqua in fossam descendit ut corpus honeste recipiat et disponat, ea tradere potest Sacerdos thuribulum ut eam thurificer⁴⁶.

27. Dum corpus in sepulcrum deponitur, cantari potest, si non iam cantatus est, Psalmus 41A cum antiphona

**Ingrediar in locum tabernaculi admirabilis
usque ad domum Dei⁴⁷.**

vel Psalmus 125 cum antiphona

**Qui seminant in lacrimis
in exultatione metent⁴⁸.**

vel Psalmus 131 cum antiphona

Hæc requies mea in sæculum sæculi :

47. Vide notas 36 et 39.

48. Psalmus : O.E. 161.

hic habitabo, quoniam elegi eam⁴⁹.

vel responsorium.

28. Deposito et disposito corpore necnon vultu eius cooperto, Abbas instrumento sibi porrecto super illud proiicit pugillum terræ; quo facto, retrahit se contra sepulcrum⁵⁰.

Dum Fratres ad hoc constituti corpus humo cooperiunt, prosequi potest psalmodia præsertim cum Psalmo 138 et eius antiphona

**De terra plasmasti me
et carne induisti me,
Redemptor meus, Domine,
resuscita me in novissimo die⁵¹.**

Ultima suffragia

29. Corpore sepulto, interrumpitur psalmodia et fit oratio communis seu fidelium⁵² iuxta unum e sequentibus formulariis vel similibus verbis, sive ex toto, sive ex parte.

A

30. Abbas ad precem invitat dicens :

**Quia placuit omnipotenti Deo
Fratrem nostrum ex hac vita ad se revocare,
corpus eius terræ committimus,
ut illuc revertatur unde extractum est.
Quoniam autem Christus resurrexit primogenitus mortuorum,
qui reformabit corpus humilitatis nostræ
configuratum corpori claritatis suæ,
Fratrem nostrum Domino commendamus
ut eum assumat in pacem suam
et corpus eius resuscitet in novissimo die⁵³.**

Diaconus vel ministrans aut aliquis Frater supplications profert, omnibus respondentibus Amen

Suscipe, Domine, animam famuli tui revertentem ad te :

49. Psalmus, supra nota 36; O.E. 164. Hic Psalmus cum sua antiphona, sicut præcedentes Psalmi (præter 125), pertinet ad rituale Francorum exsequiarum.

50. Coll. f° 150 r°, c. 2; E.O. 98, 22-23; R.C. V, IX, 13.

hic habitabo, quoniam elegi eam⁴⁹.

vel responsorium.

28. Deposito et disposito corpore necnon vultu eius cooperto, Abbatissa instrumento sibi porrecto super illud proiicit pugillum terræ; quo facto, retrahit se contra sepulcrum⁵⁰.

Dum Sorores ad hoc constitutae corpus humo cooperiunt, prosequi potest psalmodia præsertim cum Psalmo 138 et eius antiphona

**De terra plasmasti me
et carne induisti me,
Redemptor meus, Domine,
resuscita me in novissimo die⁵¹.**

Ultima suffragia

29. Corpore sepulto, interrumpitur psalmodia et fit oratio communis seu fidelium⁵² iuxta unum e sequentibus formulariis vel similibus verbis, sive ex toto, sive ex parte.

A

30. Sacerdos ad precem invitat dicens :

**Quia placuit omnipotenti Deo
Sororem nostram ex hac vita ad se revocare,
corpus eius terræ committimus,
ut illuc revertatur unde extractum est.
Quoniam autem Christus resurrexit primogenitus mortuorum,
qui reformabit corpus humilitatis nostræ
configuratum corpori claritatis suæ,
Sororem nostram Domino commendamus
ut eam assumat in pacem suam
et corpus eius resuscitet in novissimo die⁵³.**

Diaconus vel Abbatissa aut aliqua Soror supplications profert, omnibus respondentibus Amen,

Suscipe, Domine, animam famulæ tuæ revertentem ad te :

51. Psalmus, supra nota 36; antiphona sicut Psalmus, sicut et ceteri Psalmi et antiphonæ, pertinet ad rituale Francorum exsequiarum; O.E. 52.

52. O.E. 56.

53. O.E. 72.

veste cælesti eam induit et lava eam sancto fonte vitæ aeternæ,
ut inter sapientes sapiat, R.
et inter Patriarchas et Prophetas proficiat, R.
et inter Apostolos Christum sequi studeat, R.
et inter Martyres coronatus conseudeat, R.
et inter Angelos et Archangelos claritatem Dei semper videat, R.
et inter Cherubim et Seraphim claritatem Dei inveniat, R.
et inter viginti quatuor Seniores Cantica Canticorum audiat, R.
et inter lavantes stolas suas in fonte luminis vestem lavet, R.
et inter pulsantes portas apertas cælestis Ierusalem reperiatur, R.
et inter paradisi rutilos lapides gaudium possideat, R.
et notitiam mysteriorum agnoscat, R.
et inter videntes facie ad faciem videat, R.
et inter canentes canticum novum cantet, R.
et inter audientes cælestem sonum audiat⁵⁴, R.

B

31. Abbas ad precem invitatis dicens :

Pro Fratre nostro N.
Dominum nostrum Iesum Christum deprecemur,
qui dixit : «Ego sum resurrectio et vita :
qui in me credit, etiam si mortuus fuerit, vivet,
et omnis qui vivit et credit in me,
non morietur in aeternum.»

Diakonus vel ministrans aut aliquis Frater supplications profert, omnibus
respondentibus Te rogamus, audi nos vel **Domine, miserere super peccatore,**
Ut, qui super Lazarum mortuum lacrimatus es,
lacrimas nostras abstergere digneris, R.

Ut, qui mortuos excitasti ad vitam,
Fratri quoque nostro vitam aeternam donare digneris, R.

Ut, qui latroni pænitenti paradisum promisisti,
Fratrem hunc nostrum in cælum perducere digneris, R.

Ut Fratrem nostrum, aquis Baptismatis ablutum
et **Unctione sacra signatum,**
inter sanctos et electos cooptare digneris, R.

Ut Fratrem nostrum
in **sacro convivio Corporis et Sanguinis tui enutritum,**
ad mensam regni tui admittere digneris, R.

54. GeV. 1611; Coll. f° 150 r°, c. 3; R.C. V, IX, 14 e.

veste cælesti eam induit et lava eam sancto fonte vitæ aeternæ,
ut inter sapientes sapiat, R.
et inter Patriarchas et Prophetas proficiat, R.
et inter Apostolos Christum sequi studeat, R.
et inter Martyres coronata conseudeat, R.
et inter Angelos et Archangelos claritatem Dei semper videat, R.
et inter Cherubim et Seraphim claritatem Dei inveniat, R.
et inter viginti quatuor Seniores Cantica Canticorum audiat, R.
et inter lavantes stolas suas in fonte luminis vestem lavet, R.
et inter pulsantes portas apertas cælestis Ierusalem reperiatur, R.
et inter paradisi rutilos lapides gaudium possideat, R.
et notitiam mysteriorum agnoscat, R.
et inter videntes facie ad faciem videat, R.
et inter canentes canticum novum cantet, R.
et inter audientes cælestem sonum audiat⁵⁴, R.

B

31. Sacerdos ad precem invitatis dicens :

Pro Sorore nostra N.
Dominum nostrum Iesum Christum deprecemur,
qui dixit: «Ego sum resurrectio et vita:
qui in me credit, etiam si mortuus fuerit, vivet,
et omnis qui vivit et credit in me,
non morietur in aeternum.»

Diakonus vel Abbatissa aut aliqua Soror supplications profert, omnibus
respondentibus Te rogamus, audi nos vel **Domine, miserere super peccatrice,**
Ut, qui super Lazarum mortuum lacrimatus es,
lacrimas nostras abstergere digneris, R.

Ut, qui mortuos excitasti ad vitam,
Sorori quoque nostræ vitam aeternam donare digneris, R.

Ut, qui latroni pænitenti paradisum promisisti,
Sororem hanc nostram in cælum perducere digneris, R.

Ut Sororem nostram, aquis Baptismatis ablutam
et **Unctione sacra signatam,**
inter sanctos et electos cooptare digneris, R.

Ut Sororem nostram
in **sacro convivio Corporis et Sanguinis tui enutritam,**
ad mensam regni tui admittere digneris, R.

Ut nosmetipsos, Fratris nostri desiderio marentes,
per fidei consolationem et spem vitæ aeternæ refovere digneris⁵⁵, R.

C

32. Loco huiusmodi intentionum cantari potest antiphona prolixa, in cuius fine sub forma litanica ter ab omnibus supplicatur. Abbas ad precem invitat dicens :

Oremus, Fratres carissimi,
pro spiritu cari nostri
quem Dominus de laqueo huius sæculi
liberare dignatus est,
cuius corpusculum hodie sepulturæ traditur,
ut eum pietas Domini
in sinu Abrahæ, Isaac et Iacob collocare dignetur,
ut, cum dies iudicii advenerit,
inter sanctos et electos suos
eum in parte dextra collocandum,
resuscitari faciat⁵⁶.

Tunc cantatur antiphona :

Clementissime Domine,
qui pro nostra miseria
ab impiorum manibus mortis supplicium pertulisti,
libera animam eius de inferni voragine,
et de vinculis mortis miserator absolve,
et cuncta eius peccata oblivione perpetua dele;
eam ad lucem tuam angeli tradant,
paradisque portam introducant,
ut, dum corpusculum pulveri traditur,
ad æternitatem perducant⁵⁷.

Omnes, genibus flexis vel inclinato corpore, ter supplicant
Domine, miserere super peccatrice.

33. Deinde, vel omnes simul recitant orationem dominicam⁵⁸, vel Abbas dicit unam e sequentibus orationibus :

Omnipotens Deus, qui mortem nostram
per Filium tuum Iesum Christum
in cruce demortuum destruxisti,
et per ipsum, vel in sepulcro quiescentem
vel a mortuis gloriose resurgentem,
tumulos sanctificasti

55. O.E. 56.

56. GeV. 1620; Coll. f° 150 r°, c. 3; R.C. V, IX, 14 b.

Ut nosmetipsos, Sororis nostræ desiderio marentes,
per fidei consolationem et spem vitæ aeternæ refovere digneris⁵⁵, R.

C

32. Loco huiusmodi intentionum cantari potest antiphona prolixa, in cuius fine sub forma litanica ter ab omnibus supplicatur. Sacerdos ad precem invitat dicens :

Oremus, Fratres et Sorores carissimi,
pro spiritu caræ nostræ
quam Dominus de laqueo huius sæculi
liberare dignatus est,
cuius corpusculum hodie sepulturæ traditur,
ut eam pietas Domini
in sinu Abrahæ, Isaac et Iacob collocare dignetur,
ut, cum dies iudicii advenerit,
inter sanctos et electos suos
eam in parte dextra collocandam,
resuscitari faciat⁵⁶.

Tunc cantatur antiphona

Clementissime Domine,
qui pro nostra miseria
ab impiorum manibus mortis supplicium pertulisti,
libera animam eius de inferni voragine,
et de vinculis mortis miserator absolve,
et cuncta eius peccata oblivione perpetua dele;
eam ad lucem tuam angeli tradant,
paradisque portam introducant,
ut, dum corpusculum pulveri traditur,
ad æternitatem perducant⁵⁷.

Omnes, genibus flexis vel inclinato corpore, ter supplicant
Domine, miserere super peccatrice.

33. Deinde, vel omnes simul recitant orationem dominicam⁵⁸, vel Sacerdos dicit unam e sequentibus orationibus :

Omnipotens Deus, qui mortem nostram
per Filium tuum Iesum Christum
in cruce demortuum destruxisti,
et per ipsum, vel in sepulcro quiescentem
vel a mortuis gloriose resurgentem,
tumulos sanctificasti

57. E.O. 98, 8; R.C. V, IX, 15, mutatis verbis de ministris tartareis in de vinculis
mortis, ut in Rituali O.P.

58. O.E. 56.

et vitam nobis atque immortalitatem mirabiliter reparasti,
suscipte preces nostras pro huic Fratri nostro
qui, Christo commortuus et consepultus,
beatam spem resurrectionis exspectat.

Dum erat in terra,
direxisti eum per Spiritum tuum
in semitas vitae monasticæ:
deduc illum in vitam æternam
ut, qui te agnovit hic fidelis,
te sine fine laudet in cœlo beatus.
Per Christum Dominum nostrum⁵⁹.

Vel:

Temeritatis quidem est, Domine,
ut homo hominem, mortalis mortalem, cinis cinerem
tibi Domino Deo nostro audeat commendare:
sed quia terra suscipit terram, et pulvis convertitur in pulverem,
donec omnis caro in suam redigatur originem,
tuam, piissime Pater, lacrimabiliter quæsumus pietatem,
ut huius famuli tui animam,
quam de hoc mundo ducis ad patriam,
Abrahæ amici tui sinu recipias,
et refrigerii rore perfundas;
sit requiei tuæ te donante coniuncta
et indulgentiæ tuæ piam sentiat bonitatem;
cumque finito mundi termino
supernum cunctis illuxerit regnum,
novus homo sanctorum omnium coetibus aggregatus,
cum electis tuis resurgat in parte dextra coronandus.
Per Christum Dominum nostrum⁶⁰.

Vel:

Fac, quæsumus, Domine,
hanc cum servo tuo defuncto misericordiam,
ut factorum suorum in poenis non recipiat vicem,
qui tuam in votis tenuit voluntatem,
ut, sicut hic eum vera fides iunxit fidelium turmis,
ita eum illic tua miseratio societ angelicis choris.
Per Christum Dominum nostrum⁶¹.

Vel:

Diri vulneris novitate perculti,
et quodammodo sauciati,

59. O.E. 199.

et vitam nobis atque immortalitatem mirabiliter reparasti,
suscipte preces nostras pro huic Sorori nostræ
quæ, Christo commortua et consepulta,
beatam spem resurrectionis exspectat.

Dum erat in terra,
direxisti eam per Spiritum tuum
in semitas vitae monasticæ:
deduc illam in vitam æternam
ut, quæ te agnovit hic fidelis,
te sine fine laudet in cœlo beata.
Per Christum Dominum nostrum⁵⁹.

Vel:

Temeritatis quidem est, Domine,
ut homo hominem, mortalis mortalem, cinis cinerem
tibi Domino Deo nostro audeat commendare:
sed quia terra suscipit terram, et pulvis convertitur in pulverem,
donec omnis caro in suam redigatur originem,
tuam, piissime Pater, lacrimabiliter quæsumus pietatem,
ut huius famulæ tuæ animam,
quam de hoc mundo ducis ad patriam,
Abrahæ amici tui sinu recipias,
et refrigerii rore perfundas;
sit requiei tuæ te donante coniuncta
et indulgentiæ tuæ piam sentiat bonitatem;
cumque finito mundi termino
supernum cunctis illuxerit regnum,
nova creatura sanctorum omnium coetibus aggregata,
cum electis tuis resurgat in parte dextra coronanda.
Per Christum Dominum nostrum⁶⁰.

Vel:

Fac, quæsumus, Domine,
hanc cum ancilla tua defuncta misericordiam,
ut factorum suorum in poenis non recipiat vicem,
quæ tuam in votis tenuit voluntatem,
ut, sicut hic eam vera fides iunxit fidelium turmis,
ita eam illic tua miseratio societ angelicis choris.
Per Christum Dominum nostrum⁶¹.

Vel:

Diri vulneris novitate perculti,
et quodammodo sauciati,

60. *Liber Ordinum*, ed. Ferotin 125; *Coll. f° 150 r°, c. 2; R.C. V, IX, 14*; attamen emendata.61. *Gre. 1402; Coll. f° 150 r°, c. 1; R.C. V, IX, 7; O.E. 56.*

misericordiam tuam, Redemptor mundi,
flebilibus vocibus imploramus,
ut cari Fratris nostri N. animam
ad tuam clementiam, qui fons pietatis es, revertentem,
blande leniterque suscipias;
et si quas illa ex carnali contagione contraxit maculas,
tu, Deus, inolita bonitate clementer deleas,
pie indulgeas, oblivioni in perpetuum tradas,
atque eamdem tibi laudem cum caeteris reddituram,
sanctorum coetibus aggregari præcipias.
Qui vivis et regnas in sæcula sæculorum⁶².

Vel :

In manus tuas, clementissime Pater,
Fratris nostri animam commendamus,
spe certa suffulti eum, sicut omnes in Christo defunctos,
cum Christo esse resurrecturam in novissimo die.
(Tibi gratias agimus, pro omnibus beneficiis,
quibus famulum tuum in hac vita mortali ita cumulasti,
ut eadem nobis signa tuæ fierent bonitatis,
et beatæ sanctorum communionis in Christo).
Pateant ergo, Domine, precibus nostris
aures tuæ misericordiæ,
ut portæ paradisi aperiantur famulo tuo,
et etiam nos, qui relinquimur,
invicem consolemur in verbis fidei
donec occurramus omnes in Christo,
et sic semper tecum et cum Fratre nostro esse possimus.
Per Christum Dominum nostrum⁶³.

Omnes respondent :

Amen.

34. Tunc Abbas defuncto coniungere potest in oratione Fratres in coemeterio et omnes fideles ubique quiescentes, dicens :

Deus, cuius miseratione fideles quiescant,
familis tuis et omnibus in Christo quiescentibus
da propitiis veniam peccatorum :
ut, a cunctis reatibus absoluti,
Christi tui resurrectioni socientur.
Qui vivit et regnat in sæcula sæculorum⁶⁴.

Omnes respondent :

Amen.

62. GeV. 1608; Coll. f° 149 v°, c. 2; R.C. V, VII, 4 b.

63. O.E. 48.

misericordiam tuam, Redemptor mundi,
flebilibus vocibus imploramus,
ut caræ Sororis nostræ N. animam
ad tuam clementiam, qui fons pietatis es, revertentem,
blande leniterque suscipias;
et si quas illa ex carnali contagione contraxit maculas,
tu, Deus, inolita bonitate clementer deleas,
pie indulgeas, oblivioni in perpetuum tradas,
atque eamdem tibi laudem cum caeteris reddituram,
sanctorum coetibus aggregari præcipias.
Qui vivis et regnas in sæcula sæculorum⁶².

Vel :

In manus tuas, clementissime Pater,
Sororis nostræ animam commendamus,
spe certa suffulti eam, sicut omnes in Christo defunctos,
cum Christo esse resurrecturam in novissimo die.
(Tibi gratias agimus, pro omnibus beneficiis,
quibus famulam tuam in hac vita mortali ita cumulasti,
ut eadem nobis signa tuæ fierent bonitatis,
et beatæ sanctorum communionis in Christo).
Pateant ergo, Domine, precibus nostris
aures tuæ misericordiæ,
ut portæ paradisi aperiantur famulæ tuæ,
et etiam nos, qui relinquimur,
invicem consolemur in verbis fidei
donec occurramus omnes in Christo,
et sic semper tecum et cum Sorore nostra esse possimus.
Per Christum Dominum nostrum⁶³.

Omnes respondent :

Amen.

34. Tunc Sacerdos defunctæ coniungere potest in oratione Sorores in coemeterio et omnes fideles ubique quiescentes, dicens :

Deus, cuius miseratione fideles quiescant,
familis tuis et omnibus in Christo quiescentibus,
da propitiis veniam peccatorum,
ut, a cunctis reatibus absoluti,
Christi tui resurrectioni socientur.
Qui vivit et regnat in saecula saeculorum⁶⁴.

Omnes respondent :

Amen.

64. Gre. 1444; Coll. f° 150 v°, c. 1; R.C. V, IX, 16. Attamen iuxta Missale romanum,
Pro pluribus defunctis.

35. In fine totius ritus ad finem⁶⁵, post quem Abbas vel Sacerdos pro dimissione dicit :

**Eamus nunc in pace,
memores ante Domini**

36. Si propter intemperie idoneo interrumpitur psalmus.

35. Postea, tempore opportunitatis in loco congruo tumulatur ac thurificat, nihil amplius faciente nisi ex devotione vel respectu personarum.

37. Dehinc fiant brevia sub hac forma, mutatis mutatis :

**Die 11 augusti 1992,
Congregationis N.) Ordinis
Divionensi (Gallia), Frater
oblatus, diaconus, sacerdos
orationes et sacrificiorum s.**

RECEPTIO C

38. Quando hospes apud nos deferri contingit, ad hospitium occurrit ei a conventu processionaliter.

39. Si corpus ulterius tradictionem ut supra nn. 13-18, quando corpus pervenit ad locum ubi commititur ipsum conducentibus, psalmodia interrumpitur et Abbas vel Sacerdos celebrans, dicta oratione congrua, conventum dimittit.

65. O.E. 57.

66. Cf. R.C. V, X, 1.

35. In fine totius ritus aliquis cantus haberi potest, iuxta locorum consuetudinem⁶⁶, post quem Sacerdos pro opportunitate benedicit adstantes sicut fit ad finem Missæ. Deinde pro dimissione dicit :

**Eamus nunc in pace,
memores ante Dominum Sororis nostræ.**

36. Si propter intemperiem processio usque ad coemeterium fieri nequit, loco idoneo interrumpitur psalmodia et statim ordinantur ultima suffragia ut supra nn. 29-35. Postea, tempore opportuno, comitantibus aliquibus Sororibus, corpus prius depositum in loco congruo tumulatur a Sacerdote vel Abbatissa qui sepulchrum benedicit et illud aspergit ac thurificat, nihil amplius faciente nisi ex devotione vel respectu personarum.

37. Dehinc fiant brevia mittenda ad omnia Familiae Cisterciensis monasteria, sub hac forma, mutatis mutandis prout contingit :

Die 11 augusti 1992, obiit in nostro monasterio B.M. de Loco Dei, (vel Congregationis N.) Ordinis Cisterciensis (vel Strictioris Observantiae), in diœcesi Divionensi (Gallia), Soror Humbelina (novitia, professa temporalis, conversa, externa, oblata, iubilaria, etc.), pro cuius anima vestras precamur orationes et sacrificiorum suffragia ex caritate et orabimus pro vestris⁶⁶.

RECEPTIO CORPORIS ALICUIUS DEFUNCTI⁶⁷

38. Quando hospes apud nos obiit aut corpus alicuius personæ ad monasterium deferri contingit, ad hospitium aut ad portam monasterii vel ad ianuam ecclesiæ occurrit ei a conventu processionaliter et omnia fiunt ut supra nn. 2-8.

39. Si corpus ulterius transferri debet, post ultimam commendationem et valedictionem ut supra nn. 13-18, quando corpus pervenit ad locum ubi commititur ipsum conducentibus, psalmodia interrumpitur et Sacerdos vel Abbatissa, dicta oratione congrua, conventum dimittit.

67. R.C. V, XII.

Textus diversi

Commoditatis causa hic

5 Dirige, Domin

6 Converttere, D
quoniam non

7 Nequando rap
dum non est c

15 Conserva me,
Vel Caro mea requ

22 In loco pascua

24 Delicta iuventu

26 Credo videre t

30 (1-6) In tua i

39 Complaceat tib

40 Sana, Domine,

41 Sitivit anima n
quando veniam

50 Exsultabunt De

62 Me suscepit de

64 Exaudi, Domine

83 Beati qui habit

84 Benedixisti, Domine, terram tuam; remisisti iniquitatem plebis tuæ.

85 Inclina, Domine, aurem tuam et exaudi me.

Vel Tu, Domine Deus, patiens et multæ misericordiæ.

90 Longitudine dierum replebo eum et ostendam illi salutare meum.

114 Placebo Domino in regione vivorum.

120 Dominus custodit te ab omni malo :
custodiat animam tuam Dominus.

129 Si iniquitates observaveris, Domine, Domine, quis sustinebit?

137 Opera manuum tuarum, Domine, ne despicias.

142 Non abscondas faciem tuam a me, quia in te speravi;
Vel T.P. Propter nomen tuum, Domine, vivificabis me, alleluia.

150 Omnis spiritus laudet Dominum.

Lectiones biblica

Ut in Ordine romano exsequiarum, nn. 83-144.

Lectiones patrum vel scriptorum ecclesiasticorum

Ut in Officio defunctorum Liturgiæ Horarum romanæ.

Formularia orationis fidelium

Præter formularia in hoc Ordine exsequiarum contenta,
adhiberi possunt sequentia : O.E., nn. 200-202.

Orationes conclusivæ

Ut in Ordine romano exsequiarum, nn. 170-181 et n. 202.

Præter has orationes, sumi possunt omnes orationes
quæ pro Missis defunctorum indicantur.

Debita seu suffragia pro defunctis

IN ORDINE CISTERCIENSI STRICTIORIS OBSERVANTIE
IUXTA DECISIONES CAPITULORUM GENERALIUM
TAM ABBATUM QUAM ABBATISSARUM, ANNO 1971

1. Semel in anno, anniversarium quod Commemoratio omnium fidelium defunctorum nuncupatur, die statuto celebrandum.

2. Semel in mense, die ab Abbatore vel Abbatissa statuto et rubricis non impedito, Missa conventualis pro fratribus et sororibus Ordinis nostri, pro parentibus nostris et quibusdam aliis defunctis nobis peculiariter coniunctis; fratres presbyteri qui hac die Missam soli celebrant, idem faciunt ac fratres concelebrantes.

Fieri etiam potest, si Abbatore vel Abbatissæ opportunum visum fuerit, celebratio communis Verbi.

3. Singulis diebus, in Officio divino seu Liturgia Horarum, vel aliquod suffragium vel rogatio in Precibus.

4. Post acceptum mortis nuntium :

a. Fratrum vel Sororum totius Familiae Cisterciensis, necnon patrum, matrum, fratrum, sororum et sponsorum ac filiorum vel filiarum nos-

- trorum, i
singuli F
quod sibi
b. Summi
Immedia
5. In obitu ali
a. vigiliae
b. eleemos
c. tres Mi
obitum
die tert
Attamen
Sororum aliquod

Capitulu
generales, sed
applicare ad ac

In vita Ecclesiae et Ordinis nostri semper magni membra
torum exprimitur communio sanctorum qua, inter se communicantibus omnes
Christi membris, aliis impetratur spirituale opus, aliis offertur spei solacium. In
cultu mortuorum nos christiani spem vitae aeternae utique affirmare et paschalem
mortis christianae indolem manifeste exprimere satagimus. Ideo sacrificium eucha-
risticum Paschatis Christi pro defunctis offert Ecclesia, precesque atque suffragia
pro illis effundit, ut illi qui Christi mortui et suscitati per baptismum concorpo-
rales facti sunt, cum ipso per mortem transeant ad vitam, in anima quidem puri-
ficandi et cum sanctis et electis in cælum assumendi, in corpore vero exspectantes
beatam spem adventus Christi et resurrectionem mortuorum.

De Commemorationibus (Anniversariis sollemnibus) defunctorum

Præter Commemorationem omnium fidelium defunctorum diei 2 novembris
Ordo noster celebrat quotannis duas Commemorationes defunctorum :

1. die 18 septembbris, Commemoratio omnium ab anno defunctorum totius
Familiae Cisterciensis, celebranda ut officium sollempne.

2. die 14 novembris, Commemoratio omnium defunctorum qui sub Regula
S.P.N.Benedicti militaverunt, celebranda ut officium festivum.

In his commemorationibus omnes Missæ applicantur pro defunctis, nisi
Superior (Superiorissa) aliter statuere vult.

De commemoratione mensis (Officio mensis)

Semel in mense, die in Directorio Divini Officii Ordinis proposito fiat Com-
memoratio omnium defunctorum ut officium votivum.

Saltem Missa conventualis applicanda est pro defunctis.

De Commemoratione quotidiana defunctorum

Præter suffragia quotidiana in celebratione Sacrae Eucharistiae necnon
Liturgiæ Horarum et usus locales, dicatur in monasteriis, ubi mos viget, post lec-
tionem quotidianam necrologii psalmus **De profundis** et oratio congrua.

De suffragiis in obitu alicuius fratris vel sororis e gremio

Præter ea quæ Rituale Cisterciense in obitu alicuius Fratris vel Sororis pro-
ponit, ab Ordine nostro haec observentur :

1. Pro Fratre vel Sorore defuncto(a), præter Missam exsequiale, ter Missa
conventualis celebretur vel concelebretur, exempli gratia, die tertia,
septima et trigesima post obitum, iuxta rubricas. Si vero apud monachos
quis sacerdotum aut Missæ conventuali interesse aut pro defuncto Missam
conventualem applicare nequit, se agat iuxta dispositiones Superioris.
2. Ubi mos est, 30 Missæ (Gregorianæ) pro Fratre vel Sorore defuncto(a)
celebrari possint.
3. Valde commendatur, ut per 30 dies nomen Fratris vel Sororis defunctiæ
in prece universalis Missæ vel in Prece Eucharistica vel in Precibus
(litaniis) ad Vesperas dicatur.
4. Iuxta traditionem antiquam et Cisterciensem pro Fratre vel Sorore
defuncto(a) aliqua opera caritatis vel eleemosynæ offerantur. Superior
(Superiorissa) statuere potest aliquid suffragium amplius faciendum
(exempli gratia, orationes particulares).
5. Brevia mortuaria ad alia monasteria Ordinis totiusque Familiae Cister-
ciensis mittantur et ea in singulis communitatibus modo a Superiore
(Superiorissa) statuto omnibus nota fiant.

De suffragiis pro aliis defunctis

1. Post acceptum mortis nuntium Fratrum vel Sororum Ordinis nostri
totiusque Familiae Cisterciensis necnon familiarium, patrum, matrum,
fratrum, sororum et sponsorum ac filiorum nostrorum, in unaquaque com-
munitate præter commemorationem mensis, omnes faciant pro defuncto(a)

1. pium opus quod sibi missa) indicaverit.
2. In prece universalis Missa (litanii) ad Vesperas nocturnas.
3. Post acceptum mortis rite Abbatis Generalis, Abbatissæ sidentis Foederationis tualis celebretur.

ORDO ELECTIONIS ET CONFIRMATIONIS NECNON BENEDICTIONIS ABBATIS VEL ABBATISSÆ

IN ORDINE CISTERCIENSI STRICTIORIS OBSERVANTIAE

Ab Abbatum Capitulo Generali O.C.S.O. anno 1974 approbatus et ad normas Codicis Iuris Canonici necnon Constitutionum Ordinis accommodatus.

Prænotanda : In ordinatione abbatis vel abbatissæ tres habentur actiones necessariae : prima est electio, secunda confirmatio necnon installatio, ultima benedictio. Omnia quæ in hoc libello de ordinando et confirmando abbate dicuntur et de abbatissa valent, præter ea quæ suo loco excipiuntur; valent etiam, mutatis mutandis, de priore vel priorissa prioratus maioris aut simplicis.

DE ELECTIONE

1. Cum, defuncto abbate, aliqua Ecclesia Ordinis vacaverit, vel cum abbas ad ministerii sui terminum statutum mox perveniet, Prælatus cui ex iure competit diem futuræ electionis opportunum discernit ac indicit et omnes electores, ad normam iuris, convocat.

His diebus, non solum ut orationi et bonis operibus frequentius incumbant fratres exhortentur, sed etiam de iure sive universalis sive proprio circa electionem serio moneantur.

2. Hora congrua, tempore opportuno ante ipsam electionem, puta in vigilia post vespertas, Præses electionis electores convocat. Si delegatus est, in quantum fieri potest, primo legitur eius delegatio. Post brevem Præsidis exhortationem, per suffragia secreta scrutatores eliguntur tres (vel saltem duo) ex ipso collegio. In electorum potestate est huic electioni annuere vel renuere; quod si unus renuit, alter eligitur. Inter electos senior vel primus scrutator habetur ille quem maior pars suffragiorum nominavit.

Insuper Præsidi competet consuetudo est quod extra ordinem

3. Debent etiam membra propriam indicare, ad normam non definitum vel ad sexen-

4. Ipsa die electionis, iuxta ad normas Institutionis generaliter pertinentibus. Huic missæ, spectat, communicant omnes.

Si prævisum est quod benedictio, missa de Spiritu Sancto.

5. Hora statuta, pulsant omnes partem in electionem nullus eorum reponit.

Si prævisum est quod tabulam textus evangelii necnon crux pectoralis.

Incipit Præses dicens versum: *Respondent Amen. Si vero missa votiva de Spiritu Sancto, primum cantatur hymnus Veni, Creator Spiritus cui Præses addit orationem: qui corda fidelium.*

6. Lecto e sancta Regula capite 64 **De ordinando abbatem**, Præses electionis sententiam breviter exponit ac spiritum fidei et discretionis inter electores promovet ut domui Dei dignum constituant dispensatorem.

7. Deinde cantor (vel notarius) legit elenchem omnium electorum per ordinem. Lecto nomine proprio, unusquisque electorum surgit et dicit **Adsum**. Si aliquis electorum absens est, a Priore vel ab alio ratio Præsidi indicatur. In fine vocalium numerus proclamatur. Participantes vero praestare possunt iuramentum si opportunum a Praeside aestimatur.

8. Tunc proceditur ad electionem. Cantor singulis electoribus, incipiendo a scrutatoribus schædas electionis distribuit. Quæ schædæ ita præparari possunt ut, exempli gratia, nominibus omnium electorum inscriptis, sufficiat quadrum designare aut singulum facere circa nomen illius cui unusquisque elector suffragium dare vellet; insuper habeatur locus ubi nomen non-electoris et nomen eius monasterii scribi possint.

9. Primus scrutator discoopertum a iuniore vas in quod suffragia immitti debent invertit, ut appareat vacuum, et postea reponit ac tegit.

1. Formulæ in Appendice inveniuntur.

10. Mox ad iussionem præsidis, scrutatores accedentes cum schæda sua ad mensam ad hoc præparatam, secreto scribunt suffragium suum et eum afferunt et immittunt in vas supra tabulam ante testes dispositum; deinde ante hanc tabulam resident. Alii electores eodem modo agunt et, suffragio in vas deposito, aulam electionis relinquunt.

11. Ad infirmum qui adesse non potest, dummodo in domo sit, accedunt scrutatores cum testibus et notario, ut etiam ipse suffragium dare possit.

12. Collectis omnibus suffragiis, primus scrutator ea permiscet, e vase extrahit et numerat, ut appareat an exæquent numerum electorum. Si unum superfluum adsit, statim revocatis electoribus, Præses electionem declarat nullam et, destructis schædis, iteratur electio.

13. Numero suffragiorum conveniente, primus scrutator schædas explicat, secreto legit et similiter legendam sociis transmittit; quorum unusquisque suffragia singulis data notat. Suffragia computantur ad normam Constitutionum et Præsidi a testibus notificantur.

14. Descriptis sic omnium suffragiis ac computatis et in aulam interim revocatis electoribus, primus scrutator suffragia recepta enumerat, ab illo incipiens qui minus recepit, tali modo ut in fine dicat:

*Demptis schædis nullis numero X.,
maior pars a iure nostro requisita evadit X. Ergo
– nullam electionem aut postulationem habemus.
– ad normam Constitutionum dominus N.,
qui vota X. recepit, electus (postulatus) est.*

Quod si ipse primus scrutator electus est, alter scrutatorum omnia supradicta dicit et facit.

15. Si nec electio nec postulatio habetur, proceditur ad novam electionem. Attamen electionis Præses, de consensu capituli conventionalis, scrutiniorum numerum facultatem habet propter bonum communitatis limitandi. Hoc in casu, electione vel postulatione non obtenta, concluditur sessio ut infra n. 18.

16. Electione vero vel postulatione obtenta et a scrutatore pronuntiata, Præses proclamat:

*– Ego declaro Dominum N. vere et canonice
electum (postulatum) esse in legitimum Abbatem
huius monasterii Beatae Mariæ de N.*

17. Si Electus (vel Postulatus) adest in capitulo vel proxime residet, advocat ipsum Præses et, astanti sibi, paucis verbis querit ab illo num velit consentire electioni (vel postulationi). Electus (vel Postulatus) vero ad abbatis ministerium etiam paucis verbis clare exprimat consensum.

Si Electus (vel Postulatus) absens est et non statim advenire potest, ei quam primum electio notificetur, et interim concluditur sessio ut infra n. 18.

Quodsi absolu
est cogendus, sed p
normam Constitutio

Ubi Præses e
et Electus præsens
convocandos et co
ceditur ad confirm

18. Si vero cor
a notario perfec
scribunt ordinati
versu **Adiutoriu**
tione Actions i
in electione se
electionis instr

19. Quam
delegatione a
obtinet vicinum sedi abbatarum.

20. Hora statuta, pulsante signo, omnibus fratribus,
tulum congregatis, ad confirmationem et installationem a Præside
Delegato Auctoritatis competentis proceditur.

Opportune dicto verso **Divinum auxilium** vel alio, lectoque e sancta Regula
capite 2 **Qualis debeat esse Abbas**, Præses Electum alloquitur et confirmat vel
iuridice confirmatum declarat, dicens :

Ego, Frater N., auctoritate qua fungor,
(confirmo te) (confirmatum te declaro) in verum Abbatem
huius monasterii Beatae Mariæ de N. et ipsi te præficio.

21. Tunc novus Abbas fidei professionem necnon fidelitatis iusurandum iuxta
formulas a S. Sede præscriptas³ emittit. Abbatissa vero hac canonica præscrip
tione non tenetur; nihil tamen impedit quominus has formulas pronuntiet, si velit.

22. Postea Præses novo Abbatii claves ecclesiæ et sigillum monasterii tradit, dicens :
Per eius sigilli et clavium traditionem,
accipe huius monasterii Beatae Mariæ de N.

2. Actiones nostras quæsumus, Domine, aspirando præveni et adiuvando prosequere: ut
cuncta nostra oratio et operatio a te semper incipiat et per te coepita finiatur. Per Christum
Dominum nostrum. R. Amen.

3. Formulæ in Appendice inveniuntur.

plenum regimen tamquam verus illius Abbas.

23. Deinde facit eum sedere in loco abbatis et, si usus fert, crucem pectoralem
ei tradere potest, nihil aut sequentia dicens :

**Accipe hoc signum crucis in memoriam illius
cuius in monasterio vices nunc agere crederis.**

24. Tunc novus Abbas recipit singulos professos accedentes ad professionem
regularē oboedientiæ renovandam. Unusquisque genuflexus, manus iunctas in
manus illius ponens, dicit :

**Pater, promitto tibi oboedientiam
secundum Regulam sancti Benedicti usque ad mortem.
(Loco usque ad mortem,
professi temporarii dicunt : ad normam Constitutionum.)**

Abbas unumquemque amplectitur et osculatur respondens, his aut similibus verbis :
Et Deus det tibi vitam æternam (vel perseverantiam).

Denique novitios amplecti et omnes alloqui potest.

25. Tunc iuxta diversa adiuncta, vel remanent omnes in aula capitulari, vel bini
ac bini ad ecclesiam processionaliter procedunt. Sive in capitulo sive ad ecclesiam
eundo, pro gratiarum actione canitur hymnus **Te Deum** vel alias cantus aptus.

Percantato hymno, Præses, versus ad novum Abbatem, dicit :
**Omnipotens sempiterne Deus, qui facis mirabilia magna solus,
prætende super famulum tuum N.**

**et super congregationem illi commissam
Spiritum gratiæ salutaris.**

**Et, ut in veritate tibi complaceat,
perpetuum ei rorem tuæ benedictionis infunde.
Per Christum Dominum nostrum.**

Et omnes repondent :

Amen.

26. Postea aut tempore opportuno, si electionis instrumentum nondum sub
scriptum est, omnes qui in ipsa electione partem habebant instrumento electionis,
confirmationis ac installationis a notario perfecto et publice lecto subscribunt, ut
supra n. 18. Secus tantum Præses, Abbas, testes et notarius instrumento installa
tionis et confirmationis absque publica lectione subscribunt.

DE BENEDICTIONE

27. Ritus quo benedicitur Abbas servatur qui in Pontificali Romano intitulatur
Ordo benedictionis Abbatis et Abbatissæ, attamen salvo iure Abbatis Generalis
benedicendi omnes abbates et abbatissas Ordinis et servata traditione in Ordine
recepta iuxta quam baculus pastoralis Abbatissæ sicut Abbatii traditur (*Rituale Cis*-

terciense, Westmalle 1949, L. VIII, c. V,1 et c. VI,9; necnon Constitutio Apostolica *Non mediocri*, 30 iulii 1902, et Rescr. S.C.R. 8 maii 1913).

28. Si autem benedictio confertur eodem die aut die immediate sequenti ab eodem Prælato qui electioni, confirmationi et installationi præsidet, convenit quod in ipso confirmationis actu, lectis sancta Regula necnon instrumento delegationis a quo de iure factæ, Præses Electum interroget sicut in ritu Benedictionis prævidetur. Tunc, in ipsa Benedictionis missa, expleta homilia, Electus a duobus monachis adducitur ante Prælati sedem et, omissa unaquaque interrogatione, statim cantantur Litaniæ, monitione tamen a Prælato prædicta. Benedictione et baculo receptis, osculum pacis a Prælato et Abbatibus præsentibus accipit Abbas; monachos tamen non osculatur, quod iam paulo antea in capitulo installationis fecit. Deinde, si loci dispositio hoc permittit, Prælatus Abbatem benedictum dicit ad propriam sedem in choro.

DE ABBATIS GENERALIS ELECTIONE

29. Abbas Generalis eligitur sicut alii abbates, ut supra. Attamen electio fit a duobus Capitulis Generalibus Abbatum nempe et Abbatissarum, separatis sessionibus, et electus reputatur ille qui majoritatem absolutam simul in utroque Capitulo Generali obtinuit. Loco e sancta Regula capituli 64, leguntur Constitutiones Ordinis 82-83.

30. Descriptis omnium suffragiis ac computatis et in aulam propriam interim revocatis electoribus vel electricibus, primus scrutator et prima scrutatrix suffragia recepta enumerant, ab illo incipientes qui minus recepit, tali modo ut in fine dicant, mutatis mutandis :

Demptis schædis nullis numero X.,

maior pars a iure nostro requisita evadit X. Ergo :

A. nemo obtinet majoritatem requisitam et nullam electionem aut postulationem habemus. [suffragiis obtentis in alteri Capitulo notificatis additur :] In Capitulo autem Abbatissarum (Abbatum),

Domnus ... obtinet ... vocem (voces)

etc.

B. Domnus ... obtinet in nostro Capitulo maioritatem requisitam. [suffragiis obtentis in alteri Capitulo notificatis additur :] Attamen nullam electionem vel postulationem habemus : non enim obtinet in Capitulo Abbatissarum (Abbatum) istam majoritatem. Nam in isto Capitulo,

Domnus ... obtinet ... vocem (voces)

etc.

C. Domnus ... obtinet in nostro Capitulo maioritatem requisitam. [suffragiis obtentis in alteri Capitulo notificatis additur :] et electionem (aut postulationem) habemus, nam obtinet etiam majoritatem requisitam in Capitulo Abbatissarum (Abbatum). In isto Capitulo,

Domnus ... obtinet ... vocem (voces)

etc.

31. Electione vel postulatione obtenta, et in eamdem aulam duobus Capitulis congregatis, Præses Capituli Abbatum (vel, si electus est, Abbas antiquioris domus) proclamat :

**Et ego declaro Domnum N. vere et canonice electum (postulatum) esse in legitimum Abbatem Generalem
Ordinis Cisterciensis Strictioris Observantiae.**

Si Electus (vel Postulatus) adest in capitulo vel proxime residet, advocat ipsum Præses et, astanti sibi, querit ab illo num velit consentire electioni (vel postulationi). Electus (vel Postulatus) ad Abbatis Generalis ministerium clare exprimat consensum. Tunc Præses electionis (vel, si electus est, Abbas antiquioris domus) novum Electum (vel Postulatum) amplectitur et osculatur. Electus vero confirmatione non indiget.

32. In casu electionis, extraneis in aula admissis, novus Abbas Generalis fidei professionem ac fidelitatis iusurandum iuxta formulas a S. Sede prescriptas emittit⁴ et sedem Præsidis petit.

Statim, vel allocutione peracta, omnes sollemniter **Te Deum laudamus** decantant. Percantato hoc hymno, Præses (vel, si electus est, Abbas antiquioris domus), versus ad novum Abbatem Generalem, dicit :

**Omnipotens sempiterne Deus, qui facis mirabilia magna solus,
prætende super famulum tuum N. et super Ordinem illi commissum
Spiritum gratiæ salutaris.**

**Et, ut in veritate tibi complaceat,
perpetuum ei rorem tuæ benedictionis infunde.
Per Christum Dominum nostrum.**

Et omnes repondent :

Amen.

Tempore opportuno, convocato unoquoque Capitulo Generali, instrumento electionis a notario perfecto ac publice lecto omnes subscribunt ordinatim, id est : novus Abbas Generalis, Præses electionis, electores (electrices), testes, notarius. Schædæ vero et aliae notæ in electione servatae a notario vel ab alio sedulo destruuntur.

33. Si Electus ad Abbatis Generalis ministerium non est præsens in Capitulo et statim venire non potest, vel, in casu postulationis, si indultum Sanctæ Sedis expectandum est, tunc instrumentum electionis perficitur, lectoque ei subscribitur ut supra n. 32 et, verso **Adiutorium nostrum** vel alio dicto, præmissa, si opportunum videtur, oratione **Actiones nostras**⁵ a Præside proferta, omnes discedunt.

Adveniente Electo vel a Sancta Sede confirmato Postulato, tempore congruo, in unum convenienti duo Capitula Generalia vel eorum delegati testesque, et postquam electioni (vel postulationi, si nondum factum est) publice consentit, novus Abbas Generalis fidei professionem et fidelitatis iusurandum emittit ac sedem petit. Per-

4. Formulæ in Appendice inveniuntur.

5. Actiones nostras quæsumus, Domine, aspirando præveni et adiuvando prosequere : ut cuncta nostra oratio et operatio a te semper incipiat et per te copta finiatur. Per Christum Dominum nostrum. R. Amen.

APPENDIX

IURAMENTA

Præstari possunt iuramenta si opportuna visa sunt.

a. Scrutatores (notarius etiam et testes) hoc iuramentum præstare possunt :

*Ego, frater N. (unusquisque suum nomen pronuntiat),
testor Deum fidei et veritatis auctorem,
me in hoc electionis negotio et processu,
sine fraude et dolo, bona fide acturum
et nemini nisi cui ius competit, aliquid ex actis et dictis patefacturum.*

*Et tangens manibus expansis Textum Evangeliorum addit :
Sic me Deus adiuvet et sancta Dei Evangelia, quæ manibus meis tango.*

b. Omnes electores simul, stantes, in locis suis, iuramentum præstare possunt sub hac forma :

*Primus elector, ambabus manibus textum Evangelii tangens, dicit :
Ego, frater N., iuro et promitto omnipotenti Deo eum me electurum
quem credam futurum Ecclesiæ nostræ (Ordini nostro)
in spiritualibus et temporalibus utiliore.*

Sic me Deus adiuvet et sancta Dei Evangelia, quæ manibus meis tango.

*Alii, bini ac bini, secundum ordinem præcedentiae accedunt ad Præsidem
et ambabus manibus textum Evangelii tangentes, dicunt :
Sic me Deus adiuvet et sancta Dei Evangelia, quæ manibus meis tango.*

PROFESSIO FIDEI ET IUSIURANDUM FIDELITATIS

[A.A.S. 81 (1989) p. 105]

Ego N., firma fide credo et profiteor omnia et singula quæ continentur in Symbolo fidei, videlicet :

*Credo in unum Deum Patrem omnipotentem,
factorem coeli et terræ, visibilium et invisibilium
et in unum Dominum Iesum Christum, Filium Dei unigenitum
et ex Patre natum ante omnia sæcula,
Deum de Deo, lumen de lumine, Deum verum de Deo vero,
genitum non factum, consubstantiale Patri per quem omnia facta sunt,
qui propter nos homines et propter nostram salutem descendit de coelis,
et incarnatus est de Spiritu Sancto, ex Maria Virgine, et homo factus est;
crucifixus etiam pro nobis sub Pontio Pilato, passus et sepultus est;
et resurrexit tertia die secundum Scripturas,
et ascendit in coelum, sedet ad dexteram Patris,
et iterum venturus est cum gloria iudicare vivos et mortuos,
cuius regni non erit finis;*

et in Spiritum Sanctum Dominum et vivificantem,
qui ex Patre Filioque procedit;
qui cum Patre et Filio simul adoratur et conglorificatur,
qui locutus est per Prophetas;
et unam sanctam catholicam et apostolicam Ecclesiam.
Confiteor unum baptisma in remissionem peccatorum,
et exspecto resurrectionem mortuorum, et vitam venturi sæculi. Amen.

Firma fide quoque credo ea omnia quæ in verbo Dei scripto vel tradito continentur et ab Ecclesia sive sollempni iudicio sive ordinario et universali Magisterio tamquam divinitus revelata credenda proponuntur.

Firmiter etiam amplector ac retineo omnia et singula quæ circa doctrinam de fide vel moribus ab eadem definitive proponuntur.

Insuper religioso voluntatis et intellectus obsequio doctrinis adhæreo quas sive Romanus Pontifex sive Collegium episcoporum enuntiant cum Magisterium authenticum exercent etsi non definitivo actu easdem proclamare intendant.

(Iusiurandum fidelitatis in suscipiendo officio Abbatis)

Ego N., in suscipiendo officio Abbatis (huius monasterii) (Generalis),
promitto me cum catholica Ecclesia communionem semper servaturum,
sive verbis a me prolatis, sive mea agendi ratione.
Magna cum diligentia et fidelitate onera explebo
quibus teneor erga Ecclesiam,
tum universam, tum particularem, in qua ad meum servitium,
secundum iuris præscripta, exercendum vocatus sum.
In munere meo adimplendo, quod Ecclesiæ nomine mihi commissum est,
fidei depositum integrum servabo, fideliter tradam et illustrabo;
quascumque igitur doctrinas iisdem contrarias devitabo.
Disciplinam cunctæ Ecclesiæ communem fovebo
observantiamque cunctarum legum ecclesiasticarum urgebo,
earum imprimis quæ in Codice Iuris Canonici continentur.
Christiana oboedientia prosequar
quæ Sacri Pastores, tamquam authentici fidei doctores et magistri,
aut tamquam Ecclesiæ rectores statuunt,
atque cum Episcopis dioecesanis libenter operam dabo,
ut actio apostolica, nomine et mandato Ecclesiæ exercenda,
salvis indole et fine mei Instituti,
in eiusdem Ecclesiæ communione peragatur.

*Et tangens manibus expansis Textum Evangeliorum addit :
Sic me Deus adiuvet et sancta Dei Evangelia, quæ manibus meis tango.*

IN ORDINE CISTERCIENSI

A synodo O. Cist. 1994 approbatus et a Capitulo Generali O. Cist 1995 confirmatus.

1. In ordinatione abbatis tres habentur actiones : electio, confirmatio (si habenda), installatio. Omnia quæ hic de ordinando abbatie dicuntur et de abbatissa valent, præter ea quæ suo loco excipiuntur.

ELECTIO

CAPITULUM PRÆPARATORIUM (UBI MOS EST).

2. Ante ipsam abbatis electionem fieri potest Capitulum præparatorium. Hora congrua, puta in vigilia ante vel post Vespertas, Præses electionis electores convocat et, lectis capitibus 2º et 64º (vv. 1a, 2, 7-22) sanctæ Regulæ necnon numeris Constitutionum qui de electione abbatis agunt, ad eos brevem exhortationem dirigit.

3. Statim postea deputantur uti scrutatores duo novissimi sollemniter profesi, nisi Capitulum desideret eos eligere.

4. Ad investigandam mentem electorum, secundum iudicium Præsidis aut petitionem maioris electorum partis, hoc in Capitulo præparatorio sic dicta «prælectio» fieri potest, absque tamen iuridico effectu. Hæc præelectio fit practice sicut infra in electione (nn. 12ss).

MISSA CONVENTUALIS DE SPIRITU SANCTO

5. In die electionis abbatis Missa conventualis celebratur votiva de Spiritu Sancto ad normas Institutionis generalis Missalis. Huic missæ intersint vel eam concelebrent omnes electores.

6. Hora statuta, dato signo, in aulam capitularem vel alium idoneum locum omnes partem in electione habentes conveniunt.

7. Tunc cantatur hymnus **Veni, Creator Spiritus** omnibus genua flectentibus. Præses imponit hymnum qui totus decantatur a conventu, inchoante cantore singulis strophas. In fine hymni Præses surgens, cantat :

V. Emitte Spiritum tuum et creabuntur,

R. Et renovabis faciem terræ.

Oremus (Pausat aliquantulum)

Deus qui corda fidelium Sancti Spiritus illustratione docuisti,

da nobis in eodem Spiritu recta sapere

et de eius semper consolatione gaudere.

Per Christum Dominum nostrum.

Omnis respondent :

Amen.

Si hora tertia electionem præcedit, hymnus **Veni, Creator Spiritus** ibi cantatur et hic omittitur.

8. Lectis ex sancta Regula capitibus 2º et 64º (vv. 1a, 2, 7-22) necnon numeris Constitutionum qui de electione abbatis agunt – si Capitulum præparatorium locum non habuit –, Præses electionis sententiam breviter exponit ac monet electores, ut solum Deum et bonum communis communitatis præ oculis habeant in hoc negotio electionis peragendo.

Si Capitulum præparatorium locum non habuit, statim deputantur uti scrutatores duo novissimi sollemniter profesi, nisi Capitulum desideret eos eligere.

In aula electionis adest Actuarius (seu Notarius) qui omnia electionis acta accurate describit. Ubi mos est, etiam duo Testes advocari possunt.

Deinde Præses aut Actuarius dat instructiones exactissimas de modo procedendi in electione et de omnibus quæ in Codice Iuris Canonici et in Constitutionibus præscripta sunt. Et si frater aliquis dubium adhuc habet de iure electionis, tunc potest de hoc inquirere solutionem.

9. Postea Cantor vel Actuarius legit elenchem omnium electorum per ordinem. Lecto nomine proprio, unusquisque electorum surgit et dicit **Adsum**. Si aliquis electorum absens est, a Priore vel ab alio ratio Præsidi indicatur. Si Constitutiones propriæ permittunt suffragium ferre per procuratorem, delegatus ad dandum votum pro electore absente debet Præsidi presentare litteras delegationis.

10. Deinde, ubi mos est, præstari possunt iuramenta.

Primum Præses electionis iuramentum præstare potest, si ei placet, tenens manus super librum apertum Evangeliorum dicit :

*In primis ego, frater N., Præses huius electionis,
testem invoco Deum omnis fidei auctorem,
me in hoc toto electionis negotio
veraciter et bona fide secundum leges Ecclesiæ et Ordinis,
sine acceptione personarum versaturum.*

Sic me Deus adiuvet et hæc sancta Dei Evangelia (quæ manibus meis tango).

Deinde duo *scrutatores* accedentes ad Præsidem hoc iuramentum præstare possunt :

*Ego, frater N. (unusquisque suum nomen pronuntiat),
testor Deum fidei et veritatis auctorem,
me in hoc electionis negotio et processu
veraciter, sine fraude et dolo, bona fide acturum
et nemini nisi cui ius competit, aliquid ex actis et dictis patefacturum.
Sic me Deus adiuvet et hæc sancta Dei Evangelia (quæ manibus meis tango).*

11. Omnes electores simul, stantes, in locis suis, iuramentum emittere possunt sub hac forma :

Ego, frater N., iuro et promitto omnipotenti Deo eum me electurum quem credam futurum Ecclesiae nostræ in spiritualibus et temporalibus utiliore.

Tandem singuli electores secundum ordinem præcedentiaæ accedunt ad Præsidem et ambabus manibus textum Evangelii tangunt dicentes :

Sic me Deus adiuvet et hæc sancta Dei Evangelia (quæ manibus meis tango).

12. His peractis proceditur ad electionem. Cantor cum Solatio suo singulis electoribus schædas electionis (et involucra) distribuit, sed nomen illius electoris cui tradit schædam, ex ipsa excidit aut cancellat. Quæ schædæ ita præparari possunt, ut, nominibus omnium electorum inscriptis, nomen illius cui unusquisque elector suffragium dare vellet, aut excidi aut quadro vel alio signo designari possit. Insuper habeatur in schædis locus, ubi nomen alicuius non-electoris inscribi poterit.

13. Scrutinium duobus modis peragi potest :

Primus modus :

Unusquisque electorum sumens schædam [iam sine suo nomine existentem], excidit aut designat nomen eius, cui suffragium dare vult (et immittit in involucrum). Si quis votum alicui monacho ex alio Ordinis nostri monasterio dare intendit, scribit nomen illius in parte schædæ ad hoc destinata. Deinde Scrutatores colligunt in vase quodam schædas (involucra) cum suffragiis et portant illud ad mensam Præsidis.

Secundus modus :

Ad iussionem Præsidis, Scrutatores accedentes cum schæda sua ad mensam ad hoc præparatam, secreto dant suffragium suum et id afferunt et immittunt in vas supra tabulam dispositum : deinde ante hanc tabulam resident. Alii electores eodem modo agunt et, suffragio in vase deposito, aulam electionis relinquunt.

14. Ad infirmum, qui non potest adesse, dummodo in domo sit, ubi fit electio, accedunt Scrutatores, ut etiam ipse suffragium dare possit.

15. Collectis omnibus suffragiis, primus Scrutator permiscet ea manu, extrahit e vase et numerat, ut appareat an exæquent numerum electorum. Si vel unum superfluum adsit, Præses electionem declarat nullam et, destructis schædis, iteratur electio.

16. Numero suffragiorum conveniente, primus Scrutator schædas explicat, monstrat alteri Scrutatori et alta voce legit nomen illius cui suffragium datum est; deinde deponit schædas in vas prædictum. Alter Scrutator et Actuaris notant suffragia singulis data. Suffragia computantur secundum normam Constitutionum.

17. Scrutinio suffragiorum peracto et in aulam interim revocatis electoribus si egressi fuerint (cf. supra n. 13, secundus modus), primus Scrutator legit exitum electionis :

**Votantes : xx, vota data : xx, vota valida sunt : xx,
vota nulla sunt : xx, obtinuerunt vota : xx
ergo (non) habetur electio (vel postulatio).**

Si habetur electio (vel postulatio) adiungit :

Electus (vel postulatus) est ergo N.

Quod si ipse primus Scrutator electus est, alter omnia supradicta dicat et faciat.

Habita parte suffragiorum requisita a Constitutionibus respectivæ Congregationis vel respectivi monasterii, proclamat Electus vel Postulatus; si vero non habetur, brevi interposita mora, proceditur ad novam electionem ad normam Constitutionum prædictarum.

18. Obtenta proinde electione vel postulatione, Præses electionis surgens declarat :

Ego declaro Domnum N. vere et canonice electum (postulatum) esse in legitimum Abbatem huius monasterii Beatæ Mariæ de N.

19. Si Electus (vel Postulatus) adest in capitulo, advocat ipsum Præses et, astanti sibi, paucis verbis quærit ab illo num velit consentire electioni (vel postulationi). Electus (vel Postulatus) vero etiam paucis verbis clare exprimat consensum.

Si Electus (vel Postulatus) vero præsens non est, ei quam primum electio notificetur, et interim concluditur sessio.

20. Quodsi absolute et rationabili de causa Electus (vel Postulatus) renuat, non est cogendus, sed procedendum est ad normam Constitutionum.

21. Si confirmatio et installatio Electi differri debet, instrumento electionis ab Actuario perfecto ac publice lecto, subscribitur saltem a Præside electionis, a Scrutatoribus, ab Electo, a Testibus (si adsunt) et ab ipso Actuario vel etiam, si mos est, ab omnibus electoribus. Et verso **Adiutorium nostrum dicto**, omnes discedunt.

CONFIRMATIO ET INSTALLATIO ABBATIS

22. Ubi Præses electionis habet ius plenum confirmandi Electum vel si a competenti auctoritate ei hoc ius delegatum est, et Electus præsens in aula electionis consentit electioni, ut supra n. 19, vocatis professis temporariis et novitiis, Præses electionis dicit, mutatis vero mutandis :

Ego, Frater N., auctoritate mea (ordinaria) qua fungor, confirmo te in verum Abbatem huius monasterii Beatæ Mariæ de N. et ipsi te præficio in nomine Patris + et Filii et Spiritus Sancti. Amen.

23. Tunc novus Abbas fidei professionem iuxta formulam a S. Sede præscriptam emittit [Abbatissa saltem profitetur Symbolum fidei] :

Ego N., firma fide credo et profiteor omnia et singula quæ continentur in Symbolo fidei, videlicet :

Credo in unum Deum Patrem omnipotentem, factorem coeli et terræ, visibilium et invisibilium et in unum Dominum Iesum Christum, Filium Dei unigenitum et ex Patre natum ante omnia sæcula,

Deum de Deo, lumen de lumine, Deum verum de Deo vero,
genitum non factum, consubstantiale Patri per quem omnia facta sunt,
qui propter nos homines et propter nostram salutem descendit de coelis,
et incarnatus est de Spiritu Sancto, ex Maria Virgine, et homo factus est;
crucifixus etiam pro nobis sub Pontio Pilato, passus et sepultus est;
et resurrexit tertia die secundum Scripturas,
et ascendit in coelum, sedet ad dexteram Patris,
et iterum venturus est cum gloria iudicare vivos et mortuos,
cuius regni non erit finis;
et in Spiritum Sanctum Dominum et vivificantem,
qui ex Patre Filioque procedit;
qui cum Patre et Filio simul adoratur et conglorificatur,
qui locutus est per Prophetas;
et unam sanctam catholicam et apostolicam Ecclesiam.
Confiteor unum baptisma in remissionem peccatorum,
et exsperco resurrectionem mortuorum, et vitam venturi saeculi. Amen.

Firma fide quoque credo ea omnia quae in verbo Dei scripto vel tradito continentur et ab Ecclesia sive sollemni iudicio sive ordinario et universali Magisterio tamquam divinitus revelata credenda proponuntur.

Firmiter etiam amplector ac retineo omnia et singula quae circa doctrinam de fide vel moribus ab eadem definitive proponuntur.

Insuper religioso voluntatis et intellectus obsequio doctrinis adhaereo
quas sive Romanus Pontifex sive Collegium episcoporum enuntiant cum Monasterium authenticum exercent etsi non definitivo actu easdem proclamare intendant.

24. Moxque Electus ante Praesidem legit iuriandum fidelitatis [Abbatissa legit saltem secundam partem huius iuriandi : Insuper bona fide...]:

Ego N., in suscipiendo officio Abbatis huius monasterii
promitto me cum catholica Ecclesia communionem semper servaturum,
sive verbis a me prolatis, sive mea agendi ratione.

Magna cum diligentia et fidelitate onera explebo
quibus teneor erga Ecclesiam, tum universam, tum particularem,
in qua ad meum servitium, secundum iuris praescripta,
exercendum vocatus sum.

In munere meo adimplendo, quod Ecclesiæ nomine mihi commissum est,
fidei depositum integrum servabo, fideliter tradam et illustrabo;
quascumque igitur doctrinas iisdem contrarias devitabo.

Disciplinam cunctæ Ecclesiæ communem fovebo
observantiamque cunctarum legum ecclesiasticarum urgebo,
earum imprimis quae in Codice Iuris Canonici continentur.
Christiana oboedientia prosequar
quae Sacri Pastores, tamquam authentici fidei doctores et magistri,
aut tamquam Ecclesiæ rectores statuunt,
atque cum Episcopis diocesanis libenter operam dabo,

ut actio apostolica, nomine et mandato Ecclesiæ exercenda,
salvis indeole et fine mei Instituti,
in eiusdem Ecclesiæ communione peragatur.

Insuper bona fide promitto quod pro viribus fratribus prodesse volo,
item quod fratres honore præveniendo diligam et in lege divina instruam,
quod Sanctæ Romanae Sedi,
Ordini Cisterciensi necnon Congregationi N. fidem servabo,
quod possessiones ad Monasterium meum pertinentes
non vendam nec donabo nec impignorabo vel aliquo modo alienabo,
nisi prout in Iure Canonico et Constitutionibus continetur.

Et tangens manibus expansis Textum Evangeliorum addit :
Sic me Deus adiuvet et sancta Dei Evangelia, quae manibus meis tango.

25. Postea Praeses Electo claves (et sigillum) monasterii tradit, dicens :
Plenarie tibi committo huius monasterii Beatæ Mariæ de N.
regimen tamquam vero illius Abbati,
in nomine Patris + et Filii et Spiritus Sancti.

Omnis respondent :
Amen.

Si usus fert, ei crucem pastoralem tradit, nihil aut sequentia dicens :
Accipe hoc signum crucis in memoriam illius
cuius in monasterio vices nunc agere crederis.

26. Tunc Electus, sedens in proprio loco Abbatis, recipit singulos fratres ad professionem oboedientiae. Unusquisque genuflexus, ponens manus iunctas in manus illius dicit :

*Pater, promitto tibi oboedientiam
secundum Regulam sancti Benedicti usque ad mortem.
(Loco usque ad mortem,
professi temporarii dicunt : ad normam Constitutionum.)*

Et Abbas unumquemque amplectitur et osculatur respondens, his aut similibus verbis :

*Et Deus det tibi vitam æternam.
(loco vitam æternam professis temporariis dicit : perseverantiam).*

Denique novitos amplecti et omnes alloqui potest.

27. Denique omnes processionaliter eunt ad ecclesiam cantantes hymnum **Te Deum laudamus** vel alium cantum aptum. Omnibus in choro ordinatis, Praeses cum baculo, si fuerit abbas, per medium chororum incendens, deducit Electum ad stallum abbatis, et ibidem eum installat; ipse vero stat iuxta eum usque ad finem hymni.

28. Percantato hymno, Praeses, accipiens baculum pastorale, versus Electum, dicit :

*V. Manda, Deus, virtuti tuæ.
R. Confirma hoc, Deus, quod operatus es in nobis.*

Oremus (pausat aliquantulum)

Omnipotens sempiterne Deus, qui facis mirabilia magna solus,
prætende super famulum tuum N.
et super congregationem illi commissam
spiritum gratiæ salutaris.
Et, ut in veritate tibi complacat,
perpetuum ei rorem tuæ benedictionis infunde.
Per Christum Dominum nostrum.

Omnes repondent:
Amen.

29. Postea aut tempore opportuno, subscribitur instrumentum electionis, ut supra n. 21.

30. Si confirmatio et installatio Electi differi debet, adveniente die confirmationis, hora statuta, fratres conveniunt in Capitulum vel alium locum idoneum, præsente Præside electionis vel Delegato auctoritatis competentis. Lecta saltem aliqua parte capituli secundi sanctæ Regulæ, Præses (vel Delegatus) conventum et Abbatem electum alloquitur, et lecto confirmationis instrumento, Electum confirmatum declarat (ut supra n. 22).

31. Deinde omnia fiunt ut supra nn. 23-28. Oratione in ecclesia dicta omnes discedunt.

VARIATIONES IN ORDINE BENEDICTIONIS ABBATIS ET ABBATISSÆ

In monasteriis nostris nunc adhibendus est «Ordo benedictionis abbatis et abbatissæ» a Congregatione de Cultu divino et disciplina sacramentorum (Editio typica 1970) editus, sed cum sequentibus variationibus:

1. In benedictione abbatis in n. 20 in examine addenda est ultimo loco a Prælato interrogatio de fidelitate erga Ordinem, quæ sic sonat:

a. In monasteriis ubi lex filiationis viget:

Prælatus:
Vis Ordini Cisterciensi eiusque Capitulo Generali et matri tuæ abbatiæ Beatae Mariæ de N. illiusque abbati ac eius successoribus fidem et oboedientiam secundum Constitutiones exhibere?

Electus:
Volo.

b. In monasteriis ubi lex filiationis non viget:

Prælatus:
Vis Ordini Cisterciensi eiusque Capitulo Generali et Congregationi N. illiusque Præsidi fidem et oboedientiam secundum Constitutiones exhibere?

Electus:
Volo.

2. In benedictione abbatissæ in n. 15, loco interrogationis Vis Ordinario tuo... ponitur interrogatio sequens:

a. In monasteriis quæ habent Patrem Immediatum:

Prælatus:
Vis Ordini Cisterciensi eiusque Capitulo Generali et Patri Immediato tuo fidem et oboedientiam secundum Constitutiones exhibere?

Electa:
Volo.

b. In monasteriis quæ non habent Patrem Immediatum:

Prælatus:
Vis Ordini Cisterciensi eiusque Capitulo Generali et Ordinario tuo fidem et oboedientiam secundum Constitutiones exhibere?

Electa:
Volo.

3. In benedictione abbatissæ in n. 20 additur post annuli traditionem:

Prælatus tandem tradit abbatissæ baculum pastorale dicens:
Accipe baculum pastorale,
et sororum tibi commissarum gere sollicitudinem,
pro quibus redditura es rationem.

